

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLOMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**KOMENTOVANÝ PŘEKLAD FILMOVÝCH TITULKŮ
K RUSKÉMU FILMU HUBNU**

**ANNOTATED TRANSLATION OF RUSSIAN FILM SUBTITLES
I´AM LOSING WEIGHT**

VYPRACOVAL: Vojtěch Jirka

VEDOUCÍ PRÁCE: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

2020

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a uvedl všechny použité
prameny.

V Olomouci, 25. 06. 2020

podpis

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí diplomové práce paní Mgr. Martině Pálušové, Ph.D., za ochotu, trpělivost a cenné rady, které mi poskytla při vedení práce.

Podpis

Obsah

Obsah

Úvod	6
1 Teoretická část	8
1.1 Film	8
1.1.1 O filmu	8
1.1.2 Autoři	10
1.1.3 Téma	11
1.1.4 Děj filmu	12
1.1.5 Charakteristika postav a jejich jazykového stylu	13
1.2 Vymezení překladu titulků v AVP	16
1.3 Jazykové požadavky	17
1.4 Technické požadavky	20
1.5 Proces tvorby a jeho fáze	24
1.5.1 A	25
1.5.2 B	28
1.5.3 C	28
1.6 Kontrola kvality	31
1.7 Hodnocení	32
1.8 Osobnost titulkáře	33
1.9 Pracovní podmínky	36
1.10 Profesní organizace a skupiny	39
2 Praktická část	41
2.1 Překladatelský postup	41
2.2 Přepis dialogů a překlad	43
2.3 Komentář k překladu	134
2.3.1 Překlad antroponym	135

2.3.2	Překlad chrématonym	138
2.3.3	Překlad toponym	138
2.3.4	Překlad písňového textu	139
2.3.5	Překlad frazeologizmů	143
2.3.6	Překlad reálií	144
2.3.7	Zjednodušování: vynechávání	145
2.3.8	Zjednodušování: kondenzace	147
3	Závěr	151
4	Резюме	153
5	Bibliografie	162
6	Anotace	169

Úvod

Filmová a seriálová produkce je v České republice poměrně na slušné úrovni, ovšem je třeba vnímat ji v kontextu světových produkcí a kinematografických velmocí, a proto v nabídce celovečerních filmů dominuje tvorba zahraniční. Prim v této oblasti hraje americká produkce, s velkým odstupem se v českých kinech objevují i snímky západoevropských zemí. To s sebou nese potřebu zprostředkovat tato díla. Český divák, dlouhá léta zvyklý na kvalitní dabing v kinech i v televizi, postupně mění své preference a trh na to reaguje nabídkou stále většího počtu filmů v původním znění s titulky. Bohužel tyto procesy probíhají jen velmi pomalu a většina médií tak o titulech stále mluví jen v souvislosti s ohrožením naší dabingové tradice. (Pošta, 2017, online)

Kladnou roli v diskusích o titulech sehrál i závazek Evropské komise podporující rozvoj mnohojazyčnosti a s ním i titulkování, jakožto jeho prostředku. (2008, online)

A jeho příznivé přijetí zejména mladou generací uvědomující si význam angličtiny, která se nebála vystoupit a sepsat požadavky a argumenty pro nabídku většího množství pořadů s možností výběru původního znění s českými titulky. (Rychlík, 2013, online)

K tomu je nutné připočíst i samovolně se stále více rozrůstající fenomén amatérského titulkování. I přesto audiovizuální překlad, případně titulkování, v ČR stále nemá takovou pozornost, jakou by si zasloužil. Problematice se věnuje jen hrstka diplomových prací z kateder translatologie, na některých filosofických fakultách se občas otevře předmět spojený s audiovizuálním překladem a studenti, kteří mají o tuto oblast zájem vycházejí buď z literatury zahraniční, která ale ne vždy může pokrýt specifika českého prostředí, nebo z knih Miroslava Pošty. Nejkomplexnější a velmi často citovaná je jeho kniha *Titulkujeme profesionálně* z roku 2011 (dotisk 2012). V ní cituje přední světové odborníky z této oblasti a vytváří pro české zájemce první publikaci věnující se průřezově nejdůležitějším aspektům titulkování, které podává s ohledem na specifčnost českého jazyka a prostředí. Je to až s podivem, že na tuto oblast je v široké odborné veřejnosti často pohlíženo slovy Pošty „skrze prsty“ a titulky si stále zachovávají ve velké míře (zejména ty na DVD) amatérský charakter, doufám, že tato práce přispěje alespoň malou měrou k tomu, aby se o nich v České republice začalo mluvit a psát více. Práce je navíc o to specifčtější, že její hlavní náplní bude překlad ruského filmu a akcent v teoretické části bude kladen na popis práce překladatele

Filmy ruských autorů se k nám dostávají velmi sporadicky. Jedná se o záležitosti výjimečné, jako jsou projekce na úzce zaměřených filmových festivalech (např. *Nový ruský film*; *Seminář ruských filmů* v Hodoníně) nebo doslova jednotky, které proniknou do artových kin, tou nejvýraznější bylo úspěšné *Léto (Лето)* režiséra Kirila Serebrennikova v roce 2018, které se promítalo pod hlavičkou Aerofilms v pražském Světozoru. V nabídce veřejnoprávní České televize se místy objeví nějaký snímek ruských autorů, nebo alespoň spoluautorů, ale ani zde se nejedná o vysoká čísla. V roce 2011 ČT uvedla několik snímků z filmového festivalu *Nový ruský film* (např. *Tulpan*, *Papírový voják*, *Putování s domácími zvířaty*), výraznějším a dlouhodobějším počinem byl pak velmi populární dětský animovaný seriál *Máša a medvěd*, jehož první sérii mohly děti spatřit na stanici Děčko v roce 2014 a dosavadní třetí v loňském roce.

Tato práce si klade za cíl vytvořit titulky k současnému ruskému filmu *Hubnu (Я худаю)*. K volbě tohoto filmu přispělo osobní zaujetí snímkem a vlastní divácký zážitek z promítání, dále také vztah k místu, kde se děj odehrává a v neposlední řadě nadprůměrná kvalita tohoto snímku, který jako jeden z mála v žánru současné ruské komedie obstál u kritiků i diváků zároveň. Z překladatelského hlediska je snímek výzvou především v převodu současné hovorové ruštiny a mládežnického slangu, což také koresponduje s mým zájmem o tuto oblast jazyka. Samotnému komentovanému překladu bude předcházet teoretická část, ve které představím film a jeho tvůrce, a provedu analýzu jazykových prostředků v projevu hlavních postav. Na základě odborné literatury a informací získaných od mnou oslovených titulkářů v České republice i Rusku dále popíšu proces vzniku titulků, požadavky na tuto profesi a způsob kontroly a hodnocení kvality jejich práce.

Praktickou část práce bude tvořit překlad dialogové listiny a translatický komentář, ve kterém se zaměřím především na stěžejní prvky jako je překlad vlastních jmen, způsoby krácení či funkční vypouštění informace a problematické aspekty (reálie, překlad písně, frazeologizmy). Součástí práce bude i CD obsahující film s titulky.

1 Teoretická část

1.1 Film

1.1.1 O filmu

Snímek *Hubnu (Я худею)* byl do ruských kin uveden 8. března 2018 a režisér Alexej Nužnyj na něm pracoval 3 roky. Film se dokonce promítal i v pražské Lucerně 15. dubna 2018 ovšem pouze v originálním znění bez titulků a kromě České republiky se objevil s menším či větším zpožděním ještě v dalších zemích (země SNS, Polsko, Kanada, Rakousko Německo...). (Kinopoisk, 2018, online)

V Rusku se okamžitě stal nejnavštěvovanějším filmem víkendu a popularitu si udržel i během následujících týdnů. Pokud ho budeme srovnávat s jinými filmy z ruské produkce, zjistíme, že za celý rok 2018 před ním bylo jen 5 filmů, které se v kinech těšily větší návštěvnosti. Pro úplnost je dobré uvést, že dva z těchto snímků byly navíc uvedeny už na konci roku 2017. S tržbou 630 milionů rublů a počtem diváků okolo dvou a půl milionů tak podle serveru Кинопрокат России (2019, online) zaujímá 6. místo mezi ruskými konkurenty za celý rok.

Film nebyl uveden 8. března náhodou. V Rusku byl a stále je velmi populární Mezinárodní den žen, a proto byl tento film i jakýmsi dárkem ženskému publiku. Jeho hlavním tématem, jak už vyplývá z názvu, je hubnutí, ale zdaleka není jediným. S vtípem a nadhledem tvůrcům vlastním zpochybňuje rozšířený kult krásy a ukazuje, nakolik je důležité věřit v sebe sama a nenechat se ovlivnit cizími názory.

O filmu nelze říct, že by patřil do kategorie těch, kde bude divák žasnout nad uměleckým zážitkem, na druhé straně ale do kin neláká laciným prvoplánovým humorem a patří rozhodně k tomu lepšímu, co ruská produkce v posledních letech nabídla. Slovy ruského filmového kritika Antona Dolina za posledních deset let v Rusku byly pouze dvě komedie, které by byly vtípné, aktuální a osobité, jde o filmy *Gorko (Горько)* a *Hubnu (Я худею)*. (Долин, 2019, online)

Ač by se podle názvu a plakátu chtělo věřit, že se jedná o další tuctový ruský snímek, kde se má divák především zasmát plytkým vtípům, již zmíněný filmový kritik A. Dolin to ve své recenzi pro server *Meduza* vyvrací a oceňuje na filmu jeho kvality. Vyjadřuje se ke stavu současného ruského filmu celkově a v daném kontextu hodnotí i tento snímek. Oceňuje na něm civilnost hereckého projevu hlavních protagonistů a humor, který není

hloupý, ani vulgární. Je patrné jeho zklamání, že film, který je podle zahraničních měřítek průměrný, může ruského diváka tak překvapit a potěšit, a že takových není víc.

„Hubnu je kousavá a pádná kritika kultu krásy v Rusku. ... Tento film není jen o přijetí sebe sama, ale také o překonání egoismu a schopnosti vidět a naslouchat blízkým. Je v něm ukázáno, že není třeba se stydět za svou nebo cizí slabost, ale za nabubřelou demonstraci síly. Ať už je to síla bohatství, moci, krásy nebo mládí. Ani na sekundu se nevysmívá těm, kteří neodpovídají zdánlivý standardům, ale naopak tyto standardy neustále zpochybňuje. Tento normální film je o tom, že neexistuje žádná závazná norma, protože všichni jsou odlišní a každý je nějakým způsobem nedokonalý.“ (Долин, 2018, online)

Kromě chvály má k filmu samozřejmě i výtky. *„Hubnu není vynikající film, je průměrný. Lze mu kromě předvídatelného děje vytknout mnohé. Naprosto zbytečné prostřihy s líbivými záběry na Nižní Novgorod. Nebo vyčnívající a nehodící se role hvězdného Sergeje Šnurova... Ovšem tyto nedostatky jsou zcela kompenzovány přednostmi filmu.“* (Долин, 2018, online)

Film vyšel pod hlavičkou společnosti Drug druga (*Друг друга*) a produkce se kromě obou tvůrců ujal i její spoluzakladatel Sergej Kornichin. Film se vymyká běžné produkci současných ruských autorů i volbou prostoru, do kterého je příběh zasazen. Většina současných ruských komedií se odehrává v ulicích Moskvy nebo Petrohradu a ukazuje bohatství těchto měst s nelogickými a neuvěřitelně častými záběry na moskevské mrakodrapy, majetné podnikatele, drahá auta, dokonalé ženy s postavami modelek a snaží se vyvolat u diváka dojem, že takhle vypadá celé Rusko.

Ačkoliv ve filmu zazní pouze jednou a neúplně hovorový název města (Nižnij; Нижний), znalý divák pozná scenerie Nižního Novgorodu, byť to pro děj nemá větší význam. Důležité ovšem je, že si režisér pro svůj film vybral provinční město a ukazuje ho v různých podobách a co možná nejpravdivěji. Záběry na město pravidelně střídá s ukázkami ruského venkova a zemědělské krajiny.

Hlavní role byla svěřena mladé Alexandře Bortič, která se s ní velmi dobře vypořádala a pro potřeby své postavy dokonce přibrala a následně v průběhu filmu pro docílení autentičnosti zhubla 20 kg. Nenuceně a velmi zdatně jí sekundoval Jevgenij Kulik a skvěle hrající Irina Gorbačjova. V menších rolích dále účinkovali Roman Kurcyn, Sergej Šnurov, Michail Orlov a Alexandr Ptašenčuk.

Film se setkal s veskrze pozitivním přijetím ať už u diváků, nebo u kritiků. V žánru nenáročné civilní komedie film splnil očekávání a v mnohém je i předčil, o čemž svědčí tržby a data sledovanosti z kin.

1.1.2 Autoři

Scénář k tomuto snímku napsal režisér Alexej Nužnyj v tandemu s Nikolajem Kulikovem. Pro A. Nužného to byl celovečerní debut, ovšem N. Kulikov byl už v té době velmi známým a úspěšným scénáristou.

Nikolaj Georgijevič Kulikov

N. Kulikov se narodil v Moskvě a zde také vystudoval žurnalistiku na Moskevské státní univerzitě. Krátce po ukončení studií začal vystupovat jako stand-up komik. Zúčastnil se několika komediálních soutěží, některé dokonce sám organizoval a svou zálibu v improvizaci dále rozvíjel na všech úrovních. Postupně se začíná uplatňovat jako herec, byť v krátkometrážních filmech (*Vizit mušketjora; Визит мушкетёра, 2008*), zkouší psát scénáře (*Poslednij děň Bulkina I.S.; Последний день Булкина И. С., 2009*), a vyzkouší si i filmovou produkci (*Fotki; Фотки, 2010*). Jako komik se stává velmi úspěšným a jeho prvním významným scénáristickým počinem byl v roce 2011 scénář k úvodnímu ročníku velmi úspěšné talk show *Večernij urgant (Вечерний урагант - obdoba americké Late-night talk show podobně jako české Uvolněte se, prosím)*, potom si ho už všimly velké produkční společnosti (*TriTe, Bazelevs Company*) a z jeho pera vzešly scénáře k populárním filmovým trhákům ze sportovního prostředí *Legenda № 17 (Легенда № 17, 2013)*, *Výskok (Движение вверх, 2017)*, komedie *Pusu! (Горько!, 2013)* nebo například ceněný krátkometrážní *Petuch (Петух, 2015)*. Při posledním jmenovaném filmu si vyzkoušel spolupráci právě s A. Nužným, kterou později ještě mnohokrát zopakovali. V současné době platí za jednoho z nejpopulárnějších scénáristů v Rusku a ve spolupráci s A. Nužným pokračuje i nadále. (Вокруг.ТВ, online)

Alexej Nikolajevič Nužnyj

Vlastním jménem Černomazov se narodil ve městě Joškar-Ola a absolvoval zde Marijskou státní technickou univerzitu. Už při studiích ale projevoval zájem spíše o umění a ukázal i svůj talent v ruských komediálních soutěžích *KVN (Klub vesjolych i nachodčivych, Клуб весёлых и находчивых)*. Ve městě zůstal jen do svých 21 let a poté přišlo rozhodnutí přestěhovat se do Moskvy. Stěhování bylo provázeno složitou situací v osobním životě, která vyústila v deprese, přejídání a obezitu. A právě následná etapa, během které zhubnul několik desítek kilogramů, posloužila tématem a dala vzniknout snímku *Hubnu*. V Moskvě se rozhodl pokračovat ve studiích, ale tentokrát už v uměleckém směru. Nejprve studoval režii a dokumentaristiku na První televizní a filmové škole a následně se profiloval v zahraničí jako dramaturg a absolvoval New York Film Academy. Po ukončení pracoval několik let jako scénárista a první úspěch na sebe nenechal dlouho čekat. Režijní debut představoval v roce 2009 film *Kecky (Кеды)*, který předčil o 3 roky později, kdy zužitkoval své zkušenosti z různých oborů a jako režisér a scénárista zvítězil ve filmové přehlídce *Jameson First Shot* v roce 2012. Se svým krátkometrážním snímkem *Envelope*, kde do hlavní role obsadil oscarového Kevina Spaceyho, velmi zaujal odbornou porotu i internetové diváky. Na internetu jej bezprostředně po zveřejnění zhlédlo přes milion diváků a slovy chvály na jeho adresu nešetřila ani hollywoodská hvězda. (Вокруг кино, 2019, online)

Dalším úspěchem byl o 3 roky později film *Petuch (Печух)*, který získal ocenění na Mezinárodním festivalu streetových filmů a na přehlídce *VideoLike Film Festival*. Po dosavadních kvalitních krátkometrážních pracích úspěšně debutoval i na poli televizní seriálové zábavy, kdy režíroval první sérii v Rusku velmi populárního seriálu *Olga (Ольга)*, 2015). A právě zde během natáčení začaly vznikat první obrysy filmu *Hubnu*. (24сми, online)

1.1.3 Téma

Téma prvního společného celovečerního filmu zvolili autoři na základě vlastní zkušenosti s hubnutím. Oba si v minulosti prošli výraznou změnou svého vzhledu a hmotnosti a rozhodli se své zkušenosti z tohoto období ztvárnit na plátně. A. Nužnyj popud k natočení takového filmu pospal slovy:

„Jednou jsem se přistihl, jak jsem unavený z ruských filmů o ničem. A z ruských komedií o ničem. Chtěl jsem vytvořit něco směšného na téma, které by se týkalo všech. Mne

nevyjímaje. Existuje takové scénaristické cvičení, při kterém se člověk musí podělit o historku ze života, která by nějak zaujala ostatní. ... A tak jsem se rozhodl se o takový příběh podělit. Kdysi jsem hubnul a zhubnul jsem 20kg“ (Вокруг кино, 2019, online)

A. Nužnyj se i díky tomuto filmu zařadil mezi nejpopulárnější současné ruské tvůrce komedií, který se ve svých dílech často snaží dotknout nějaké sociální otázky (např. přeceňovaný kult krásy, alkoholismus, život tělesně postiženého v současném Rusku...). Dal o sobě vědět už zmíněným komediálním seriálem *Olga (Ольга)*, spoluprací se známou tvůrčí skupinou Kvartet I (*Квартет II*) v podobě předělávky italského filmu *Perfetti sconosciuti (Громкая связь) 2019* a ve stejném roce uvedeným seriálem *Tolja robot (Толя – робот)*. Daří se mu kombinovat solidní, nevulgární a neprvoplánový humor se zajímavými společenskými tématy a výběrem kvalitních a často neznámých herců (pro ruský film objevil například talent Jany Trojanovové). V současné době pracuje podle serveru Movie start (2019, online) na dramatu *Oheň (Огонь)*, které by do kin mělo jít v říjnu tohoto roku a ke kterému pomáhal scénář psát právě N. Kulikov.

1.1.4 Děj filmu

Hlavní hrdinkou je Anna Kuliková, která je součástí naprosté většiny scén a dějových vztahů. Film je založen především na interakci ostatních postav s ní. Hned na začátku nám je představena jako veselá, bezstarostná cukrářka, která má fungující vztah s atraktivním a svalnatým Žeňou. Ten ji ale kvůli její nadváze na svatbě přátel opouští. Anna hledá pomoc u své kamarádky Nataši a jejího přítele Dimy. Ti se jí svérázným způsobem snaží pomoci, a právě oni dva jsou jedním z katalyzátorů vtipu a energie celého filmu. Dalším pomocníkem je Kolja Barabanov, představující druhou hlavní roli. Je to postava, která svým civilním hereckým projevem, vizáží a humornými replikami dokáže vyprodukovat mnoho vtipných momentů, zároveň ale do filmu vnáší upřímnost, dobrotu a nadhled. Po celou dobu Anně pomáhá, sám chce také shodit pár kil, a zároveň touží po tom se jí zalíbit. Anna chce ale zhubnout především proto, aby dokázala získat zpátky svého bývalého přítele. Tato motivace hubnout podmíněná vnějšími okolnostmi je ústředním tématem filmu. Vše se odehrává v současnosti, v obyčejných nepříkrášených kulisách ruského města a částečně venkova a hrdinové řeší veskrze běžné problémy, se kterými se v životě může setkat kdokoliv z nás.

Epizodní dějové linky jsou pak vždy mezi Annou a nějakou z dalších postav (bývalým přítelem Žeňou; odevzdanou matkou Olgou a jejím svérázným partnerem Stěpanem Gavrilyčem, kteří bydlí na vesnici nedaleko od města a žijí velmi přízemním a podle Anny bezvýznamným životem; otcem Sergejem, který opustil rodinu, když byla Anna ještě dítě, a který se přestěhoval do Kazaně; skupinou žen z klubu anonymních žroutů).

A právě v těchto epizodních linkách vždy (výjimku tvoří pouze epizoda s Žeňou) autoři nejdříve nabídnou kolizi, nějaký střet, problém a jeho následné vyřešení a usmíření obou stran. Děj je poněkud předvídatelný, což filmu vytýkala i kritika, ale u komedií tohoto typu to není nic neobvyklého a zážitek z filmu to nezkaží.

Anna dokáže znovu získat vztah k biologickému otci v podání Sergeje Šnurova, známého ruského herce a frontmana hudební skupiny Leningrad, který sice ve filmu nedostane veliký prostor, ale několik vtipných momentů nabídnout dokáže. Kromě vztahu s otcem dokáže Anna zlepšit i svůj vztah k matce a přehodnotit původní kritický pohled na jejího nového partnera.

Na závěr jsou všichni šťastní, spokojení a divákovo očekávání je tak naplněno. Anna si uvědomí, že hubnout pro někoho, tím spíše pro povrchního Žeňu, nedává smysl a upřednostní sice silnějšího, ale vytrvalého a charakterního Kolju. Závěrečné a až zbytečně idylické scény jsou navíc podtrženy podbízivou hudbou a motivační řečí hlavní hrdinky. Pocit uspokojení ze splněného cíle a naděje může být o to silnější a skutečnější, že herečka v průběhu natáčení skutečně hubla spolu se svou hrdinkou.

1.1.5 Charakteristika postav a jejich jazykového stylu

Ve filmu se objevuje poměrně velké množství postav. Samozřejmostí je zmínka o ústřední dvojici, ale je zde i mnoho epizodních postav, které dodávají filmu civilní charakter. Cílem není charakterizovat všechny postavy, ale pro správné pochopení a překlad považují za důležité alespoň stručně charakterizovat ústřední role s ohledem na jejich jazykový projev.

Anna Kuliková

Hlavní postava v podání 23leté Alexandry Bortič pochází z vesnice, ale už při studiích si zvykla na městský život. Má zde práci, známé, dlouho zde měla i přítele. Je to člověk

s učňovským vzděláním, je pracovitá, má cukrářský nadání, ale nepůsobí dospěle a samostatně. Naopak by se dala popsat jako naivní a nezkušená. Citelně se na ní také podepsala absence otce během vyrůstání a neochota přijmout nového otčima. Představuje obyčejnou ruskou dívku s běžnými starostmi. Řeší mezilidské vztahy, svůj vzhled a jídlo. Své problémy často nedokáže řešit sama a hledá útočiště u známých či u matky na vesnici. Nedá se ovšem říct, že by ji venkovské prostředí nějak zvlášť formovalo a že by se dala označit za venkovanku.

Její slovní zásoba odpovídá jejím vrstevníkům. Používá velké množství slangových výrazů, anglicismů a hovorovou ruštinu. Mluvenost se projevuje i v eliptické a inverzní syntaxi. Většinu filmu je vystavena stresovým situacím, a právě v nich se projeví i velké množství emocionálně zbarvených slov. Kromě vlivu na volbu lexikálních prostředků mají tyto vypjaté pasáže vliv i na vysokou rychlost projevu a jeho spontánní charakter. To všechno byly faktory, které budou práci na překladu komplikovat, ale budu snažit o jejich zachování.

Kolja Barabanov

Ve filmu ztvárněný téměř třicetiletým Jevgenijem Kulikovem představuje postavu o několik let starší než hlavní hrdinka. Pracuje v IT oddělení jedné bankovní společnosti, vlastní menší byt a opravenou starší Ladu Nivu, neznáme jeho rodinu, kamarády ani prostředí, odkud pochází. Je to pragmatický, charakterem dobrý člověk, s vtipem a racionálním uvažováním. Je silnější postavy, ale snaží se svých nadbytečných kilogramů zbavit. Kvůli tomu, že ho nepřijímá sportovně založený pracovní kolektiv v kanceláři, rozhodne se zhubnout, a tak se jim přiblížit. Ti jím ale pohrdají a ani následné zhubnutí mu ve zlepšení vztahů s nimi nepomůže. To odkrývá jeho částečnou naivitu. Jakožto představitel mladší generace používá velké množství slangových výrazů, hovorovou ruštinu a s ní promíchané anglicismy místy spojené s jeho profesním zaměřením. Je to člověk uvědomující si své nedostatky, ale zároveň s notnou dávkou nadhledu. Dokáže se na věci povznést a má smysl pro humor, a tak v jeho projevu není nouze o vtipné komentáře a narážky, jejichž zachování bude pro překlad titulků zásadní.

Žeňa

Sebevědomý a atraktivní mladý muž, jehož roli hrál Roman Kurcyn, vystupuje jako asertivní, svalnatý, třicátník, který u lidí přeceňuje vzhled a podle toho se k nim chová. Nepoužívá nijak osobitý jazyk, ani nevystupuje nějak zvlášť výrazně. Mluví klidně,

pomalou a využívá, stejně jako všichni ostatní, hovorovou ruštinu. Zásadním místem je jeho „подпевание“, kdy neslyšně odříkává text jedné ruské rapové písně, jejíž překlad bude detailněji komentován v praktické části.

Nataša

Mladá charakterní postava kolem 30 let ztvárněná Irinou Gorbačjovovou. Skvěle zahraná role svérázné, pracovitě, cílevědomé rázné ženy, která dokáže řešit problémy, poradit a rozhodnout za ostatní. Žena, která slova přímo chrlí, na jedné straně vtipkuje, rozdává rady, ale zároveň pro ostré slovo nejde daleko. Působí poněkud mužně a disponuje bohatým stylově rozvrstveným slovníkem, nejčastěji používá hovorovou ruštinu s mnoha expresivními výrazy. Je to zajímavá postava se specifickým projevem čišící energií. To všechno jsou aspekty, které je třeba zachovat v překladu.

Stěpan Gavriljč

Partnera, kterého si na vsi našla Annina matka, hraje Michail Orlov. Je to asi padesátiletý svérázný starý mládenec, který rád pije alkohol, sám ho i pálí a většinu času tráví se svými přáteli, se kterými ho spojuje právě kladný vztah k pálenice. Stěpan pracuje jako kombajnér, občas pro radost vyřezává věci ze dřeva a žije přízemním životem na vsi. Působí zanedbaným a živočišným dojmem. Prostředí vesnice ho velmi ovlivnilo, a proto se jeví jako prostší, ale dobrosrdečný člověk. Samozřejmě toto všechno se podepsalo na jeho způsobu vyjadřování. Používá ryze hovorovou ruštinu, specifická slova sníženého stylu, emocionálně zabarvená slova a ve vyjadřování je tvůrčí, tudíž v jeho projevu najdeme i okazionalizmy. Ve stylu jeho vyjadřování se projevuje i nepřetržité popíjení samohonky a výrazy spojené s výrobou tohoto nápoje. Tuto zálibu herec věrně ztvárňuje a ovlivňuje tak nezřetelnou artikulací některá slova. Pro překlad představuje nejzajímavější postavu, která vyžaduje vynalézavý a tvůrčí přístup titulkáře.

Otec Sergej

Role ztvárněná Sergejem Šnurovem je sice menší, ale jazykově zajímavá, proto je zařazena i do této krátké charakteristiky. Ve filmu vystupuje jako úspěšný, sebevědomý podnikatel, který se od rodiny distancoval, ale díky své umanuté dceři Anně k ní opět najde cestu. Ukáže se především ve scéně, kdy se po letech znovu setká se svou dcerou. Působí zde lehce nervózním dojmem a snahou se zalíbit. Onu nervozitu v jeho projevu se pokusím zachovat.

1.2 Vymezení překladu titulků v AVP

Problematice překladu titulků není v translatologii věnována zdaleka taková pozornost, jakou by si zasloužila. Většinou se jedná o autory či publikace, které se této oblasti dotýkají jen částečně. Ani v české (či československé) lingvistické obci ani v ruské (případně sovětské) nejsou publikace, které by se překladu titulků věnovaly podrobně a v rozsáhlejší míře.

Z těch nejcitovanějších nelze z českých nalézt jiného autora než M. Poštu. Ten se překládání a titulkování věnuje již několik desetiletí, ovšem má zkušenosti i s výukou na FF UK. Z jeho publikační činnosti zmíním krom výše uvedené ještě publikaci z roku 2019 *Titulkujeme: audiovizuální překlad v otázkách a odpovědích*, která je ale, jak sám přiznává, méně odborná. (Pošta, 2019, online). Jeho publikační zaměření je spíše praktické, a tak můžeme nalézt spíše jeho četné komentáře, rady, doporučení a články na různých webových stránkách, o kterých se zmíním později. Další text, jehož je autorem a který může titulkáři pomoci, je příručka *Technologie ve službách překladatele*, kde se vyjadřuje k využití CAT nástrojů a jazykových korpusů.

Z ruských zdrojů mi oslovení odborníci i překladatelé doporučili hned několik autorů. Mezi nejzmiňovanějšími byly Natalia Eduardovna Anosova z petrohradského Humanitního institutu při Politechnické univerzitě, Roman Alexejevič Matasov a jeho disertační práce *Perevod kino/video materialov lingvokulturologicheskie i didakticheskie aspektz (Перевод кино/видео материалов: лингвокультурологические и дидактические аспекты)* obhájená na Lomonosově státní univerzitě, články Věry Jevgeněvny Gorškové a především činnost Alexeje Vladimiroviče Kozuljaeva, který je generálním ředitelem společnosti RuFilms a zároveň vede Školu audiovizuálního překladu, kde sám učí. Věnuje se aktivně i publikační činnosti a jeho knihy vycházejí nejen v Rusku, ale i v zahraničí.

Překlad titulků můžeme zařadit do kategorie uměleckého překladu, kde dominující formou bude umělecký mluvený dialog v písemné podobě. Poměr ústního a písemného charakteru je vysoce individuální a u každého audiovizuálního díla bude jiný (dokumentární film bude vykazovat daleko větší množství prvků písemného připraveného projevu, kdežto celovečerní film určený pro diváky kin naopak nabídne vysokou míru spontánnosti,

mluvenosti a často i hovorovosti). V teorii překladu se blíže specifikuje jako překlad **audiovizuální** (AVP, аудиовизуальный перевод) ten v sobě v nejběžnějším pojetí zahrnuje tři podkategorie: **dabing** (дублирование), **voice-over** (закадровый перевод) a právě **titulky** (субтитры). M. Pošta k těmto třem základním kategoriím přidává ještě titulky pro neslyšící a audiopopis pro nevidomé. (2012, s. 8)

Jak vyplývá z názvu tohoto oboru, v překladu titulků se prolínají dva základní aspekty (zvuková a obrazová stránka). Titulky jsou vázané na to, co divák v dané chvíli na obrazovce vidí a slyší, a musí tento fakt respektovat. Ve většině případů pracuje překladatel se skriptem, tudíž přidává ještě aspekt textový, ale pro nás budou stěžejní první dva zmiňované. (Na tuto problematiku upozorňuje i M. Pošta ve své české publikaci, v ruském prostředí byl problém popsán v článku: *Особенности перевода кинофильмов*. (online)

V obou textech nalezneme názor, že překlad je vázaný na několik aspektů a rovin a pro jeho úspěšnou realizaci je klíčové zohlednit je všechny.

Na složitosti přijímání informace se navíc podílí i specifické fungování našeho mozku, který 30 % své kapacity věnuje při sledování filmu zpracování verbální složky a 70 % jiným extralingvistickým a neverbálním složkám. (Козуляев, 2019, online)

1.3 Jazykové požadavky

Obecně platným pravidlem je to, že titulky budou stylisticky odrážet jazyk originálu – tedy mluvený projev postav. Zároveň se ale jedná o text psaný a předpoklad je takový, že titulky budou také tento písemný charakter respektovat. Zde vzniká v českých reáliích nesoulad, kvůli historicky dané odlišnosti češtiny psané (spisovné) a mluvené (obecné, případně hovorové). (Pošta, 2012, s.35)

Pošta zmiňuje zvláštní vlastnost českých titulků, a sice jejich stylistický posun od originálu. Český divák-čtenář je dle jeho názoru citlivější na nespisovné jevy v textu, a proto má překladatel často tendenci svůj text stylisticky modifikovat a i na místech, kde je v originále hovorový výraz, použít varianty spisovné češtiny. To může vést k odlišné podobě stejného díla u titulků a odlišné variantě u dabingu. Titulky tak často představují

mix výrazů z různých stylistických vrstev a je na každém překladateli, jaký bude jejich výsledný poměr. (Pošta, 2012, s.35)

Faktorů, které v případě časové a prostorové tísně titulků výběr ovlivňují, je ale více. Jedním z nich je i fakt, že spisovnější výrazy jsou často kratší než hovorové (*mladej – mladý, stolama - stoly*).

Pošta odmítá požadavek principu, kdy mluvenost je překládána opět prostředky mluvenými. (Pošta, 2012, s.36) Současně se ale objevovaly názory, že překladatel by se měl držet stylistického zařazení i za cenu delšího tvaru. Taková slova jen potvrzují slova Pošty, který už před téměř deseti lety zdůrazňoval, o jak individuální a ambivalentní problematiku se zde jedná. Obecná pravidla, jak takové jevy překládat, chybí, proto si společnosti často stanovují interní manuály (tuto praxi potvrdila např. společnost Film Europe).

Dalším důležitým požadavkem je stylistická sourodost. Překladatel by měl dodržovat zvolené jazykové prostředky a nemíchat v rámci jedné věty jevy z různých stylistických vrstev a útvarů. (Pošta, 2012, s.36)

Následující požadavek je spojen s interpunkcí, ta by v případě českého jazyka měla být dodržována v souladu s *Pravidly českého pravopisu* a technickou normou *Úprava písemností zpracovávaných textovými editory* (ČSN 01 6910). Překladatelé by měli být zvláště obezřetní, pokud pracují s dialogovou elektronickou listinou, kde vliv cizího jazyka může být snadno přenesen i na českou podobu. (v ruštině se to týká především oddělování vsuvek z obou stran čárkami [*может быть, конечно, с удовольствием...*]) a psaní velkých a malých písmen *Чешская Республика - Česká republika*). (Pošta, 2012, s. 38)

V zahraniční produkci může také často docházet k použití trojtečky na konci titulku, které má naznačovat jeho následné pokračování. Ovšem české prostředí by tento jev mohlo přijmout jako neúplnou, neurčitou výpověď. Proto je důležité rozpoznat a odlišit, o jaký význam se jedná, a nedopustit záměnu. Použití trojtečky je kromě tohoto případu doporučeno jen v případě, že by měl být titulek zobrazen neobvykle dlouho (Díaz Cintas a Remaelová) např. u písňových textů. (Pošta, 2012, s.39)

V případě titulků k filmu *Hubnu* došlo k použití trojtečky v obou zmíněných doporučených případech. Úmyslně nedokončená věta byla trojtečkou označena u titulku s číslem 457. A u písňového textu *Navsegda* (*Навсегда*) by titulek se slovy *Navždy* musel být zobrazen neobvykle dlouho.

<p>457</p> <p>00:36:58,282 --> 00:37:00,416</p> <p>My si taky potřebujeme trochu...</p> <p>458</p> <p>00:37:00,505 --> 00:37:01,505</p> <p>zacvičit.</p>	<p>855</p> <p>01:05:55,316 --> 01:05:57,174</p> <p><i>Navždy...</i></p>
---	--

Čárky, tečky, dvojtečky, otazníky a jiné se připojují bezprostředně k předchozímu slovu a po nich následuje mezera. Toho lze částečně využít v případě, kdy můžete titulek rozdělit na dva řádky a na konci prvního jej ukončit interpunkčním znaménkem. Bezprostředně po něm lze navázat novým řádkem a opominout tak, jindy nutnou, mezeru za interpunkčním znaménkem.

<p>895</p> <p>01:09:44,086 --> 01:09:46,613</p> <p>-Semjone, co kdybyste zašel pro okurky?</p>	<p>895</p> <p>01:09:44,086 --> 01:09:46,613</p> <p>-Semjone, co kdybyste zašel pro okurky?</p>
---	---

Pro toto řešení mluví i další fakta. Pokud je první řádek kratší, zakrývá menší plochu obrazovky a neruší tak dojem z filmu. Navíc dvouřádkové titulky čte divák vyšší rychlostí. (Pošta, 2012 s. 52)

Nový titulek každého mluvčího je v české tradici obvykle uvozován spojovníkem. A to i v případě, že se jedná o dvě repliky různých mluvčích v jednom titulku. V zahraničí sílí tendence uvozování spojovníkem jen v případě druhé repliky, ale v českých podmínkách oficiálních titulků se zatím neprosadila. (Pošta, 2012 s. 39) Uplynulo téměř jedno desetiletí od publikace těchto slov a mezi českými amatérskými titulky už můžeme nalézt i případy

této „zahraniční tendence“. U titulků pro ruské diváky je situace obdobná, z kodexů a doporučení, která si jednotlivé společnosti vytváří, tento požadavek můžeme nalézt například u společnosti Alba Multimedia (online), sídlící shodou okolností v Nižním Novgorodě.

V souladu s PČP je při tvorbě titulků i dělení slov a věty na konci řádku. V této pozici se nesmí nacházet neslabičné přeložky (*u, v, k...*), zkratky jako *tzv., tzn.*, čísla s jednotkami a značkami, zkratky titulů, jmen, kalendářní data, číslovky. Co se ale týče jejich použití, tak spolu s obecně známými symboly, jako jsou \$, %, §, je jejich použití na zvážení autora. Nejedná se o věc obvyklou, ale důležité je, že tyto znaky jsou v souladu s tvorbou titulků.

Spousta dalších faktorů může záležet na konkrétním zadavateli. Ten může specifikovat, jak si přeje uvádět například písňové texty, názvy uměleckých děl či repliky mimo obraz. Často si přeje použití kurzívy kvůli snadnější orientaci a českému/ ruskému úzu. Tohoto doporučení jsem se držel ve svém překladu. Nebo může zadavatel uvést, jak si přeje psát číslovky (např. do deseti slovy, poté čísla), zkratky apod. Šárka Holišová k tomu uvádí, že některé produkční společnosti či přímo režiséři občas požádají, aby se např. nějaká píseň titulkovala, protože je součástí uměleckého záměru, jindy chtějí, aby se výraz překládal konkrétním způsobem, nebo chtějí zachovat původní název filmu. (Holišová, online, 2020)

Pokud se v audiovizuálním díle vyskytne píseň, jejíž text je pro vyznění celého díla důležitý, musí být nejen přeložena, ale zároveň se na tuto specifickou formu textu vztahují i jiná pravidla. Díky charakteru, který je blízký poezii, zdůrazňuje Pošta „zlaté pravidlo“, aby si divák mohl píseň v duchu zazpívat. (2012, s. 36)

Profesionální překladatelka Veronika Sysalová, která do českých kin přeložila Serebrennikovo *Léto (Лето)*, uvedla, že v případě písňových textů je někdy na místě spolupráce překladatelů titulků s kolegy, kteří se věnují poezii. Ovšem procento takových filmů není vysoké. (Sysalová, 2020, online)

1.4 Technické požadavky

Každé titulky mají své specifické technické parametry, liší se individuálně podle autora, zadavatele, účelu projekce, charakteru diváků a nutno dodat, že svůj vývoj prodělaly a

prodělávají i s postupující dobou. Tato kapitola je věnována právě technické stránce titulků.

Titulek je limitován několika aspekty, z nichž nejdůležitější je prostor a čas. Co se týče prostoru, titulek může být umístěn zpravidla na dvou místech. Zadavatel obvykle specifikuje, který prostor preferuje a pro překladatele pracujícího s programy usnadňujícími tvorbu titulků, je to jen otázkou nastavení a pár kliků. Varianty se nabízejí obvykle dvě. Obě jsou popsány v odborné literatuře (Pošta, s. 43) a obě se nacházejí ve vzdálenosti alespoň 10 % šířky či výšky plátna buď v horní, nebo, a tento případ je častější, ve spodní části. Důvodem je snadná viditelnost s minimalizací zakrytí obrazu a zároveň minimální pohyb oka střídající děj na plátně a text pod ním. Český a ruský standard je zpravidla spodní hrana obrazovky. K jinému umístění se titulkáři uchylují jen v případě překrytí již stávajícího textu na tomto místě.

Zadavatel obvykle specifikuje počet znaků, který je maximálním možným. Vše se odvíjí od charakteru výsledné projekce, druhu filmu, publika a jsou různé standardy i napříč zeměmi. Pokud je film určen pro televizní produkci, bude mít jiné parametry než například do kinosálů, DVD či na festivalová plátna. M. Pošta (2012, s. 43) uvádí následující parametry: pro televizní distribuci je počet znaků na řádek mezi 30 a 37. (Zároveň zmiňuje trend zvětšování obrazovek a možný růst tohoto čísla až k hodnotám pro kinosály.) U filmů vznikajících pro DVD nosiče a kinosály je hodnota omezena 40 znaky. Toto jsou parametry týkající se latinky, v případě azbuky byla ještě v roce 2011 omezena 35 znaky, dnes již standardy ukazují běžně 38 znaků. Amatérské prostředí nemá k těmto hodnotám tak striktní přístup a na českých internetových stránkách běžně najdeme filmy s více jak 41 znaky na řádku, u videí pro ruské diváky je to obdobné.

Nejrozšířenějšími typy písem jsou u českých i ruských titulků bezpatkové proporční, takové jako Arial či Helvetica.

Titulky jsou až na výjimky (dokumentární filmy, vícejazyčné titulky pro festivaly, opery) dvouřádkové. Někteří autoři doporučují, aby první řádek byl kratší a nezabíral tak část obrazovky nad ním, jiní se klaní k „estetičtější“ variantě obou zhruba stejně dlouhých, nicméně nejdůležitějším kritériem musí pro titulkáře zůstat vždy syntaktická struktura věty. Důležitým je i omezení maximálního počtu mluvčích v jednom titulku. Jakub Sitár

se podělil o interní pravidla společnosti Filmprint a v této souvislosti zmiňuje maximálně 4 mluvčí. (Sitár, 2020, online)

Zpravidla se titulky nezarovnávají, jako tomu bylo dříve pro účely televize, ale centrují. Tento model byl původně pro kina, ale rozšířil se i do ostatních variant. Důvod tohoto vycentrování je zamezení diskriminace diváků sedících na jedné nebo druhé straně kina. (Sponholz, 2003, s. 19)

Doporučení zarovnat titulky nalevo zmiňuje pro snadnější orientaci Karamitroglou v případě dvouřádkového titulku jen s dvěma mluvčími. (Pošta, 2012, s. 44)

Časování, spotting, тайминг/ укладка

Jedním z nejdůležitějších aspektů, které musí titulky zohledňovat, jsou časové parametry. Tedy moment objevení se, zmizení, trvání titulku a mezery mezi následujícím. Praxe ukazuje, že tento úkol často řeší někdo jiný než titulkář, ale je to jedno z klíčových kritérií a chci se o něm zmínit.

Platí zde zlaté pravidlo, že je nutné respektovat požadavky zadavatele, které jsou často individuální. Varianty, které se nabízejí, jsou následující.

Moment zobrazení, in-cue, точка входа

Počátek objevení se titulku může být buď synchronní s děním na obrazovce, nebo může být lehce předsazen, či se objeví s nepatrným zpožděním za zvukem promluvy. Synchronní varianta působí velmi věrně a nejméně narušuje strukturu filmu, ale mnozí odborníci (Karamitroglou, Ivarsson a Carroll) namítají divákovu nepřipravenost okamžitě číst, a tedy i nebezpečí případného nedočtení titulku. Vzácnější varianta s předsunutým titulkem sice dává divákovi větší čas na přečtení, ale narušuje strukturu filmu a celého dojmu z něj. Varianta poslední je velmi častá s odůvodněním některých odborníků (Ivarsson a Carroll, Karamitroglou) dát divákovi např. 0,25 sekundy, aby se zorientoval, kdo vlastně mluví, nebo argumentem umožnit mozku připravit se na čtení a zaměřit tak oči na prostor titulků. Obě nesynchronní varianty ale mohou činit komplikace v případě titulků k písňím či básním, kde je celý efekt založen na rytmu. Pošta už před 8 lety zmiňoval sílicí tendenci zahraničních tvůrců, kde jsou titulky zobrazovány synchronně, a nutno dodat, že její prosazování trvá a sílí. (Pošta, 2012, s. 46)

Moment zmizení, out-cue, точка выхода

V zájmu co největší věrnosti a přirozenosti dojmu je doporučováno synchronní ukončení zobrazení, ovšem ne vždy je takové řešení možné. Velmi časté jsou dlouhé přesahy, které jsou motivovány čtecí rychlostí - tedy požadavkem na to, aby divák stihl titulek pohodlně přečíst a ještě se soustředit na děj na obrazovce. Toto nebezpečí hrozí v případě, kdy titulkář pracuje s předem načasovanými šablonami pro titulky (mastersubtitles, темплейт). Jedná se většinou o mezinárodně vytvořené vzory, do kterých si každá distribuce doplní svůj jazyk, je to velmi rozšířený způsob z finančně úsporných důvodů. Titulkář se ale musí častěji potýkat s redukcí a výraznějšími úpravami titulků, aby divák tyto šablony nepocítil a nezažíval permanentní strach z časového limitu, který mu umožňuje jen „číst“ a už se nestíhá „dívat“. Naopak pokud je titulek zobrazen až neobvykle dlouho, může divák začít pochybovat a číst ho opakovaně. Karmitroglou doporučuje zmizení do 2 vteřin po ukončení promluvy, ale lze se setkat i s vyšší hodnotou. Titulek by také měl respektovat filmové střihy a neporušovat tak tento záměrný předěl. (Pošta, 2012, s. 46-47)

Názorů odborníků je mnoho, ale vždy by mělo platit pravidlo přirozeného, komfortního dojmu při čtení titulků, které film nebude nijak rušit.

Doba zobrazení titulku

Ta souvisí s čtecí rychlostí, která by měla být konstantní po celou dobu filmu a vychází z počtu znaků za sekundu. Toto pravidlo ale nelze pouze slepě přijímat a aplikovat. U krátkých jednoslabičných slov by hrozilo velmi krátké zobrazení a to by lidské oko nemuselo postřehnout. Proto Pošta (2012, s. 47) uvádí údaje různých autorů, kteří stanovili minimální dobu zobrazení na 1,5 sekundy (Karmitroglou) nebo 1 sekundu (Díaz Cintas a Ramaelová).

Mezera mezi titulky, pause, пауза

Aby titulky nesplývaly a divák je dokázal registrovat, je nutné včlenit mezi ně mezery. Ta se mezi dvěma po sobě jdoucími titulky uvádí v rozpětí 0,08-0,16s. (Pošta, 2012, s. 47)

Všechny tyto parametry lze s pomocí současných technologických možností nastavit v jednom z mnoha profesionálních či amatérských programů (*Subtitle Workshop, VisualSubSync, Subtitle Editor, Subtitle Edit, Aegisub*, které jsou hojně používané nejen v ČR, ale jejich oblibu potvrdili i některé ruské společnosti (*FOCS, Alba Multimedia, Festagent*)).

Podrobnější charakteristice a doporučení se věnují různé články, doporučení lze nalézt také například na portálu www.otitulkovani.cz

Čtecí rychlost, Reading speed, скорость чтения

Ještě před deseti lety byl standard počtu znaků za sekundu, ve kterých se udává tzv. čtecí rychlost, maximálně 12. S nástupem DVD se rychlost zvýšila a většina současných filmů má dnes čtecí rychlost mezi 15-17 znaky za sekundu. Pro úplnost uvedu, že se často tento údaj udává v anglické zkratce „cps“ (characters per second) a že opět tento parametr závisí na požadavcích klienta a charakteru projekce. Liší se s věkem, čtenářskou zkušeností, rozšířením a oblibou titulků v dané zemi a je tedy veličinou velmi individuální. Rozdíl bude i mezi titulky k televizním filmům a těm určeným pro velká plátna kinosálů, v kině jsou totiž titulky čteny zhruba o 30 % rychleji. (Pošta, 2012, s. 49-.50)

Časování se provádí v jednotlivých programech pro titulkáře a lze nastavit s přesností na tisíce sekund. Nelze říct, že by se touto fází zabývali všichni titulkáři, ale ke komplexní vybavenosti překladatele určitě patří.

1.5 Proces tvorby a jeho fáze

S prací titulkáře je spjata celá řada úskalí, ale i systematických doporučení a kroků, které by měly při tvorbě titulků práci usnadnit. V této části bych rád popsal fáze tvorby, představil některé problémy, se kterými si překladatel titulků potýká, a nabídl i možnosti jejich řešení.

Mezi stěžejní publikace, ze kterých mohou titulkáři při práci vycházet, jsou „*Code of Good Subtitling Practice*“ (Ivarsson a Carroll 1998) nabízející 32 obecných zásad správné tvorby a doporučení. Neméně známé a už konkrétnější a praktičtější jsou mezi překladateli titulků publikace *Audiovisual Translation: Subtitling* (Díaz Cintas a Remaelová 2007) „*A Proposed Set of Subtitling Standards in Europe*“ (Karamitroglou 1997).

V českém prostředí se lze opřít pouze o již zmiňovanou publikaci Pošty z roku 2012, která samozřejmě vychází jednak ze autorovy praxe, ale i z této odborné zahraniční literatury. Níže budou představeny tři různé způsoby práce:

1.5.1 A

Český překladatel a autor publikace *Titulkujeme profesionálně* popisuje proces titulkování v osmi fázích. V této části práce bych rád popsal proces vzniku titulků a doplnil ho o zkušenosti překladatelů v České republice a v Rusku. Obrátil jsem se na několik ruských překladatelských agentur, které se zabývají audiovizuálním překladem, na české straně jsem oslovil několik titulkářů, kteří překládali pro české publikum. Zajímá mne, nakolik jsou způsoby práce stejné, odlišné a k jakým posunům došlo od momentu, kdy je M. Pošta popsal ve své knize, poprvé vydané v roce 2011.

M. Pošta se ve své publikaci vyjadřuje k mnoha aspektům týkajících se překladu, strategiím, autorským právům... ale velkou pozornost věnuje právě vzniku titulků.

Nejčastější variantu procesu vzniku zjednodušeně popisuje v 8 krocích:

Prvním krokem je zhlédnutí celého videa. Na druhé místo řadí překlad z odposlechu, pokud klient nedodal jiné podklady. Sám dodává, že realita není často tak krutá a zakázky jsou zpravidla doprovázeny dialogovou listinou, scénářem či jiným textovým záznamem. Pokud přeci jenom materiály nejsou součástí zakázky, stále existuje šance nalézt je na internetu. Jestli je ale nelze získat ani tam, následuje zdoluhavé poslouchání a přepisování replik. Zde Pošta doporučuje použití speciálních programů, umožňující zpomalené přehrávání bez snížení kvality porozumění (např. *Express Scribe Mini*). (Pošta, 2012, s. 105)

Oslovení profesionální titulkáři v ČR i Rusku mi sdělili, že zakázky bez takovýchto textových podkladů nepřijímají a striktně je od zákazníků vyžadují. Zde je možné sledovat určitý posun a zlepšení situace.

Dalším krokem je samotný překlad. M. Pošta doporučuje používat klasický textový editor či poznámkový blok a strukturovat text přímo do titulkových replik. Už zde může nastat první základní krácení, abychom splnili technické požadavky na rozměr titulku. Klient by měl sám stanovit, jaká může být maximální délka titulků a překladatel by se měl zadaných kritérií držet. Usnadnění pro následnou změnu formátu a práci v titulkovém editoru je formální dělení titulků, kde jednotlivé repliky doporučuje oddělovat koncem odstavce. (Pošta, 2012, s. 106)

Následuje převod tohoto souboru do titulkového formátu. Pošta (2012, s. 107) uvádí několik způsobů manuálních, kde ručně pomocí klávesových zkratk převádí překladatel jednotlivé repliky, nebo nabízí možnost otevřít soubor v některém z titulkovacích programů a výsledný dokument uložit v nejnámějším a nejpoužívanějším formátu srt. Mezi nejpoužívanější programy, které k tomu využívá řadí: *DivXLand Media Subtitler*, *Visual-SubSync*, *Subtitle Workshop*. Sám doporučuje druhou variantu, kde je menší riziko chyby zapříčiněné lidským faktorem. Pro to, aby se soubor dal převést do náležitého formátu, je nutné uvést několik formálních změn:

Uložit soubor jako prostý text (txt).

Všechny konce odstavce mezi prvním a druhým titulkem nahradit svislítkem

Znovuuložení ve formátu .srt (SubRip)

Formát srt oceňuje pro jeho univerzálnost a uživatelskou pružnost. Formát je totiž kompatibilní s drtivou většinou titulkovacích programů a dovoluje snadné konvertování do případných jiných. Což v případě, kdy klient požaduje jiný formát, může být velkou výhodou.

Výsledná struktura má následující podobu:

Pořadové číslo titulku

čas zobrazení a zmizení ve formátu hh:mm:s,ms --> *hodina:minuta:sekunda,milisekunda*

první řádek titulku

(druhý řádek titulku)

255

00:35:27,414 --> 00:33:30,372

Kolik to bude stát?

256

00:33:38,094 --> 00:33:42,485

-3905 korun.

Zaplatíte hned?

(Pošta, 2012, s. 109)

Následujícím krokem je časování. Ač by se mohlo zdát, že časování bylo nastaveno už v předchozí kroku, Pošta (2012, s. 110) upozorňuje na to, že údaje uvedené výše jsou chybné. Je proto třeba je opravit, a to ve dvou krocích: nahrubo „podle ucha“, poté „podle oka“.

Sám uvádí, že se jedná pouze o hrubé úpravy, proto někteří překladatelé první krok vypouštějí a přecházejí rovnou k přesnému nastavení. Titulek by se podle něho měl na obrazovce objevit s nepatrným zpožděním cca čtvrt sekundy. Zde doporučuje pomůcku grafického zobrazení zvuku na časové ose, která toto hledání správného momentu usnadní. Upozorňuje také na existenci modernějších a profesionálnějších programů, které tento proces dokáží více či méně zautomatizovat a načasovat titulky bez lidské pomoci. (Pošta, 2012, s. 111)

Na řadu přichází fáze kontroly čtecí rychlosti a s nimi spojená úprava. Důležité je nastavit nejenom správný čas zobrazení, ale i zmizení titulku. To vše závisí na tzv. čtecí rychlosti. K té se Pošta vyjadřuje hned na několika místech, ale vždy zdůrazňuje individuální charakter každého překládaného díla, čtecích schopnosti překladatele i diváka a zároveň akcentuje požadavky klienta. Důležité je, aby rychlost byla po celou dobu přibližně konstantní. To se neobejde bez zásahů do již vytvořené struktury, často se tak mění čas začátku a konce zobrazení, zkracuje se či prodlužuje formulace, titulky se mohou rozdělovat, či spojovat. Všechny tyto zásahy jsou individuální a neexistuje jen jedno správné řešení, proto člověk může nad touto fází strávit více času, než by čekal. (Pošta, 2012, s. 113)

Předposledním krokem je závěrečná kontrola, simulace a korektura, kdy by měly být doladěny všechny detaily, formální požadavky, gramatická správnost, stylistický charakter postav, správnost rodu mluvčího, tykání, vykání, kontrola, zda jsou přeloženy nejen repliky herců, ale i nadpisy, novinové články, písň důležité pro děj a podobně. Práce překladatele by měla být zakončena přehráním celého filmu a uložením v požadovaném formátu. (Pošta, 2012, s. 114-115)

Samozřejmě toto je pouze jeden z mnoha způsobů práce a sám Pošta si je tohoto faktu vědom.

V ČR i v RF působí mnoho profesionálů i agentur, které se překladem titulků zabývají. Oslovil jsem některé z nich a porovnal, revidoval a následně v praktické části i použil výše uvedený postup.

1.5.2 B

Často citovaná ruská webová stránka www.translatessubtitles.com (Перевод субтитров, online) uvádí oproti Poštovi kroků jen šest a značně schematicky, ale funkčně popisuje vznik. Rozdíl v jejich přístupu je především v opačném pořadí překladu a nasazení do šablon:

-Překladatel obdrží dialogovou listinu/ skript v originále.

-Překladatel tento text přeloží do cílového jazyka.

-Přeložený text se analyzuje s ohledem na požadavky zobrazení titulků na obrazovce a rozděluje na konkrétní titulky a řádky.

-Získané titulky se za pomoci speciálního automatizovaného programu (Workshop Subtitles) synchronizují s hlasy postav a rozdělují podle záběrů.

-V případě nesouladu překladatel upravuje titulky s ohledem na požadavky zobrazení na obrazovce.

-Titulky se připojují k videozáznamu.

1.5.3 C

V publikaci *Kvalita a hodnocení překladu: Modely a aplikace* je českému čtenáři přiblížena další alternativa, jak překladatel může postupovat. Vycházel jsem především

z příspěvku *Zajištění kvality filmových titulků*, jejíž autorkou je Veronika Vázlerová. Ta čerpá jednak z odborné zahraniční literatury (Díaz Cintase, Remaelové a Gouadeca), ale zároveň tyto informace aktualizuje a doplňuje o současnou praxi.

Po obdržení zadání filmu s potřebnými charakteristikami a technickými požadavky a v ideálním případě i dialogovou listinou je třeba všechny materiály prověřit a případné nedostatky doplnit. Často se stává, že dialogová listina neodpovídá věrně filmu a soubor se musí upravovat.

Poté se vytvářejí segmenty, do kterých budou následně titulky vkládány. Ty vychází ze čtecí rychlosti, střihů, umístění titulků a jiných požadavků klienta. *„Před samotným překladem či adaptací titulků Díaz Cintas a Remaelová (2007a) doporučují celý film zhlédnout a zaměřit se přitom na několik oblastí, které by při překladu mohly být problematické. Při překladu pak titulkář věnuje pozornost nejen dialogům, ale i dalším auditivním a vizuálním prvkům, jako jsou písně, hlasy z rádia či televize, novinové titulky, fotografie atd.“* (Vázlerová, 2015, s. 277)

V této fázi záleží na překladateli, jakým způsobem bude pracovat s diegetickými texty a písněmi. Zadavatel či režisér může titulkáři postup s těmito pro film relevantními jevy specifikovat, ale názory praktiků ukazují, že takovýto kontakt bývá spíše výjimečný.

Následuje samotný překlad, který zohledňuje výše uvedené aspekty díla.

Po dokončení se text kontroluje a reviduje na několika úrovních. Někteří autoři nechávají zodpovědnost a kontrolu na autorovi titulků, jiní ji doporučují přenést na další pracovníky jako je editor a korektor (Díaz Cintas, Remaelová, Muellerová nebo Pošta).

Následuje simulovaná projekce, kde je přítomen i klient, který má rozhodující slovo. Před odevzdáním se film ještě jednou kontroluje. Takto důkladný proces je samozřejmě běžný jen v některých případech, jako je distribuce pro kina. Zkušenost z praxe ale ne vždy potvrzuje takto logicky navazující a důkladný postup, čehož si jsou vědomi i jeho autoři.

Nežádá se stává, že je potřeba přeložit dialogovou listinu, aniž by překladatel měl možnost zhlédnout film. Časování a tvorba titulků je tedy až zpětné. Tento případ je běžnější v agenturách, kde mají na časování samostatného pracovníka, nebo když vznikají titulky pro více jak jeden jazyk najednou (DVD). (Vázlerová, 2015, s. 278).

V překladatelských agenturách je obvyklé, že je práce rozdělena mezi několik lidí a každý se tak soustředí jen na konkrétní činnost. Překladatel tak překládá pouze dialogovou listinu (s tím, že může překlad nějakým způsobem krátit vědom si toho, že překládá pro titulky) a jiný člověk (technik či dramaturg) je poté více či méně krátí, adaptuje a časuje v titulkovacím programu.

Tuto praxi potvrdily společnosti ruská FOCS (s více jak 30 spolupracovníky), Alba Multimedia, Festagent či RuFilms. Z tuzemska působících společností např. Filmprint, Film Europe.

Titulkování je vysoce individuální činnost, a proto existuje mnoho způsobů a přístupů. Pokud se jedná o skutečně velkou a významnou překladatelskou agenturu, rozloží tento proces mezi více pracovníků. V podstatě jde jen o variantu předešlého přístupu, ovšem proces vzniku je rychlejší, jelikož se každý ze zúčastněných soustředí jen na jednu činnost, ve které vyniká. Překladatel tak pouze přeloží dialogovou listinu, jeho kolega překlad adaptuje, zkrátí či jinak upraví a technik poté celý text převede a načasuje v titulkovacím programu do šablon.

Toto rozdělení kompetencí považuje Díaz Cintas (2001) za neefektivní a zbytečné. Navíc podle Díaz Cintas a Remaelové (2007a) se od úpravců titulků a techniků, kteří titulky adaptují a časují, ne vždy vyžaduje znalost zdrojového jazyka, tudíž při úpravách titulků může docházet k významovým posunům. (Vázlerová, 2015, s. 278)

Část odborníků, mezi které patří Sanchezová, v českých podmínkách J. Fuka či M. Pošta, se shoduje, že „dobrý překladatel titulky krátí podle rytmu filmu tak, aby se během časování už nemusely upravovat ... ideálně by měl všechny kroky včetně časování provádět sám překladatel, tedy přesněji titulkář ... tomuto modelu všestranného titulkáře nahrávají i současné tržní podmínky – čím více úkolů titulkář zastane, tím je konkurenceschopnější.“ (Vázlerová, 2015, s. 278)

Praxe ovšem takto všestranné překladače nabízí jen zřídka. Nejčastěji tyto schopnosti mají amatérští titulkáři (fansubeři, фансаберы), ale u nich není záruka kvalitního překladu a dodržování doporučených norem. Většina z mnou oslovených překladatelů překládá jen dialogovou listinu.

Toto je jen pouhý návrh, jak překladatel může pracovat. Při rozhovorech s titulkáři naleznete mnoho dalších a často kuriózních příkladů, jak se dají tvořit titulky.

Objevují se například možnosti překladu od konce, který v souvislosti s některými svými kolegy zmiňuje Václav Urbánek v rozhovoru pro Radio Wave (Pelcová, Melichar, 2013, online) nebo překládání v pětiminutových intervalech, kdy se překládá jen těch pět minut a poté si překladatel – a zároveň divák pustí dalších pět, aby tak umocnil zážitek z filmu. Tento přístup si ale dovolují jen amatérští překladatelé.

Mezi materiály, které může klient překladateli zaslat, mohou být i konkrétní doporučení. Společnost Netflix tak rozesílá svá redakční pravidla (v poslední aktualizaci ze začátku tohoto roku došlo například k velmi diskutovanému požadavku na nepřechylování některých jmen, či omezení maximální hranice počtu znaků na řádek na 42). Své seznamy individuálních požadavků mají i festivaly Jeden svět, AFO či MFF KV.

1.6 Kontrola kvality

James (2001) se domnívá, že kvalitní titulky by měly být nejenom srozumitelné, obsahově správné a měly by působit jako přirozená součást filmu, ale také by měly být důvěryhodné. (Vázlerová, 2015, s. 279) K tomu se jen těžko něco dodává, ale často bývá problém s tím, jak tohoto výsledku docílit a zkontrolovat ho. Špatnými titulky se dá velmi snadno zkažit i kvalitní film a pro diváka je nutné, aby překladu a překladateli věřil. Divák je často na překladu závislý a v momentě, kdy v něj začne ztrácet důvěru, to bude mít důsledek na negativní vnímání nejen filmu, ale i společnosti, která titulky přeložila.

Této problematice se podrobněji věnuje Diana Sanchez v publikaci *Subtitling Methods and Team-Translation*. In *Topics in Audiovisual Translation* a její kolega James Heulwen v článku *Quality Control of Subtitles: Review or Preview? In (Multi)media Translation: Concepts, Practices, and Research*.

Pochopitelně vycházím z předpokladu, že každý překladatel své texty před odevzdáním kontroluje a snaží se minimalizovat počet chyb. Ovšem lidský faktor je nevyzpytatelný a chybný, proto jsou texty podrobeny opakovanému důkladnému prověřování.

D. Sanchez popisuje dvoustupňovou kontrolu, kdy text nejprve putuje k přečtení rodilému mluvčímu, který klade důraz na překlepy, gramatiku, stylistiku, kohezi a koherenci textu, to vše bez sledování filmu. (Vázlerová, 2015, s. 279)

Obzvlášť velkou pozornost je nutné věnovat slovům, která přímo odkazují k vizuální či zvukové stránce. To, že je překlad titulků specifickým právě kvůli této intermediální propojenosti, jsem zmínil už dříve. Tento fakt je nutné zohledňovat, ať už postupuje překladatel jakkoliv. M. Pošta to dokládá velmi pěkným příkladem na anglickém slově „cake“, které lze do češtiny přeložit několika výrazy např. koláč, dort, buchta... Ovšem ze samotné dialogové listiny, dokonce ani z odposlechu, korektor nemá možnost správně posoudit tento výraz, aniž by věděl, o jaký konkrétní druh sladkého pečiva se jedná. Pouze při konfrontaci s vizuální stránkou může zvolit vhodný výraz. Teprve potom následuje simulované promítání. (Pošta 2012, s. 80)

Jamese Heulwen pracuje s podobným modelem, jen se jedná o model lehce rozšířený, třífázový. Mezi kontrolu pravopisu a simulaci projekce vkládá navíc předběžné čtení titulků. Vázlerová (2015, s. 279) přístup popisuje tak, že korektorovi tím dává prostor pro opravu jazykové stránky (oprava běžných chyb, interpunkce, překlepů a jiných chyb z nepozornosti) i technické (formální pravidla titulků, plynulost). Dbát by při tom měl na následující prvky: srozumitelnost sdělení; vhodnou interpretaci; kulturní elementy; ztvárnění jednotlivých rolí a jejich registr; selektivní vypouštění informací; platná gramatická pravidla, která jsou podle něj důležitější než registr postav; výrazy, které svádí k chybnému pochopení nebo se jako chyba být zdají.

Korektor by měl hodnotit, nakolik překladatel zvažil všechny další varianty a zda-li se mu podařilo pro výsledný titulek vybrat nejvhodnější výraz ze všech možných. Bohužel jen v mizivém procentu případů konzultuje s překladatelem problematická místa a spíše než diskuze a konzultace se k překladateli dostane až výsledné hodnocení.

1.7 Hodnocení

Problematika hodnocení kvality titulků byla zdařile popsána v teoretické části již zmiňovaném článku *Zajištění kvality filmových titulků* a některé body z této publikace bych rád odcitoval i v této práci. Uvádí se zde (Vázlerová, 2015, s. 278), že je velmi těžké specifikovat, co je to kvalita a jaké má parametry. Ideálem, ke kterému by měl titulkář

směřovat je podle Muellerové (2001, s. 147) „neviditelnost“, kdy divák ani nevnímá, že při sledování filmu musí ještě číst. Sama si je ale vědoma toho, že takovéto kritérium se jen těžko hodnotí. Jiní autoři „Gummerusová a Parová (2001) si kladou otázku, z jakého pohledu kvalitu titulků definovat. Kvalitu titulků lze totiž podle nich vnímat různě z pohledu diváka, překladatele, akademika, producenta, režiséra filmu atd. Stejně jako další autoři (cf. Mueller 2001; James 2001; Fuka 2012) však při hodnocení kvality titulků vycházejí zejména z celkového diváckého prožitku, ve kterém hraje překladatel důležitou roli zprostředkovatele.“ (Vázlerová, 2015, s. 278) Obě zmíněné dámy pak jako důležité kritérium hodnocení označují funkci překladu, kterou ve svém audiovizuálním pojetí zastává. (Gummerusová a Parová, 2001, s. 138)

Problému kolísající kvality titulků se věnovali i dva nejcitovanější čeští autoři M. Pošta a F. Fuka. Pošta se k ní vyjadřoval ve dvou kapitolách (2012, s 76-82) a české diváky charakterizoval jako publikum zvyklé na kvalitní dabing, méně už ale hlídající kvalitu titulků, kterou v případě obzvlášť kritizovaných DVD zdůvodňoval anonymitou autorů, absencí oficiální profesní titulkářské organizace a kvalitní přípravy budoucích titulkářů, snahou zadavatelů šetřit či malým zájmem ze stran veřejnosti. Fuka (2011,) jeho výčet doplňuje o tristní pracovní podmínky překladatelů.

1.8 Osobnost titulkáře

Tvrzení Muellerové (2001, s. 144), „*A subtitle can only be as good as the person who prepares it.*“ jsou si vědomi všichni titulkáři, ale o kvalitu titulků dbá každý jinak. Faktory, které osobnost titulkáře ovlivňují, a jeho celkové kompetence jsem se pokusil sepsat v nadcházející kapitole.

Nejdůležitějším a primárním východiskem každého překladatele je perfektní znalost zdrojového jazyka, která je nezbytná pro pochopení sdělení. Tím se rozumí nejen ovládat spisovné formy jazyka, ale i jeho různé invarianty, dialekty a orientovat se i ve stylovém rozvrstvení. Dále pak chápat kulturní odkazy, slovní hříčky, neverbální gesta apod. To, že jazyku rozumí a orientuje se v něm, ještě nemusí stačit, musí všechny tyto prostředky umět používat, proto jsou dalším požadavkem excelentní vyjadřovací schopnosti. (Vázlerová, 2015, s. 278)

V ideálním případě by se mělo jednat o zkušeného překladatele, který dokáže rozpoznat ve výpovědích dominanty a dokáže tak věty kondenzovat a jinak modifikovat, aniž by narušil jejich původní styl a obsah. Někteří autoři (Díaz Cintas a Remaelová) dokonce v souvislosti s tímto aspektem přirovnávají titulkáře k simultánnímu tlumočnickovi, který využívá obdobný princip. Tento pohled zastává i ruský odborník Čužakin (2002, s. 49-51)

Předpokládá se samozřejmě i celkový titulkářův rozhled, obecné vědomosti a zájem o kulturu zdrojového a cílového jazyka, protože se bude setkávat s mnoha různými informacemi a každé dohledávání a konzultace s rodilým mluvčím stojí další čas.

Kozuljaev k tomu dodává, že titulkář *„musí umět analyzovat dramaturgickou, scenáristickou strukturu děl, chápat specifika cílového publika, vnímat, že je částí kolektivního autorství, společně s herci, režisérem, scenáristou. ...Musí mít rozsáhlé znalosti z filmového odvětví a kognitivních procesů přijímání mnohoúrovňových polymodálních děl.* (Козуляев, online, 2019)

Dobrý titulkář by měl mít i technické znalosti a ochotu se v tomto neustále se vyvíjejícím odvětví IT učit novým dovednostem, zdokonalovat svoji celkovou počítačovou gramotnost a orientovat se i v časových kódech. (Vázlerová, 2015, s. 280)

Všechny tyto požadavky byly sepsány různými autory (Díaz Cintas a Remaelová, Gummerusová a Parová) už před mnoha lety a z praxe vyplývá, že mnozí současní překladatelé, ostatně jako i jiné profese, jsou k tomuto trendu sebezdokonalování okolnostmi nuceni a patří tak k samozřejmosti většiny vzdělané společnosti. Byť ještě v roce 2001 Gummerusová a Parová upozorňují na špatnou technickou vybavenost a nutné doškolení začínajících titulkářů. (Vázlerová, 2015, s. 280) Dnes už víme, že fenomén fansubbingu (фансаб) a celkový rozvoj technologií společnost v tomto ohledu výrazně změnil.

Ovšem kvalitních titulkářů je stále nedostatek a jejich vzdělávání a příprava na praxi je zatím v plenkách. Vázlerová (2015, s. 280) ve svém příspěvku, který je 5 let starý, shrnuje pohledy různých uznávaných autorů v následující: *„Jak je patrné, ze zkušenosti Gummerusové a Parové (2001) a Muellerové (2001), titulkovací společnosti se setkávají hlavně s překladateli, kteří nemají pro titulkování patřičnou kvalifikaci. Na nedostatek vyskolených titulkářů či potřebu rozšířit výuku překladatelů na vysokých školách o kurzy*

zaměřené na audiovizuální či multimediální překlad upozorňuje např. Sanchezová (2004), Caimiová (2009), Díaz Cintas a Remaelová, (2007a) nebo v českém prostředí Pošta (2011).“

M. Pošta (2012, s. 7) v úvodu své publikace mapuje situaci s výukou titulkování v ČR a zmiňuje pouze dvě pracoviště. Ústav translatologie Filosofické fakulty UK v Praze a Katedru anglistiky a amerikanistiky na brněnské filosofické fakultě MU. Za dobu téměř deseti let se situace zlepšila jen velmi málo. K výše zmíněným pracovištím se přidaly některé další katedry těchto filosofických fakult a kurzy otevřela i olomoucká Univerzita Palackého (např. katedra slavistiky, anglistiky a amerikanistiky, romanistiky). Výsledkem těchto prvních pokusů o výuku titulkování jsou studentské titulky k filmům na akcích, jako jsou *Seminář ruských filmů* v Hodoníně, olomoucké *AFO* či projekce na brněnském festivalu *Cinema Mundi*. Ale stále se jedná o volitelné předměty, letní praktické kurzy a workshopy, na kterých studenti nemohou získat důkladnější teoretické znalosti a soustavnější přípravu.

Alternativou mohou být různé placené kurzy nebo získání certifikátů.

Zajímavou možností pro začínající titulkáře je získání tzv. certifikátu Khanovy školy. Podle stanovených pravidel zveřejněných na webových stránkách školy stačí přeložit a otitulkovat 25 minut videa a po ohodnocení jejich pracovníky lze získat český certifikát této školy. V případě 50minutového materiálu můžete usilovat o oficiální americkou variantu. (Jícha, 2019, online)

Další možností, jak se v titulkování zdokonalit, je spolupráce na dobrovolnickém projektu TED (online), kdy po absolvování kurzů získáváte kontakt na české překladatelské komunity, orientaci v základních programech (AMARA), základy titulkování a mohou si vás vybrat přímo pro portál vyrábějící oficiální titulky k těmto krátkým vzdělávacím videím. Bohužel tato možnost platí pouze pro titulkáře se zájmem o angličtinu a češtinu.

V Rusku je situace se vzděláváním v této oblasti obdobná. Titulkáře se dlouhodobě daří soustavně vzdělávat pouze na několika místech, z nichž nejprofesionálnější je moskevská Škola audiovizuálního překladu nabízející 2měsíční kurz, který ovšem není akreditovaný

jako vysokoškolský předmět. Na vysokých školách v Rusku na takovýto obor, stejně jako v ČR, čekají.

1.9 Pracovní podmínky

Už v roce 2001 byly popsány problematické stěžejní aspekty této práce a bohužel se za téměř dvacet let změnilo jen velmi málo. Díaz Cintas (2001, s. 199) upozorňoval na špatné finanční ohodnocení, krátké lhůty, špatnou kvalitu výchozích materiálů (z důvodu omezení šíření pirátských kopií se nahrávky různě poškozuji, dialogové listiny nejsou aktuální a přesné, nebo dokonce chybí úplně) a absenci kvalitní přípravy titulkářů pro praxi. Všechno výše zmíněné samozřejmě ovlivňuje výsledek celé překladatelovy práce a hodnotit tak kvalitu titulků není s přihlédnutím ke všem těmto okolnostem zrovna lehké a vždy objektivní.

Finanční ohodnocení je věcí velmi individuální, a proto zde nelze vyvozovat nějaké závěry. Tím spíše, že odpovědi na tuto otázku jsem od respondentů dostal jen velmi málo. Kritérií, jak cenu stanovit, je mnoho, každá firma, agentura či distributor má jiné ceníky, proto uvedu pouze některé.

Cena se může odvíjet od sumy za jeden titulek, znak, slovo, minutu či celý film. Do ceny se promítá, v jaké zemi je zakázka zadávána [země západní Evropy mají logicky vyšší ceny než například překladatelé v ČR či Rusku], o jaký film se jedná [z korespondence s překladatelkou Serebrennikovova *Léta* Veroniky Sysalové (2020, online) a její kolegyní Šárky Holišové (2020, online) vyplývá, že překlad filmů s větším podílem hudebních textů, které jsou pro překlad nutné, stojí vyšší sumu než například běžná komedie s hudbou jen na pozadí, která se zpravidla nepřekládá. V případě *Léta*, kde je role Cojových a Naumenkových písňových textů stěžejní, byla nutná spolupráce s překladateli poezie, kteří si pochopitelně také nárokují svůj honorář – v případě tohoto filmu se na překladu písňových textů podílel jeden z nejznámějších současných překladatelů ruské poezie a písňových textů Milan Dvořák], pro jakou projekci je určen [filmy pro televizní produkci, DVD či festivaly jsou zpravidla levnější než filmy pro kina], jak kvalitní podklady překladatel obdrží [absence dialogové listiny znamená práci z odposlechu, která je mnohem náročnější a měla by být finančně i časově zohledněna, podobně v případě neaktuální dialogové listiny musí překladatel věnovat práci více času a provádět tzv. různočtení] a v neposlední řadě se na ceně podepisuje lhůta vypracování překladu.

Pošta (2011 s. 27) uvádí porovnání cen napříč Evropou, z něhož jasně vyplývají vysoké rozdíly v různých zemích. Výrobu titulků v České republice lze z tohoto hlediska umístit na cenové škále do stejné kategorie jako jejich výrobu v Rusku. Data téměř 10 let stará se ale příliš neliší ani dnes. Tehdejší odměna pro titulkáře činila cca 2,5 eura za minutu.

Náklady na výrobu jedné minuty otitulovaného pořadu v jednotlivých

evropských zemích:

15–20 eur	Belgie, Francie, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Německo, Rakousko, Švýcarsko
10–15 eur	Dánsko, Nizozemsko, Švédsko
5–10 eur	Finsko, Itálie, Island, Norsko, Polsko, Portugalsko, Slovinsko, Španělsko
<5 eur	většina zemí střední a východní Evropy

Z dat od současných překladatelů lze vyzorovat mírný nárůst cen. Namísto cen za minutu se spíše uvádějí objektivnější sumy za jeden titulek (sami titulkáři upozorňovali na velké rozdíly v tzv. „upovídání“ filmu).

M. Pošta to potvrzuje i ve své poslední publikaci *Titulkujeme: Audiovizuální překlad v otázkách a odpovědích*, kde při svém sledování počtu titulků za minutu došel k závěru, že je to natolik individuální hodnota, která nemůže být objektivním ukazatelem ceny. U dokumentů vysledoval průměrně cca 10 titulků za minutu, u konverzačních komedií či sitcomů uváděl až dvojnásobek, logicky by bylo nespravedlivé účtovat za stejný počet minut stejnou cenu. (2019, s. 114) Navzdory tomu si ale západní společnosti a většina

ruských překladatelských agentur udržují své ceníky stále v minutách, některé ruské agentury nabízejí ceník v kopějkách za znak.

Z aktuálnější prezentace M. Pošty (2019, online), pro kterou si udělal miniprůzkum mezi 16 titulkáři, vyplývá, že celovečerní film jim zabere v průměru 4,31 dne (rozpětí bylo 2-7), sám doporučuje cenu minimálně 3,5 USD/ min = 2,86 euro.

V souvislosti s tím také upozorňuje na velké rozdíly a devalvaci trhu v podobě titulkářů pracujících mimo velká města. Ačkoliv mají mnohem menší náklady, tak působí na celorepublikovém/ celoevropském trhu a ovlivňují tak ceny těchto služeb. (Pošta, 2019, online)

Pro představu portál www.titulkujeme.cz nabízí na svých stránkách výrobu jednoho titulku z angličtiny do češtiny za 11,10 korun, v případě překladu do angličtiny je sazba 15,10 korun. U méně frekventovaných jazyků jako je němčina, francouzština či španělština jsou ceny navýšené o 15 %, v případě ruštiny je to 20 %.

V případě ruských společností jsou ceny častěji uváděny v kopějkách za znak, či normostranách. Společnost *Festagent.com* uvádí cenu 150-200 rublů za minutu. Cena titulků k filmu *Hubnu* s cca devadesátiminutovým obsahem a více jak 1100 titulky by vycházela u této společnosti na cca 18 000 rublů, cena jednoho titulku by pak odpovídala 16 rublům.

Popsat, jak dlouhý je proces vzniku časově, je z důvodu mnoha proměnných obtížné. Někteří autoři (Díaz Cintes a Remaelová) uvádějí při normálních podmínkách načasování devadesátiminutového filmu za dva dny, jeho překlad potom v rozmezí čtyř až sedmi. V dobách analogových technologií bylo nutné počítat ještě s převodem a tzv. vyleptáním titulků, které trvalo desetinásobek délky filmu (cca patnáct až dvacet hodin), ale v dnešní době se tato metoda už nepoužívá. V současné době se tak celý proces vzniku nachází v rozpětí dvanácti až patnácti dnů. Praxe ale tuto optimální dobu zkracuje více jak o polovinu. (Vázlerová, 2015, s. 282)

V souvislosti s tím vyznívaly některé Fukovy komentáře k titulkování často až neuvěřitelně. On jako titulkář se potýkal s takovými případy, kdy byl díky protipirátským opatřením nucen tvořit titulky po částech, které ale na sebe chronologicky nenavazovaly, psát titulky přímo ve střížně přes noc, protože je zadavatel poslal příliš pozdě, nebo překládat plnou verzi dialogové listiny, o které mu ale tvrdili, že je již zkrácená. Tyto a jiné komplikace popisuje v článku *Konec titulků v Čechách*. (2011, online)

Šárka Holišová mi sdělila, že v současné době je na otulkování běžného celovečerního filmu lhůta v rozmezí deseti až dvaceti dnů. Výjimku tvoří filmy pro ČT, kde uvádí termíny v rádech měsíců a festivaly, kde je naopak častá časová tíseň a bohužel i vědomí nižší kvality z důvodu absence detailnější kontroly. Extrémní příklady mohou být v řádu 24 hodin. (Holišová, 2020, online) Výrazně rychlejší práci se prezentují amatérští titulkáři, kteří sami uvádějí vysokou motivaci (a jimi přiznávanou ješitnost) v pomyslném závodě o první zveřejnění svého překladu. V článku pro Respekt uvádí jeden z nejpilnějších a nejznámějších amatérských titulkářů v souvislosti s premiérami světově známých seriálů jako jsou *Californication* či *Prison Break* nutkání přeložit nový díl přes noc. Jeho tempo se tak pohybuje okolo 100 titulkovacích řádků za hodinu. (Staňková, 2016, online)

O kolísavé kvalitě amatérských titulků toho bylo napsáno již mnohé, na tomto místě bych ale rád zmínil data s počty souborů v daném jazyce na serveru www.opensubtitles.org k první polovině roku 2018. Ten ukazuje, jak jsou čeští titulkáři aktivní. Počet českých souborů zaujímá ve statistikách 8. místo a nechává tak za sebou titulkáře ze zemí jako je Itálie, Francie, Belgie nebo právě Rusko, které uzavírá první dvacítku.

1.10 Profesionální organizace a skupiny

Na absenci profesionální oficiální organizace v ČR upozorňoval už M. Pošta, bohužel se v tomto směru jen máloco změnilo a titulkářům tak nezbyvá než dál čekat. Mnozí jsou členy Obce překladatelů či Jednoty tlumočnicků a překladatelů, věnují se tak překládání i textů jiného charakteru, někteří, byť jde podle slov V. Sysalové o výjimky, se věnují i tlumočení. (2020, online)

Vynalézavý přístup české společnosti vlastní se projevil i v této oblasti a titulkáři se začali neoficiálně sdružovat v různých sociálních sítích. Populární platforma Facebook dala vzniknout hned několika skupinám, kde profesionálové sdílejí své zkušenosti s amatéry, vzájemně si radí a diskutují o různých problémech:

Titulkáři, O titulcích, Kolik třešní, tolik višni aneb Podej. Mně, Ten. Blábol. Ing. Kozel. A kol., Překladatelské perly či *Czechlist*. Z názvů některých by se jen těžko očekávala serióznější diskuse, která by vyřešila nějaký překladatelský problém, nicméně opak je často pravdou.

Bohužel ale tyto skupiny nejsou schopny zastat funkce oficiální platformy, jaké mohou být stanovení parametrů titulků, minimální cenové sazby, smluvních podmínek apod. Pošta (2011, s.13-15) své postesknutí si nad stavem titulkování v ČR zakončuje návrhem scénáře, který by mohl vést ke zkvalitnění titulků v ČR: 1) vznik profesní organizace, 2) výuka titulkování na VŠ, 3) výzkum v této oblasti, 4) kvalitní kritika.

Od zveřejnění tohoto návrhu uplynulo téměř deset let a z aktuální korespondence s M.Poštou vyplývá, že již byla vytvořena pracovní skupina, která se nyní zabývá zpracováním zásad titulkování, respektujících český úzus a doporučující vhodná technická řešení. V tomto roce by se k dokumentu měla vyjádřit odborná veřejnost a jejich práce by měla být představena na Jeronýmových dnech na podzim roku 2020. (Pošta, 2020, online)

Paralelně s facebookovými skupinami uvedenými výše existují i webové stránky, které už působí serióznějším dojmem: www.otitulcich.cz, www.titulkovani.cz, a krom profesionálních překladů nabízí i cenné rady, blogy, rozhovory s lidmi z oboru a různá doporučení. Výraznou pomocí může být např. titulkovací slovníček na prvním ze zmiňovaných portálů.

Dalším a asi nejznámějším portálem je www.titulky.com, který slouží především jako databáze již hotových souborů s titulkami, ale své místo zde má i fórum, nabízející prostor pro společné vyřešení překladatelských problémů.

Situace v Rusku

Bohužel ani země, jejíž oficiální jazyk je jedním ze světových, nesdružuje titulkáře v oficiální organizaci. Jsou podobně jako v ČR odkázáni na neoficiální pomoc na různých sociálních sítích a serverech, ale ta zdaleka není tak sdílená jako v ČR. Obyčejně se sdružují pouze interní titulkáři konkrétní společnosti a veřejnosti zůstávají uzavřené. Servery, nabízející diskuzní fóra a které mohou být titulkáři nápomocné, jsou například: *www.subtitry.ru*, *www.vse-subtitri.ru*.

2 Praktická část

2.1 Překladatelský postup

Zhlédnutí videa je téměř ve sto procentech případů prvním krokem při práci na tvorbě titulků a jím jsem začal i já. Existují i lidé, kteří berou překlad jako napínavou výzvu a tvoří titulky souběžně s první zkušeností s filmem, ovšem jedná se pouze o nadšence, amatérské překladatele a lidi, kteří tvoří čistě pro zábavu.

Podarilo se mi získat i scénář celého filmu s poznámkami, tudíž jsem mohl detailněji pochopit jednotlivé postavy a celkový úmysl tvůrců. Scénář ovšem bylo nutné upravovat, na několika místech došlo ke zkrácení, jinde naopak k rozšíření. Komentář k práci se scénářem bude uveden v další kapitole praktické části DP.

Pokoušel jsem se najít titulky k filmu a využít tak již načasovaných šablon jednotlivých titulků, ale bohužel neúspěšně, a proto bylo nutné je vytvořit.

Už při prvním zhlédnutí filmu jsem sledoval jednotlivé postavy, jejich projev, důležité a doprovodné písně, texty na pozadí, nadpisy a například obtížná místa a samozřejmě celkové vyznění filmu a jeho atmosféry.

Většina překladatelů zmiňovala fakt, že je důležité, aby film dotyčného nějak oslovil. Překladatel s ním stráví mnoho času a toto kritérium může výrazně ovlivnit dobu, kterou nad prací stráví, přístup k dílu a v důsledku i výsledek celého překladu.

Já osobně jsem si tento film zvolil díky vřelému vztahu k městu, ve kterém se děj odehrává, a vlastní diváckého zážitku z premiéry. Tím pádem mne bavila i práce na překladu.

Dále jsem se snažil postavy nějak charakterizovat a postihnout jejich jazykový projev, tato charakteristika je i součástí mé práce.

Dialogovou listinu jsem nejdříve překládal v obyčejném textovém editoru a hledal více variant bez rozhodování a vybírání té nejlepší a nejkratší. Samozřejmě jsem v průběhu nacházel obtížná místa, která jsem poznamenával a jejichž přesný význam a překlad jsem konzultoval později s rodilými mluvčími. Nejdříve jsem přeložil film a poté nediegetické texty (úvodní a závěrečné titulky) a bonusové materiály.

Následovalo rozhodnutí, které písně jsou pro vyznění filmu nezbytné. Po diskusi s profesionální překladatelkou, která do českých kin přeložila Serebrennikovo Léto, jsem dal na její radu konzultovat specifický druh překladu písňového textu se zkušenějšími kolegy. Oslovil jsem tedy předem českého překladatele ruské poezie Jiřího Turka, se kterým jsem spolupracoval již dříve, zda by byl ochoten mi v takovém případě pomoci. Dal mi nejen cenné rady a doporučení, ale neváhal a přispěchal i se svou verzí překladu. Tímto bych mu chtěl poděkovat za jeho pomoc a komentář.

Po přeložení celého filmu jsem hledal vhodný program, ve kterém bych titulky vytvořil. Zde byly nápomocné facebookové skupiny sdružující překladatele titulků a padlo rozhodnutí na program *Subtitle Edit*, který je v češtině volně ke stažení.

Dalším krokem bylo stanovení formálních parametrů titulků. Respektoval jsem v nich doporučení uznávaných autorů i současných profesionálních překladatelů a byť je ve filmu hned několik pasáží s vysokou rychlostí střídání dialogických promluv a vyšší hodnota počtu znaků za sekundu by byla v tomto ohledu jednodušší, rozhodl jsem se zvolit pro čtenáře komfortních 15 znaků za sekundu, maximální počet znaků na řádek jsem omezil na 40 a nepřesáhl více jak dva řádky v jednom titulku. Minimální dobu zobrazení titulku jsem v souladu s Díaz Cintasem a Ramaelovou nechal na 1 sekundě a každou novou repliku jsem uvozoval spojovníkem. Dobu mezi jednotlivými titulky jsem se snažil dodržovat minimálně 0,08 sekundy.

Tradičního postupu jsem se držel i při výběru barvy a umístění titulku. Ten je tedy psaný bílým písmem na černém pozadí a nachází se uprostřed dolního okraje obrazovky. Text je

zarovnan na střed a z důvodu snížení počtu znaků jsem se držel tendence rozdělovat titulek jednoho mluvčího na dva řádky a minimalizovat tak počet znaků.

Z již předem vytvořeného překladu jsem poté vybíral nejvhodnější varianty a dosazoval je do programu.

Program sám poté vygeneroval titulkový soubor ve formátu srt, který je i přiložen k práci na disku a který je kompatibilní s většinou běžných audiovizuálních přehrávačů. Společně s ním je zde i audiovizuální soubor filmu v originálním znění.

2.2 Přepis dialogů a překlad

V první polovině praktické části bude přepsána dialogová listina originálu a překladu s již zkrácenými frázemi do podoby titulků. Ruský přepis byl částečně převzatý z původního scénáře, který obsahoval i vystříhané scény a dialogy, proto bylo nutné text ještě upravit. Originál je dostupný i s autorskými poznámkami na internetu.

Níže uvedená dialogová listina neobsahuje časové údaje a chybí i číslování titulků. Tato data naleznete na přiloženém srt souboru.

При финансовой поддержке Министерства культуры Российской Федерации Я ХУДЕЮ Жуть какая! Вроде не ела ничего.	Za finanční podpory Ministerstva kultury RF HUBNU -Hrůza! Vždyť jsem nic nejedla.
---	---

<p>Когда это, всё, блин, появилось - то?</p> <p>Так, ладно.</p> <p>Подберу правильное платье, и никто ничего не заметит.</p> <p>Ну что, готова?</p> <p>Да!</p> <p>Почти...</p> <p>Чё - то неспрашно говоришь.</p> <p>Настроения, что ли, нет?</p> <p>Есть.</p> <p>Щас, я только туфли надену.</p> <p>Ну кайф, там полно народу будет. Все из фитнес - индустрии...</p> <p>Правда, ты никого не знаешь...</p> <p>Ну ничё, зазнакомишься.</p> <p>Круто.</p> <p>Слушай, я подумала, что если, ну, не поедем.</p>	<p>Kde se to tu sakra vzalo?</p> <p>To nic, vezmu si správný šaty a nikdo si ničeho nevšimne.</p> <p>-Tak co, připravena?</p> <p>-Jo.</p> <p>Skoro.</p> <p>-Nezníš úplně natěšeně.</p> <p>Nemáš náladu?</p> <p>-Mám.</p> <p>Hned budu, jen najdu boty.</p> <p>-Bude tam fůra lidí. Všichni z fitka.</p> <p>Sice je neznáš, ale to je fuk.</p> <p>Seznámíš se.</p> <p>-Super.</p> <p>Víš, tak mě napadlo co kdybychom nikam nešli?</p>
---	---

<p>Поздравим по телефону, дома останемся, "Игру престолов" качнём, там, пиццу закажем.</p> <p>Пиццу?</p> <p>Ну суши.</p> <p>Слушай, можем ничего не заказывать. Просто могу сделать этот вечер особенным.</p> <p>Ей, рубашка.</p> <p>Я на самом деле, просто хотела вместе побыть.</p> <p>Я тоже.</p> <p>Давай, если не хочешь ехать, оставайся.</p> <p>Я сгоняю один, подарок подарю, речь толкну и приеду.</p>	<p>Zavoláme jim z domů, mrkneme na telku. Dáme si pizzu.</p> <p>-Pizzu?</p> <p>-Nebo sushi.</p> <p>A nebo si jen můžeme... udělat hezký večer.</p> <p>-Pozor na košili.</p> <p>-Já... chtěla jsem prostě být s tebou.</p> <p>-Já taky.</p> <p>Tak... jestli nechceš jet, zůstaň doma.</p> <p>Já se tam otočím, předám dárek, popřeju a hned jsem zpět.</p>
--	--

<p>А всем скажу, что ты заболела.</p> <p>Просто свадьба друга это ж раз в жизни бывает.</p> <p>И - то если повезёт.</p> <p>Ну да.</p> <p>И тебе со мной повезло?</p> <p>Ну конечно.</p> <p>Мне с тобой ваще капец как повезло.</p> <p>Ой, рубашка.</p> <p>Да,прости.</p> <p>Ладно, я пойду.</p> <p>Давай, не скучай.</p> <p>Хорошо.</p> <p>Пока.</p>	<p>A všem řeknu, že jsi nemocná.</p> <p>Ale... svatba přítele je jednou za život.</p> <p>A to jen, když máš štěstí.</p> <p>-Já vím. Tys se mnou měl štěstí, vid'?</p> <p>-Samozřejmě.</p> <p>-Já s tebou měla štěstí jak blázen.</p> <p>-Pozor na košili.</p> <p>-Promiň.</p> <p>-Tak já půjdu. Nebud' smutná.</p> <p>-Dobře.</p> <p>Zatím.</p>
--	---

<p>Я уверенная, красивая, стройная, и всем нравлюсь.</p> <p>Натах, поехали быстрее, а!</p> <p>Триста сорок лайков.</p> <p>Уже весь город в курсе, с кем он отжигает.</p> <p>Погнали!</p> <p>Вау.</p> <p>Блин, чё стрёмно, да?</p> <p>Повернись.</p> <p>Блин, Натах, если слишком стрёмно, лучше сразу скажи.</p> <p>Братан, вот это вот стрёмно.</p> <p>А у тебя сексихат.</p> <p>Ань, харэ себя стесняться.</p> <p>Ясно?</p> <p>Да. Сейчас приеду и покажу, кто там королева.</p>	<p>-Jsem sebevědomá, krásná, štíhlá a všem se líbím.</p> <p>Natašo, mákni.</p> <p>Celé město už ví, s kým tam tancuje.</p> <p>Je to hodně špatný?</p> <p>-Otoč se.</p> <p>-Jestli je to hodně špatný, tak to řekni hned.</p> <p>-Kámo, tohle je špatný a ty jsi sexy buchta.</p> <p>Aňo, přestaň se za sebe stydět.</p> <p>Jasný?</p> <p>-Pojedu tam a ukážu jim, kdo je královna.</p>
--	--

Кто тут королева?	-Kdo je královna?
Я.	-Já.
Вау.	
Привет.	Ahoj.
Привет.	-Ahoj.
Вообще хорошо здесь, зря я не хотела. Надо почаще выбираться вместе.	-Je to tu super. A to jsem nechtěla jít. Měli bychom častěji chodit mezi lidi.
С ней танцевал, а со мной не хочешь?	S ní jsi tancoval, a se mnou nechceš?
Чё ты начинаешь, я же просто так потанцевал в общей массе.	-Co hned startuješ, jen jsem si zatančil v davu.
Я не начинаю, просто скажи мне: я тебя люблю, ты мой космос, моя вселенная.	-Nestartuju, jen mi řekni: miluju tě, jsi můj vesmír.
А знаете, что вселенная постоянно расширяется?	-Víte, že se vesmír neustále zvětšuje?
И мы удаляемся друг от друга. Лично я - в ужасе.	My se od sebe vzdalujeme a to mě děsí.

Потанцуем?	Nezatančíme si?
Братан, братан.	-Hele, kámo.
Многое теряешь!	-O hodně přicházíš!
Ань, надо было ещё утром сказать.	-Aňo, měl jsem to říct už ráno.
Наконец - то.	-Konečně.
Я тупанул.	-Nezvládl jsem to.
Ага.	
Давай расстанемся.	Pojďme to skončit.
Я, правда, так больше не могу.	Já už takhle opravdu dál nemůžu.
Я об этом всю неделю думал, как сказать. Но слов не мог подобрать.	Celý týden jsem přemýšlel, jak to říct, ale nemohl jsem najít slova.
И тут как - то всё наглядно стало.	A tady se to samo nějak vyvrbilo.
Что наглядно?	-Co se vyvrbilo?
Давай не будем, ладно?	-Nechme to být.

<p>Что наглядно, Жень?</p> <p>Да то, что я не хочу тебя.</p> <p>Извини.</p> <p>Я бы рад сказать,</p> <p>что это во мне проблема, но это не во мне.</p> <p>Это в тебе.</p> <p>Мы когда только вот встретились,</p> <p>ты такая, ты вообще другая была.</p> <p>Ты такая, врум, заводила меня,</p> <p>как ключик. А щас...</p> <p>Я кондитер, я же просто с едой работаю.</p> <p>Да ты живёшь с едой.</p> <p>Тебе вообще всё равно, что есть,</p> <p>когда есть, где есть, как ты выглядишь,</p> <p>как я себя чувствую?</p> <p>Я как мужик себя вообще хреново</p> <p>чувствую. Мы когда вместе...</p> <p>Ребята, не тухлим!</p>	<p>-Co se vyvrnilo?</p> <p>-To že už tě nechci.</p> <p>-Promiň.</p> <p>Rád bych řekl...</p> <p>že problém je ve mně,</p> <p>ale tak to není, je v tobě.</p> <p>Když jsme se potkali,</p> <p>byla jsi úplně jiná.</p> <p>Vzrušovala jsi mě.</p> <p>A teď?</p> <p>-Jsem cukrářka, pracuju s jídlem.</p> <p>-Ty žiješ s jídlem!</p> <p>Tobě je fuk,</p> <p>co a kdy jíš, kde to jíš, jak vypadáš,</p> <p>jak já se s tebou cítím.</p> <p>Jako chlap se cítím hrozně.</p> <p>Když jsme spolu...</p> <p>-Lidi, úsměv.</p>
--	--

Ты бы сказал...	-Kdybys řekl...
Я те не протяжении года говорю: приходи ко мне в бассейн, поплаваем. После работы, ну что.	-Celý rok ti říkám, přijď si ke mně zaplavat. Po práci.
После работы ноги отваливаются.	-To mám nohy jak konve.
Да?	-Jo?
Ты руками гребь.	Tak zabírej rukama.
Я знаю, чего тебе напоследок желаю, на прощание, что не беги от своей проблемы.	Víš, chci ti říct, abys před svým problémem neutíkala.
Хотя если б ты бегала, проблемы бы не было.	I když kdybys běhala, nebyl by problém.
Да какой проблемы?	-Jaký problém?
Да вот.	-Tenhle!
Вот.	Tenhle.
Щас	Hned.
О, Анька Куликова	-Aňko Kuliková!
Танька, Влад!	-Taňko, Vlade,

Ой, поздравляю вас, вы такие красивые!	gratuluju, vám to tak sluší!
А Женя сказал, что ты заболела.	-Žeňa říkal, že jsi nemocná.
Я... да... нормально...	-Jo... jsem... v pohodě.
А! Так ты беременна, что ли?	-Ty jsi těhotná?
Сорян!	Sorry.
Ребят, я...	Lidi, já...
Не реви, пожалуйста, здесь людей много.	-Nebreč, prosím tě, je tu hodně lidí.
Хочешь, потанцуем напоследок?	Chceš si ještě naposledy zatančit?
Я, правда, так больше не могу.	Já už tak dál vážně nemůžu.
Я пойду, ладно?	Tak já půjdu.
Боярский, что ли?	-To je Bojarskij?
Квин!	-Queen!
Тук-тук?	
О! Анечка!	-Aničko.

Здрасте	-Dobrý den.
Аня. Сестра моя.	-Aňa, moje sestra.
Привет, мам.	-Ahoj, mami.
Могла бы подыграть.	-Taky jsi to mohla hrát se mnou.
Здрасте.	-Dobrý den.
Семён.	Semjon.
Можно на ты сразу.	Můžeš mi klidně tykat.
Гаврилыч... Лович...	Gavrilyč ...lovič.
Гаврилович.	Gavrilovič.
Здравствуйте	-Dobrý den.
Здравствуйте	-Dobrý den.
Поставь.	-Polož to.
На работе как?	-Jak bylo v práci?
Хорошо.	-Dobře.

А Женька как?	-A co Žěňa?
Тоже.	-Taky.
О, дай мне.	-Podej mi to.
На клеёнку не ставь.	Nedávej to na ubrus!
Смотри, Сёмен	Koukej.
Гаврилович подарил.	To mi dal Semjon Gavrilovič.
Красота какая, да?	Nádhera, že?
Мастер на все руки.	Má zlatý ruce.
Вы музыкант?	-Jste muzikant?
Менеджер по управлению сложной зерноуборочной машиной.	-Manažer řízení složitého žacího stroje.
Комбайнер, то есть?	-Takže kombajnér?
Страну кормит.	- Maká pro stát?
Подними.	Zvedni to.
Ещё бизнес там, кстати, у меня есть.	-Ještě mám jeden takovej byznys.
Золотые руки!	-Zlatý ruce!

Ну покажи, покажи.	Jen to ukaž.
Да, вот этот. Джексон.	To je ten Jackson.
Квин.	-Queen.
Ну вот, вы уже и общий язык нашли!	-Už jste našli i společnou řeč!
А может, по-семейному давайте.	A co takhle... ...do jedné nohy.
Гаврилыч!	-Gavrilyči!
Гаврилыч!	-Gavrilyči!
Это не меня.	-To není na mě.
Мне б позвонили.	Mně by zavolali.
Семён!	-Semjone,
Трубы горят!	máme sucho v krku,
Отпусти перегону!	dej nám ochutnat.
Ольга Степановна, извините великодушно.	-Olgo Štěpanovno, omluvte mě, prosím.
Я на секундочку.	Já jen na vteřinku.

Мам, меня Женя бросил.	-Mami, Žeňa mě opustil.
Угу.	
Как бросил?	-Jak opustil?
Вот так, сказал, что я толстая.	-Řekl mi, že jsem tlustá.
Ты не толстая.	-Ty nejsi tlustá.
У тебя просто кость широкая... стала.	Máš prostě těžší kosti poslední dobou.
Что ты?	No tak.
Ты терпи, терпи.	Musíš vydržet. Vydrž to.
Потом легче станет.	Ono to přejde.
А потом ещё потерпии и ещё потерпии.	-A pak ještě jednou a zase...
А вот потом в пятьдесят лет сидеть на кухне со смурфиком залипать.	A pak budu v padesáti třet v kuchyni s nějakým šmoulou.
С каким смурфиком?	-S jakým šmoulou?
С синим.	-Modrým!

<p>Зато он меня с маленькой дочкой не бросил.</p> <p>Господи, да он же ещё хуже.</p> <p>Ольга Степановна,</p> <p>Аня.</p> <p>Да. Я до дому метнусь и назад. Дела по бизнесу...</p> <p>Я по быренькому.</p> <p>Вжик-вжик!</p> <p>Вжик-вжик</p> <p><i>„Братан, тебе звоню, звоню, звоню, ты трубочку бери, бери, бери, бери“</i></p> <p>Да, Натах.</p> <p>Братан, привет, слушай, там Женя приезжал.</p>	<p>Aspoň mě nenechal s dcerkou samotnou.</p> <p>-Vždyť je ještě horší.</p> <p>-Olgo Stěpanovno.</p> <p>Aňo.</p> <p>-Jo. Já se otočím doma a hned jsem zpět. Kvůli byznysu..</p> <p>Co by dup!</p> <p>V cuku letu!</p> <p>-V cuku letu.</p> <p><i>"Kámo, já ti volám, volám a ty to zvedni, zvedni, zvedni, zvedni."</i></p> <p>-Natašo?</p> <p>-Kámo, poslouchej...</p>
--	---

<p>Наташа, а он когда приезжал, ничего не говорил?</p>	<p>-Natašo, když sem přijel, neříkal něco?</p>
<p>Просто привез вещи и всё.</p>	<p>-Jen přivezl věci, nic víc.</p>
<p>Ну может, в этом что-то было. Типа, намёк на: «не могу её забыть»</p>	<p>-Třeba v tom bylo něco jako náznak na nemůžu na ni zapomenout.</p>
<p>Просто вытащил чемодан и поставил.</p>	<p>-Jen sem hodil kufr!</p>
<p>Он один был?</p>	<p>-Byl sám?</p>
<p>Братан, забудь о нём, всё!</p>	<p>-Zapomeň na něj.</p>
<p>Слушай, я, наверное, к маме всё -таки.</p>	<p>-Já stejně asi pojedu k mámě.</p>
<p>Нет, ты живёшь у нас, всё спокойно, всё нормально.</p>	<p>-Ne, zůstaneš u nás. Klídek, je to v pohodě.</p>
<p>Ты чё? Нормально всё.</p>	<p>Neblbni, buď v pohodě.</p>
<p>Он не против.</p>	<p>Nevadí mu to.</p>
<p>И вообще, здесь, смотри, как классно.</p>	<p>Vždyť je tu suprově.</p>

<p>Мы тут сами с Димасом за звёзды залипаем.</p>	<p>Sami se tu s Dimasem někdy válíme.</p>
<p>Братан, тебе просто надо развеяться щас. Давай, смотри, у Димки день рождения после завтра.</p>	<p>Musíš ted' přijít na jiný myšlenky. Díma má pozítří narozky.</p>
<p>Мы сняли дом с бассейном.</p>	<p>Bude tam dům s bazénem.</p>
<p>Женя всё время хотел, чтобы я начала в бассейн ходить.</p>	<p>-On chtěl, abych plavala.</p>
<p>Всё! Забудь ты про этого. Человека.</p>	<p>-Ty vole, zapomeň na toho... člověka.</p>
<p>Пожалуйста, смотри, ты свободная. Окунись в работу.</p>	<p>Prosím tě, vždyť seš volná. Věnuj se práci.</p>
<p>Я больничный взяла.</p>	<p>-Hodila jsem se marod.</p>
<p>Супер.</p>	<p>-Super.</p>
<p>Давай, съезди в Питер.</p>	<p>Tak si zajed' do Petrohradu.</p>
<p>Я так хотела на день рождения поехать с ним в Питер.</p>	<p>-Tam jsem chtěla jet na narozeniny s ním.</p>

Дим, иди с ней поговори!	-Promluv si s ní ty.
Чё я ей скажу?	-O čem jako?
Успокой её, она думает, что ты ей не рад. Ты же ей рад.	-Myslí si, že nejsi rád, že je tady.
Я рад, я счастлив практически.	-Jsem rád, jsem naprosto šťastný.
Анчела! Лови витаминчик!	Ančelo, chytej vitamíny.
Анчусь, чё ты в натуре грустишь, а? Чё такая кислая?	Ančus, co seš taková smutná a kyselá?
Ты же у нас самая секси чика на районе, а?	Vždyť jsi tady ta nejvíc sexy kočka.
Ты же у нас секси пекси шмекси макро ультра экстра	Seš naše sexy supr čupr makro ultra extra.
Спасибо за макро.	-Díky za to makro.
А я чё макро сказал, да?	-Já řekl makro?
Нет, но ты поняла, я имел ввиду микро.	Ty víš, že jsem myslel mikro.

<p>Кароче, чё ты грузишься, давай уже раздупись.</p> <p>Жизнь прекрасна, посмотри, да?</p> <p>Яблочко похавай.</p> <p>Давай, мы если чё, там, да?</p> <p>Подходи.</p> <p>Ну, зашибись успокоил.</p> <p>Слушай, надо на балкон решётки поставить.</p> <p>Она тебя слышит.</p> <p>Ребята, я же взрослый человек, я справлюсь.</p> <p>Братан, ну всё, ну харэ.</p> <p>Не плачь, малыш.</p> <p>Кароче, если она щас не встанет, подашь мне, ладно?</p> <p>Привет.</p> <p>Классно выглядишь.</p>	<p><i>Neblbni a vzpamatuj se.</i></p> <p>Život je krásný, jen se podívej.</p> <p>Dej si jablko.</p> <p>Kdyby něco, jsme tady, jo?</p> <p>Prostě přijď.</p> <p>-To jsem poslala toho pravýho.</p> <p>-Musíme tam dát nějakou mříž.</p> <p>-Slyší tě!</p> <p>-Lidi, jsem dospělá, to zvládnu.</p> <p>-No tak, už je po všem.</p> <p>Holka, nebreč.</p> <p>Jestli teď nevstane, podáš mi to, jo?</p> <p>Nazdar.</p> <p>Vypadáš skvěle.</p>
---	---

Прогуляться не хочешь?	Nechceš jít ven?
Я и так гуляю.	-Já jsem venku.
Понял.	-Dobře.
Извините.	Pardon.
Двинься.	Posuň se
А помнишь, как ты в общаге всем врала, что городская, просто с родителями жить не хочешь.	Pamatuješ, jak jsi na intru všem lhala, že seš z města, že jen nechceš žít u rodičů.
А я тебя сразу раскусила.	Hned jsem tě prokoukla.
Потому что ты в торговый центр ходила на эскалаторе кататься.	Protože jsi chodila do obchod'áku jezdit na eskalátoru.
Мы ещё с Валькой колобком над тобой угорали.	S macatou Valkou jsme si z tebe dělali srandu.
Кстати, она сейчас вообще не колобок.	Mimochodem teď vůbec není macatá.
Прикинь, её тоже парень бросил недавно.	S ní se taky nedávno rozešel kluk.

<p>Мы вообще - то обоюдно расстались.</p> <p>Окей.</p> <p>И она знаешь чё начала делать?</p> <p>Она по утрам начала заниматься фитнесом.</p> <p>Бесплатно! Да, прикинь.</p> <p>Смотри, у нас в городе двадцать фитнес - клубов.</p> <p>В каждом первое занятие бесплатное. Она хоп, хоп, хоп, в каждый походила по разу.</p> <p>Потом паспорт поменяла.</p> <p>И ещё раз.</p> <p>Два месяца минус 15 кг.</p> <p>По-моему, супер.</p> <p>И её парнишка потом пришёл к ней на работу с цветами. Просил прощение.</p>	<p>-My jsme se rozešli oboustranně.</p> <p>-Ok.</p> <p>-Víš, co začala dělat?</p> <p>Každý ráno začala chodit do fitka.</p> <p>Zadarmo!</p> <p>Ve městě je dvacet fitness klubů.</p> <p>V každém je první vstup zdarma a ona oběhla všechny.</p> <p>Pak si udělala nové doklady a celé znova.</p> <p>Dva měsíce minus 15 kg.</p> <p>Podle mě je to super.</p> <p>A její kluk za ní pak přišel do práce s kytkou prosil o odpuštění.</p>
--	---

<p>Звал обратно.</p> <p>И она ему, знаешь, что сказала?</p> <p>Чё?</p> <p>Ты эти цветы свои зсунь себе прямо, знаешь куда, в свою сранную вонючую жопу, понятно?</p> <p>Димас, ты, ты, ты чё нормальный?</p> <p>Чё не щас надо было?</p> <p>Нет, не сейчас надо.</p> <p>То надо, то не надо.</p> <p>Наташа, блин, разберись.</p> <p>Запарили.</p> <p>Вот и помылась.</p> <p>Похудею на 15 килограмм, и мы с Женей опять будем вместе.</p> <p>Э, я не доела.</p>	<p>Chtěl jí zpátky.</p> <p>A víš, co mu řekla?</p> <p>-Co?</p> <p>-Kytku si strč, sám víš kam.</p> <p>Do svý zasraný smradlavý prdele.</p> <p>Co blbneš?</p> <p>-Ještě ne?</p> <p>-Ne, ještě ne.</p> <p>-Nejdřív jo, pak zas ne.</p> <p>Rozhodni se sakra.</p> <p>Kurva!</p> <p>-A už jsem umytá!</p> <p>Zhubnu 15 kilo a budeme s Žeňou zase spolu.</p> <p>Ještě jsem nedojedla.</p>
---	---

Наташ, ты чё творишь?	Natašo, co děláš?
С тебя теперь три сотки вообще-то.	Dlužíš mi tři stovky.
Ты так вообще никогда не похудеешь.	-Takhle nikdy nezhubneš.
Если чё, вообще-то я сегодня была на тренировке.	-Náhodou jsem dnes byla cvičit.
Знаешь, сколько там калорий сожгла?	Víš, kolik jsem spálila?
Сколько?	-Kolik?
Точно больше, чем здесь!	-Určitě víc než v tomhle.
И сколько здесь?	-A kolik je v tom?
Про клуб «Анонимных обжор» слышала?	-O anonymních žroutech jsi slyšela?
Наташ, не грузи, а!	-Dej mi pokoj.
Братан, я же знаю, из чего тут еду делают. А ты это в себя запихиваешь.	-Vím, z čeho tu dělají jídlo. A ty se tím cpeš.

<p>Эти булки потом в твои булки уходят, а картошка в прыщи.</p> <p>Приятного аппетита.</p> <p>Короче, я не могу тебя тут в таком состоянии бросить.</p> <p>В смысле бросить?</p> <p>Я переезжаю в Москву.</p> <p>Ты гонишь?</p> <p>Короче, у меня тут сестра подсуетилась и предлагает клёвым рестораном управлять.</p> <p>Братан, я тебя не брошу.</p> <p>Мы тебя похудеем, в форму приведём и тогда я поеду.</p> <p>Я теперь твоя диета.</p> <p>Дай сюда.</p> <p>Сама выкину.</p> <p>Блин, ну я же вижу в отражении, что ты пьёшь.</p>	<p>Z těch housek máš tlustej zadek a z hranolků beďary.</p> <p>Dobrou chuť.</p> <p>Nemůžu tě tady takhle nechat.</p> <p>-Co tím chceš říct?</p> <p>-Stěhuju se do Moskvy.</p> <p>-Kecáš?</p> <p>-Ségra mi sehnala místo vedoucí restaurace.</p> <p>Nenechám tě tady tak.</p> <p>Pomůžu ti zhubnout a pak odjedu.</p> <p>Teď jsem tvoje dieta.</p> <p>Dej to sem.</p> <p>-Vyhodím to sama.</p> <p>-Sakra, vidím v odrazu, že piješ.</p>
--	--

Выкинь, я сказала.	-Vyhod' to!
Не двигаться, это ограбление.	Ani hnout, přepadení.
Приятного аппетита.	Dobrou chuť.
Три утра, я завтрак ишу.	-Jsou tři ráno, hledám si snídani.
Поняла. Ну, ладно.	-Chápu...
Может волю проявишь хоть раз, нет?	A projevit trochu vůle, co?
Я тобой горжусь.	Jsem na tebe hrdá.
Откройте рот.	Otevři pusu.
Коза московская.	-Krávo moskevská.
Обжора.	-Buřte.
Клуб „Анонимных обжор“	Klub anonymních žroutů
...я, короче, пришла как - то в магазин к себе, в «Стекляшку».	-Jednou jsem přišla do obchodu a říkám prodavačce:
Продавице говорю: - Если вот увидишь,	Jestli sem v noci přijdu,

<p>что я ночью к тебе прихожу продукты покупать, ты мне не продавай. Я хую.</p>	<p>nic mi neprodávej, hubnu.</p>
<p>Она такая: -Всё, не вопрос, я тоже.</p>	<p>Řekla mi: to není problém, já taky.</p>
<p>Ну и чё, я больше в этот магазин не ходила.</p>	<p>No a víc jsem tam nikdy nešla, protože k čemu je krám,</p>
<p>Потому что зачем мне магазин, где не могу еды купить даже.</p>	<p>kde nemůžu koupit jídlo.</p>
<p>Спасибо, Галя.</p>	<p>-Díky, Galjo.</p>
<p>Здрaсте.</p>	<p>-Dobrý den.</p>
<p>А тут хуюют?</p>	<p>Tady se hubne?</p>
<p>Пожалуйста, проходи!</p>	<p>Pojď dovnitř,</p>
<p>Правда, со стульями беда.</p>	<p>akorát máme málo židlí.</p>
<p>Кстати, на нас если сверху посмотреть, мы будем похоже на чупа-чупс.</p>	<p>Tak a shora teď vypadáme jak lízátko.</p>
<p>У нас конкретную еду не называют.</p>	<p>-Konkrétní jídlo nenazýváme.</p>
<p>Можно говорить: сладкое, мучное...</p>	<p>Lze říkat: sladké, moučné...</p>

Да, да, да, я в курсе.	-Jo, já vím.
Я всё в интернете прочекал.	Všechno jsem zčeknul na netu.
Значит так, меня зовут Коля.	Já jsem Kolja.
И я обжора.	A jsem tlust'och.
Привет, Коля.	-Ahoj Koljo.
Ну что, кто ещё хочет высказаться?	-Kdo ještě by chtěl něco říct?
У нас общество анонимное.	Všechno je anonymní.
Можно представляться любым именем.	Můžete se představit libovolně.
А мне нечего скрывать.	-Nemám co skrývat.
Я Анжела.	Jsem Anžela.
Привет, Анжела.	-Ahoj Anželo.
У меня нету таких сложностей.	Já nemám takové potíže.
Я не обжора.	Nejsem tlust'och.
Я просто журналист и пишу о вашей проблеме.	Jsem novinářka a píšu o vašem problému.
Газета "Империя еды".	Pro Imperium jídla
И, соответственно, у меня такой вопрос.	mám tento dotaz.

<p>Как сказать "нет", если перед вами ночью стоит торт?</p> <p>У нас есть програма 12 шагов, если человек хочет разобраться с компульсивным перееданием, пусть приходит к нам в группу анонимных обжор.</p> <p>Кстати, знаете я представляю себе, если бы я теоретически к вам ходила, вдруг, я бы как парню своему говорила: «я в клуб обжор собралась»?</p> <p>Да, в натуре, меня это тоже сначала напрягло.</p> <p>Знаете, да. Как-то даже неприятно.</p> <p>Надо, просто какое - то другое название.</p> <p>Да, мы можем дать нашей группе особое название, самое главное, чтобы оно не уводило в сторону.</p>	<p>Jak říct ne, když je před vámi v noci dort?</p> <p>Máme program 12 kroků. Pokud máte problém s přejídáním, může přijít do naší skupiny.</p> <p>Víte, když si představím, že bych k vám teoreticky chodila, tak bych svému klukovi říkala: jdu do Klubu tlust'ochů?</p> <p>-Přesně. Mě to na začátku taky štválo.</p> <p>- Je to tak. Je to takové nepříjemné.</p> <p>-Chce to jiný název.</p> <p>-Můžeme si dát jiné jméno. Hlavně, abychom neodbíhali od tématu.</p>
--	--

Давайте что-нибудь с юмором!	-Co něco vtipného?
Пыльные гантели, например!	Zaprášené činky.
А, может, что-нибудь сексуальное?	Co třeba něco sexy?
Мы же здесь не сексом занимаемся.	My tu přeci neprovozujeme sex.
Тогда уж "Пушинки". Чё, нормал.	-Pírka jsou v pohodě.
"Вечерние встречи".	-Večerní srazy.
«Совершенство», хорошее название.	-Dokonalost je dobrý název.
"Дюймовочки".	
«Макарононинки».	-Špagetky.
"Елены Прекрасные".	-Trójské Heleny.
«Калорий точка нет".	-Kaloriim.ne
«Венеры». «Сила и душа».	-Síla a duše.
«Ноль калорий»,	
«Русский, значит, стройный»...	-Štíhlé Rusky...
Вы же все прикалываетесь, да?	-Děláte si srandu, že jo?
У нас же у всех проблемы.	Všichni tady máme problémy.
Вот у меня, например, на работе коллектив спортивный.	Já mám například v práci samý sportovce.

<p>И, если честно, когда у них какая-нибудь движуха, они меня никуда не зовут.</p>	<p>A když mají nějakou akci, tak mě nikdy nezvou.</p>
<p>И даже если я скажу, что я Весёлая Пушинка или Фея Похудея. Это ни фига не изменит, так что давайте назовёмся толстики и уже начнём что-то делать.</p>	<p>Ani když řeknu, že jsem Veselé pírkó. Nebo víla Štíhlounka, nic se nezmění. Pojmenujme se prostě Tlust'oši a pojďme něco dělat.</p>
<p>Хорошо?</p>	<p>Dobře?</p>
<p>Вы вообще с женщинами умеете разговаривать?</p>	<p>-Umíte vůbec mluvit se ženami?</p>
<p>Я сейчас не как мужчина.</p>	<p>-Teď to neříkám jako muž.</p>
<p>Да ну это понятно.</p>	<p>-To je jasný.</p>
<p>А как <u>обжора</u>!</p>	<p>-Ale jako tlust'och.</p>
<p>А меня вообще не задело.</p>	<p>-Mě se to nedotklo.</p>
<p>Давайте по чесноку: мы же тут все толстые.</p>	<p>-Nalijme si čistého vína, všichni jsme tu tlustý.</p>
<p>Да?!</p>	<p>Opravdu?!</p>

<p>Надо просто с этим смириться и идти дальше.</p> <p>Вот я толстый.</p> <p>Вы толстая, вы толстая, вы толстая, вы, бабушка, тоже толстая, и вы, журналистка, толстая.</p> <p>Алло.</p> <p>Да, уже еду в реакцию, собрала материала.</p> <p>Спасибо, до свидания.</p> <p>А кто за "Совершенство"?</p> <p>Я - за.</p> <p>Анжела!</p> <p>Анжел!</p> <p>Ты извини, если обидел! Я просто все отношения с правды начинаю!</p> <p>А я заканчиваю.</p>	<p>Musíme se s tím smířit a jít dál.</p> <p>Jsem tlustý.</p> <p>Vy jste tlustá, vy taky, vy taky, vy, babičko, také a vy, novinářko, také.</p> <p>-Haló?</p> <p>Ano, už jedu do redakce, materiál mám.</p> <p>Díky, na shledanou.</p> <p>-A kdo je pro Dokonalost?</p> <p>Já jsem pro.</p> <p>-Anželo!</p> <p>Promiň, jestli jsem tě urazil.</p> <p>Já prostě všechny vztahy zakládám na pravdě.</p> <p>-A já končím.</p>
--	---

Да, погоди.	-Počkej.
Погоди	Počkej.
Я чё - то в кружок - то пришёл?	Proč jsem přišel do klubu?
Мне просто партнёр нужен.	Já potřebuju partáka.
Одному капец как тяжело худеть.	Hubnout sám je peklo.
Блин, ты меня уже бесишь!	-Už teď mě štvěš!
Слушай, не кипятись.	-Nevyšiluj.
Давай, это, сходим пообедаем.	Pojď se mnou na oběd.
Узнаём друг друга получше.	Líp se poznáme.
Э! Слышь! Баран! Тачку убрал!	-Hej, vole, uхни s tou károu..
Ну чё?	-Tak co?
Давай резче, <u>одуван!</u>	-Pohni sebou!
Тебе чё, колёса проколоть?!	Mám ti propíchnout kola?
С ней вон победай, она очень хочет.	-S ní běž, ta si dá.
Щас, щас уберу, подождите.	-Hned to bude, počkejte.
Подождите.	Počkejte.

Секундочку, бывает.	Moment.
Щас, щас	Hned, hned.
Спасибо.	-Děkuju.
Приятного аппетита.	-Dobrou chuť.
Питаешься неправильно!	-To není moc dietní.
Блин, чё ты прилип ко мне?	-Co za mnou lezeš?
Уйди, пожалуйста.	Odejdi, prosím.
Ваш сок.	-Váš džus.
Свежевыжатый или из пакета?	-Čerstvý nebo krabicový?
Свежевыжатый.	-Čerstvý.
Из пакета.	-Krabicový.
Свежевыжатый из пакета.	-Čerstvý krabicový.
Ты вообще знаешь, сколько там сахара?	-Víš, kolik je tam cukru?
Ты чё, больной?	-Seš normální?

Ты бы ещё, я не знаю, колу бы взяла!	-Ještě si dej colu.
Больной.	-Cvoku.
Ты в курсе, что сахар - это самый сильный наркотик в мире.	-Víš, že cukr je nejsilnější droga na světě?
Ты в курсе, что у тебя бровей нет!	-Víš, že nemáš obočí?
Горячий мужчина, выгорели.	-Jsem žhavej chlap, shořely.
Я тебе сейчас одну статью про сахар скину.	Pošlu ti článek o tom cukru.
У тебя вообще весь мир перевернётся.	Změní ti to celej svět.
Давай почту.	Dej mi číslo.
Ничё я те не скажу.	-Nedám, nech mě najíst.
Дай поесть нормально.	
Окей, по-другому зайду.	-Ok. Půjdu na to jinak.
Смотри.	
Мы с детства питаемся неправильно.	Už od mala se špatně stravujeme.
Тебе родители в детстве говорили, доедай всё до конца, оставляй тарелку чистой, чтобы не выбрасывать!	V dětství nám říkali, dojídej, nechávej talíř čistý, ať se nic nevyhazuje.

<p>Мы даже, на самом деле, не догоняем, сколько мы едим.</p> <p>Еда - это первая форма любви.</p> <p>Когда людям любви не хватает, они и начинают за обе щёки.</p> <p>Понимаешь?</p> <p>Ты по этому такой тощий?</p> <p>Я на массе.</p> <p>А в обжоры зачем пошёл?</p> <p>Мне спонсор нужен.</p> <p>Будешь моим спонсором?</p> <p>Ещё бабки тебе давать?</p> <p>Да нет.</p> <p>Это просто называется так - спонсоры.</p> <p>Жрать хочешь, звонишь спонсору, проговариваешь ему всё, и тебя отпускает.</p>	<p>Ani neuvědomujeme, kolik toho sníme.</p> <p>Jídlo je první forma lásky.</p> <p>Když lidem chybí láska, začínají se cpát.</p> <p>Chápeš?</p> <p>-Tak proto jsi tak velkej?</p> <p>- Nabírám svaly.</p> <p>-Proč jsi teda šel do klubu?</p> <p>-Potřebuju sponzora.</p> <p>Pomůžeš mi?</p> <p>-Ještě ti dávat prachy?</p> <p>-Ale ne, sponzor se tomu jen říká.</p> <p>Chceš žrát? Voláš sponzora, řekneš mu to a ono to přejde.</p>
---	---

<p>Если мой парень увидит, что ты мне звонишь, он тебе нос поломает, будешь новый себе покупать.</p> <p>Ты запиши как "Света ногти".</p> <p>Есть уже.</p> <p>"Катя Шалава".</p> <p>Ладно, понял. Давай, сам.</p> <p>Да подожди.</p> <p>Да всё. Чё ты пароль не ставишь?</p> <p>Всё всё, ладно ладно.</p> <p>Запиши сама.</p> <p>8 936 355 28 28</p> <p>Коля Барабанов</p> <p>Теперь мы спонсоры, я твой, ты мой.</p> <p>Будем по утрам бегать.</p> <p>Другой жизни не будет.</p>	<p>-Jestli můj kluk uvidí, že mi voláš, zmlátí tě.</p> <p>Ulož si mě jako „Světa nehty“.</p> <p>-To už mám.</p> <p>-Kát'a rajda.</p> <p>Dobře, tak já sám.</p> <p>Počkej.</p> <p>Hned. Proč nemáš heslo?</p> <p>Dobře, v pohodě.</p> <p>Zapiš si to sama.</p> <p>8 936 355 28 28</p> <p>Kolja Barabanov.</p> <p>Teď jsou z nás sponzoři.</p> <p>Ráno budeme běhat.</p> <p>Žijeme jen jednou!</p>
--	--

Статус: "Другой жизни не будет!"	<i>Žijeme jen jednou!</i>
<i>Как я буду флиртовать этим летом.</i>	<i>Jak budu v létě flirtovat.</i>
<i>Рыхлый эжжёт.</i>	<i>Buřt jede.</i>
Рыхлый, давай.	Buřte, makej.
Давай, Рыхлый, напрягись!	Zaber, buřte.
Я ЛЮБЛЮ ЖИЗНЬ!	-Miluju život!
Слышь, Ань.	Hele Aňo,
Иди, там к тебе твой красавчик пришел.	máš tady svého fešáka.
Приветули.	-Ahojda.
Ты чё, следил за мной?	-Tys mě sledoval?
Нет. Просто проводил...	-Ne. Jen jsem tě doprovázel.
Незаметно.	Nenápadně.
Чё надо?	-Co potřebuješ?
Пошли бегать.	-Pojď' běhat.

<p>Ты знаешь, у меня дел столько.</p> <p>Я не могу сегодня.</p> <p>Давай, там, созвонимся.</p> <p>Так, Братан, иди позанимайся.</p> <p>Нам с Димасом тоже надо как - то... позаниматься.</p> <p>Да, да, это называется секс, братан.</p> <p>Зацепи побратски, а?</p> <p>Можешь?</p> <p>Красавчик.</p> <p>Братан, давай, и туда, и сюда.</p> <p>Хотя лучше туда, а то чё-то чуть пахивает.</p> <p>Поясницу размял.</p> <p>Ты чего там стоишь - то?</p> <p>Да мне тут нормально.</p>	<p>-Víš, mám hodně práce.</p> <p>Dneska nemůžu, pak si zavoláme.</p> <p>-Hele kámo, běž si zacvičit.</p> <p>My si taky potřebujeme trochu... zacvičit.</p> <p>-Jo, říká se tomu sex, kámo.</p> <p>Vyhodíš to cestou?</p> <p>Prosím.</p> <p>Šikovnej.</p> <p>Bud' pojd' dál, nebo počkej venku.</p> <p>Spíš venku, protože tady něco smrdí.</p> <p>-Protáhnul jsem se v kříži.</p> <p>Co tam tak stojíš?</p> <p>-Mně je tu dobře,</p>
--	--

Я это, разминаюсь.	rozcvičuju se.
Я от своего банка в "Гонке героев" участвую.	-Moje banka pořádá závody.
Я просто в IT - отделе самый спортивный.	Jsem v IT oddělení největší sportovec
Я в курсе, рыхлый.	-Já vím, buďte.
Я специально это видео не удаляю.	-Schválně to video nemažu.
Работает как пинок.	Funguje jako bič.
Просто себе доказать хочу, что могу.	Chci si jen dokázat, že to zvládnou.
А у тебя какая цель?	A jaký je tvůj cíl?
У меня... так свадьба же у меня	-Já... vdát se.
Так заниматься для этого надо.	- Pro to ale musíš něco dělat.
Давай, давай, пойдём.	
Рыхлый, спокойно.	-Klídek, buďte.
Окей.	-Ok.
Тянись к носочку.	Až ke špičce.
Ну давай.	No tak, snaž se.
К другому.	A druhá.

Стас!	Stasi!
Стасян!	Stasi!
Вообще не обращай внимание.	-Vůbec si ho nevšímej.
Это Стас с Лерой с моей работы.	-To je Stas s Lerou z práce.
Ну и с «Гонки героев».	No a z těch závodů.
Это Аня, тренирую её.	To je Aňa, trénuju jí.
Давай ниже, ниже.	Níž, níž.
Э, слышь, рыхлый.	-Tak dost, buďte!
Хорош на мой счёт самоутверждаться.	Nebudeš si nade mnou honit triko.
Я не самоутверждаюсь.	-Nic takového nedělám.
Мы же тут все команда.	Jsme jeden tým!
Здесь сердце спорта.	Tady je srdce sportu.
Ни фига ты рванула.	Ty vole, tys vypálila.
Тебя так надолго не хватит.	Takhle dlouho nevydržíš.
Месяц с этим прилипалой я запомню на всю жизнь.	-Měsíc s tímhle otrapou si zapamatuju na celý život.

<p>Наша первая пробежка была очень долгой.</p> <p>Вторая значительно дольше.</p> <p>Когда хотела есть, звонила Коле.</p> <p>Он меня поддерживал.</p> <p>Когда он звонил, я его тоже.</p> <p>Стала пить много воды.</p> <p>Думала, вода "вымывает" килограммы.</p> <p>Вода ушла, килограммы ни фига.</p> <p>Узнала, что ананасы сжигают жир.</p> <p>Купила шесть штук.</p> <p>Поняла, что эту хрень придумали продавцы ананасов.</p> <p>По ночам боролась с холодильником.</p> <p>Заняла второе место.</p>	<p>Naše první běhání bylo hodně dlouhé.</p> <p>Druhé bylo podstatně delší.</p> <p>Když jsem chtěla jíst, volala jsem mu.</p> <p>Podporoval mě.</p> <p>Když volal on, já jeho taky.</p> <p>Pila jsem vodu,</p> <p>protože prý vyplavuje kila.</p> <p>Voda se ztratila,</p> <p>kila ani náhodou.</p> <p>Že prý ananasy spalují tuk.</p> <p>Tak jsem je i nakoupila.</p> <p>Pochopila jsem,</p> <p>že to vymysleli prodavači.</p> <p>Soupeřila jsem s lednicí</p> <p>a skončila jsem druhá.</p>
---	--

<p>Купила жвачку для похудения.</p> <p>Только есть захотела.</p> <p>Коля показал свои кубики.</p> <p>Я смеялась.</p> <p>Натаха общалась с москвичами по работе.</p> <p>Димасу это не нравилось.</p> <p>Поняла, что ходить на работу пешком это полезно.</p> <p>Увидела, как Димас делает селфи.</p> <p>Коля пытался сесть на качели.</p> <p>Смеялась над ним.</p> <p>Потом и он надо мной.</p> <p>Поняла, что мой спонсор вообще не стесняется своего тела.</p> <p>А вот я пока... бегала.</p> <p>Потом опять бегала.</p>	<p>Po žvýkačce na hubnutí jsem chtěla jen jíst.</p> <p>Kolja mi ukázal svůj pekáč.</p> <p>Smála jsem se.</p> <p>Nataša řešila práci v Moskvě.</p> <p>Dimasovi se to nelíbilo.</p> <p>Pochopila jsem, že chodit pěšky je prospěšné.</p> <p>Viděla jsem, jak dělá Dimas selfie.</p> <p>Kolja se chtěl zhoupnout.</p> <p>Smála jsem se mu.</p> <p>Pak i on mně.</p> <p>Pochopila jsem, že Kolja se za své tělo nestydí.</p> <p>A já zatím...</p> <p>běhala a běhala.</p>
---	---

Снова бегала.	Zase běhala.
Добегалась.	Až do úmoru.
Думала о Жене.	Myslela jsem na Žeňu.
Написала коммент под его фотки в контакте. Дура.	Okomentovala jsem jeho fotku. Kráva.
На днюхе Димаса старалась себя не стесняться.	Na Dímově party jsem se zkoušela nestydět.
Обсуждала с девчёнками диету.	Mluvila jsem s holkama o dietě.
Сорвалась.	Nevydržela jsem to.
Поняла, что все вокруг хотят меня накормить. Даже родственники.	Ukázalo se, že mě všichni chtějí nakrmit. Dokonce i příbuzní.
Особенно мамин хахаль.	Hlavně mámin frajer.
Стала записывать белки, жиры, углеводы.	Zaznamenávala jsem si Sacharidy, tuky, proteiny.
Что означает: Большая Жопа, Уходи.	Což znamená: spálit tlustou prdel. (STP)
Начала соблюдать диету.	Začala jsem držet dietu

Отказалась от всего мясного.	a vzdala se masa.
И потом приснилось, как мы с Колей грабим банк мяса.	Pak se mi zdálo, že vykrádáme masnu.
Стала больше бегать.	Začala jsem víc běhat.
Больше читать.	Víc číst.
Кататься под дождём на велике, ходить на кроссфит.	Jezdit v dešti na kole, chodit na CrossFit.
Бегать с поясом.	Běhat s pásem,
Бегать в лесу.	běhat v lese.
Бегать по лестнице.	běhat po schodech.
Освоила полумарафон. Марафон.	Zvládla jsem půlmaraton i maraton.
Стала приносить на работу здоровую еду.	Brala jsem do práce zdravé jídlo
Возникли вопросы.	a objevily se otázky.
Объясняла маме, что доедать не обязательно.	Vysvětlovala jsem mámě, že není nutné dojídat,
А мама сказала, что хлеб нельзя выбрасывать.	ta ale byla proti.
Опять поругались.	Opět jsme se chytli.
Димас сделал Наташе подарок, который мешает их переезду.	Nataša dostala dárek, který jim brání ve stěhování.

Натаха устроила Димасу собеседование с арт-директором московского клуба.	Zařídila Dimasovi pohovor v moskevském klubu.
Давай, салютик.	-Tak zatím.
И Димас устроил саботаж.	-Dimas to sabotoval.
И потом Натаха уволилась с бургерной.	Nataša pak odešla z burgrárny.
Стала подбирать квартиру в Москве.	A začala hledat byt v Moskvě.
Выпускали пар после пробежки.	Flákali jsme se po běhání,
Орали на город.	řvali jsme na město.
Орали на мост.	Řvali jsme na most,
Орали на землю.	řvali jsme na zem.
Орали на деревья.	Řvali jsme na strom
Орали друг на друга.	i na sebe.
И потом Коля показал мне своё тайное место, где купается по ночам.	A pak mi Kolja ukázal tajné místo, kde se v noci koupe.
Выбросила все свои старые вещи.	Vyhodila jsem všechny své staré věci.
Случайно зацепила Натахин паспорт.	Omylem i Natašin pas.

<p>Приснилось, что у нас с Женей первая брачная ночь.</p> <p>Купила новый купальник. На три размера меньше!</p> <p>Добилась всего, чего хотела.</p> <p>Почти всего!</p> <p>Всё, девчѐнки, давайте. Классная тренировка, спасибо.</p> <p>Ой, Жень, ты что ли? Привет!</p> <p>Привет. Классно... это...как его?</p> <p>Поплавать пришла?</p> <p>Ну так, плечевой проработать.</p> <p>Я просто щас бегаю в основном, тренажѐрка опять же.</p> <p>Там у меня по еде консультант</p>	<p>Zdalo se mi, že máme s Žeňou svatební noc.</p> <p>Koupila jsem si plavky. O tři čísla menší!</p> <p>Dosáhla jsem všeho, co jsem chtěla.</p> <p>Skoro všechno.</p> <p>-To je všechno, holky. Skvělý trénink, díky.</p> <p>-Žeňo, to jsi ty? Ahoj.</p> <p>-Ahoj. Vypadáš to.. no..</p> <p>Přišla sis zaplavat?</p> <p>-Jo, posílit záda.</p> <p>Teď spíš běhám a chodím do posilovny.</p> <p>Mám výživového experta a</p>
---	--

и тренер личный. Чемпион по фитнесу.	skvělého fitness trenéra.
Так, кто у вас тренер тут самый хороший.	Kdo je váš nejlepší trenér?
Ааа, блин, чё - то я даже не подумала.	To mě ani nenapadlo,
Мы же с тобой просто расстались.	vždyť jsme se rozešli.
Ну, если чисто тренировка без подкатов, то давай.	Jestli to bude jen trénink, tak klidně.
Шапку я надевать не буду, а то я в ней как обсоска.	Ale bez čepice, vypadám v ní hrozně.
Ку-ку.	-Kuk.
Привет.	-Ahoj.
Кристина, это Аня...	Kristýno, to je Aňa...
Аня, это Кристина.	Aňo, to je Kristýna.
Кристина - моя... ну...	Kristýna je moje...
Ты чё?	-Co to děláš?
Занимаешься?	Cvičíš?
Уже разминаюсь.	-Už se rozcvičuju.

<p>Чаёк.</p> <p>А вода есть?</p> <p>Да.</p> <p>Вот, держи. Все девчонки носят, которые у меня ночуют.</p> <p>Отвернись.</p> <p>Блин, а ты всегда с утра так духаришься?</p> <p>Это мой обычный запах.</p> <p>Да?</p> <p>На тренировках у тебя естественный запах другой.</p> <p>Стандартное поведение после срыва.</p> <p>Да, я месяц ни хрена не ела, похудела на 15 килограмм, у меня даже сиськи уменьшились.</p> <p>А мне нравятся.</p>	<p>-Čaj.</p> <p>Můžu vodu?</p> <p>-Jo.</p> <p>Tady máš.</p> <p>Nosí to všechny holky, co tu spí.</p> <p>-Otoč se.</p> <p>Ty vole, to se vždycky tak voníš?</p> <p>-To je moje obvyklá vůně.</p> <p>-Jo?</p> <p>Na tréninku seš cítit jinak.</p> <p>-Standardní chování po porušení diety.</p> <p>-Jo! Měsíc jsem nic nežrala, zhubla jsem o 15 kg i prsa mám menší.</p> <p>-Mně se líbí.</p>
---	--

<p>Не в смысле, что я пялюсь.</p> <p>Слушай, да всё будет зашибись.</p> <p>Я тем более по твоей проблеме уже вывод сделал.</p> <p>Братан, погоди.</p> <p>Девушка пьяная...</p> <p>Это неправильно.</p> <p>Это харам.</p> <p>Я христианин.</p> <p>Она чистая, невинная...</p> <p>Давай, моего бывшего найдём и прямо отхреначим его.</p> <p>А лучше, давай, моего отца найдём, он же меня тоже кинул.</p> <p>Как ты меня кинул, так всё и началось!</p> <p>И с тех пор меня все кидают!</p> <p>Так и скажу отцу.</p>	<p>Ne že bych na ně zíral.</p> <p>Všechno bude v pohodě.</p> <p>Už jsem rozlouskl tvůj problém.</p> <p>Kámo, počkej.</p> <p>Ta holka je opilá, to není správné.</p> <p>Alláh to vidí.</p> <p>-Jsem křesťan.</p> <p>-Je...</p> <p>čistá, nevinná.</p> <p>-Najdeme mého ex a dáme mu přes držku.</p> <p>A nebo najdeme mého otce, on mě taky odkopnul.</p> <p>Tys mě jako první odkopnul, tam to začalo. Od té doby na mě všichni kašlou.</p> <p>Tak mu to i řeknu.</p>
---	---

<p>Поехали прямо щас, всё ему скажу!</p>	<p>Pojedeme rovnou a hned mu to řeknu!</p>
<p>И какой вывод? Аня не умеет пить?</p>	<p>A tvůj závěr je, že neumím pít?</p>
<p>Смотри. Вот эта запеканка - это ты.</p>	<p>-Koukej, tenhle nákyр jsi ty.</p>
<p>Это ты с мамой, это с коллегами, это ты пьяная мне на ковёр струганула, этот ты с парнем.</p>	<p>To jsi ty s mámou, ty s kolegy, ty zvracející mi na koberec, ty se svým klukem.</p>
<p>А вот тут твои отношения с отцом.</p>	<p>A tady je tvůj vztah s otcem.</p>
<p>И чё?</p>	<p>-A co?</p>
<p>Пустота у тебя тут.</p>	<p>-Je to pustý.</p>
<p>Нет у меня никакой пустоты!</p>	<p>-Nic takového tam není.</p>
<p>Мы просто с детства не контактим.</p>	<p>Jen se od dětství nebavíme.</p>
<p>Про это и говорю.</p>	<p>-O tom mluvím.</p>
<p>У тебя из-за этого все проблемы.</p>	<p>Z toho jsou tvý problémy</p>
<p>Ты заедаешь из-за этого.</p>	<p>a kvůli tomu se cpeš.</p>
<p>И хочешь, чтобы тебя все любили.</p>	<p>Chceš, aby tě všichni měli rádi.</p>
<p>Ты ж не знаешь, любит он тебя или нет.</p>	<p>Ale nevíš, jestli tě má rád nebo ne.</p>

<p>Чтобы эту пустоту заполнить, ты кусочек с парнем своим размазываешь, чтобы и туда, и сюда было.</p>	<p>Abys to místo zaplácla, kousek s klukem rozpatláváš. Aby to dalo tam i tam.</p>
<p>Короче, нормальные отношения на этом не построить.</p>	<p>Ale normální vztah na tom nepostavíš.</p>
<p>Тебе надо с пустотой вопрос решить. Тогда с парнем кусок целый будет. И нормальный мужик тут появится. Который запеканку бомбическую делает.</p>	<p>Musíš vyřešit to prázdné místo. A pak kus s klukem bude celý. A potkáš normálního chlapa, kterej umí dělat bombovej koláč.</p>
<p>А чё случилось-то? Ты можешь сказать?</p>	<p>-Co se stalo? Můžeš mi to říct?</p>
<p>Случилось, что дочери надо с отцом поговорить.</p>	<p>-Dcera chce mluvit s otcem.</p>
<p>Анечка, он мне больно сделал, и тебе больно сделает. Ты лучше со мной говори.</p>	<p>-Aničko, ublížil mi a ublíží i tobě. Radši si promluv se mnou.</p>
<p>Может, вон лучше с парнем твоим поговорить?</p>	<p>-A nebo s tvým frajerem?</p>
<p>Он мне точно советы даст.</p>	<p>Ten mi určitě poradí.</p>

Да, мы тебе не чужие люди.	-Jo. Nejsme přeci cizí.
Мам, дай мне просто номер отца.	-Mami, dej mi tátovo číslo.
Ань, он тебя не любит.	-Nemá tě rád.
Может, он мне сам об этом скажет.	-Tak ať mi to řekne sám.
А вы знаете... У "Queen" песня такая есть про маму.	-A víte, že Queen mají takovou píseň o matce.
О чём она?	
Там парнишка человека убил.	Tam kluk někoho zabil.
Он страдает,но он... не хочет, чтобы мама плакала.	Trápí se, ale... nechce, aby máma plakala.
Алло, здрасте!	-Haló. Dobrý den.
Это Аня Куликова, ваша дочь.	Tady Aňa Kuliková, vaše dcera.
Аня? Случилось что?	-Aňo? Stalo se něco?
Нет, нет, нет. Я просто подумала узнать, как вассши дела?	-Ne, ne. Jen jsem si říkala, jak se asi... máte?
Сражаемся. А ты как? Как мама?	-Ujde to. Co ty? Co máma?

Хорошо, вот привет передаёт, машет.	-Dobrý. Pozdravuje vás.
Я подумала, что если нам встретиться?	Říkala jsem si, co kdybychom se potkali?
Ты что ли в Казани?	-Ty seš v Kazani?
Что?	-Co?
В Казани, я живу теперь в Казани.	-Žiju teď v Kazani.
Ну да, так, не очень далеко тут.	-No jo, nemám to daleko.
Ну, давай завтра, я тебе свой дом покажу.	-Tak dobře, zítra ti ukážu svůj dům.
Ага. Да. Супер. Дом. А пришлите тогда адрес смской, пожалуйста.	-Jo. Super, dům. Pošlete mi adresu sms. Prosím.
На этот номер прислать?	-Na tohle číslo?
Да.	-Jo.
Договорились.	-Jsme domluveni.
Привет, Алиса. Построй маршрут до Казани.	-Ukaž mi trasu do Kazaně.

Маршрут до Казани займёт...	-Cesta do Kazaně potrvá...
Открой карты.	-Otevři mapu.
Братан, ты чё так далеко встал-то, я не понимаю?	-Nechápu, proč stojíš tak daleko.
Ты сразу решил поближе к Казани?	-Tos postavil rovnou blíž Kazani?
Здорово.	-Čau.
Здорово.	
Посмотрел, сколько ехать?	-Díval ses, jak je to daleko?
Конечно.	-Jasně.
Ань, у меня тоже к тебе просьба будет, я тебя сейчас отвожу, тренировки пропускаю, форму теряю.	Mám k tobě taky jednu prosbu. Teď tě povezu, trénink vynechám, a ztratím formu.
А у меня через неделю «Гонка Героев».	A za týden mám závody.
Приедешь за меня поболеть?	Přijedeš mi fandit?
Перед своими решил понтануться, что ли?	Se chceš před ostatníma vytáhnout?
Да там много кто приезжает.	-Bude tam hodně lidí.
Девушки. Тоже.	Holky taky.

Ну да, я тебе тогда зачем?	-Na co tam teda budu já?
Фиг знает, братишка. Я бы щас на твоём месте не сел бы.	-Ty vole, na tvém místě bych nehnul prstem.
Ну чё, мы едем?!	-Tak co, jedeme?
Тормозни, не отвечай ничё, щас она сломается.	-Klídek, nic neříkej, ona to nevydrží.
Коль! Я и на поезде могу поехать!	-Koljo, můžu jet i vlakem!
Понятно, короче.	-Ty seš jasnej.
Давай, братан.	-Měj se.
Давай.	-Zatím.
Ань, я музыку на флешку закинул.	-Aňo, stáhl jsem na flashku hudbu.
„Качки“	<i>Korby</i>
„Весёлая Жизнь“	<i>Veselý život</i>
село „Пухлое“	<i>Baculatá</i>

река „Какуня“	<i>Bobková</i>
Алиса, что такое Верхняя Пыра?	-Co je to <i>Horní Pyra</i> ?
Сейчас найдём.	-Malý moment.
Серёж, идём дыхательные пути прочистишь.	-Pojď si vyčistit dýchací cesty.
Да не говори ты под руку, а!	-Teď neruš.
Давай за руки возьмёмся, чтобы он не думал, что ты несчастная.	-Pojďme se vzít za ruce, ať si nemyslí, že jsi nešťastná.
С тобой типа сразу счастливая.	-A s tebou jako budu hned šťastná.
Да я тебе точно говорю, первое впечатление самое важное.	-První dojem je nejdůležitější.
Дочь, привет.	-Vítej, dcerko.
Здравствуйте.	-Dobrý den.
А это кто?	-Kdo to je?
Муж?	Muž?

Не, не, не.	-Ne, ne.
Телохранитель. И тренер.	-Osobní strážce a trenér.
Тело храню и тренирую.	Chráním ji a cvičím.
Ружьё убери.	-Schovej tu zbraň.
Бобёр!	-Bobr!
Сам завалил!	Sám jsem ho naložil.
Бобрятину пробовали когда-нибудь?	Už jste ho někdy jedli?
Нет.	-Ne.
Ну вот!	-No tak.
Мы сейчас худеем просто.	-Když my teď hubneme.
Анют, ты бобрятинку-то накладывай.	-Aničko, vezmi si maso.
Я просто жирное не ем.	-Já tučné nejím.
Серёж, ну человек не хочет чакры себе забивать.	-Vidíš, že si nechce kazit čakry.
Ты перед людьми-то не позорь меня, а?	-Nedělej mi před lidmi ostudu.

Какие чакры?	Jaký čakry?
Диана у нас малёк это...веган.	Diana je tak trochu to... vegan.
Веган.	-Vegan.
Вы сами рассудите, кто у нас самое толстое животное?!	-Tak mi řekněte, který zvíře je nejtlustší?
Слон. Бегемот. Свинья.	Slon, hroch, prase.
И что они едят?!	A co žerou?
Свинья всеядная.	-Prase je všežravec.
Серёжа, Серёж, из Анахаты надо говорить, помнишь? Из Анахаты. А Анахата - это чакра любви.	-Serjožo, opakuj si z anahaty. Z anahaty. To je čakra lásky.
Я тебе из Анахаты и толкую.	-Taky ti to tady z anahaty vysvětluju.
Анечка, а ты кем работаешь?	-Aničko, a kde pracuješ?
Я кондитер-технолог на заводе.	-Jsem cukrářka.
Я придумываю сладсти.	Vymýšlím sladkosti.
Как здорово.	-To je skvělý.

<p>Её торт на выставке в Москве золотую медаль получил.</p>	<p>-Její dort zvítězil v Moskvě.</p>
<p>У меня тоже бани, между прочем, из Москвы заказывают.</p>	<p>-Moje sauny si taky objednávají až z Moskvy.</p>
<p>Есть Царь-Пушка, а у меня Царь-баня.</p>	<p>Je car děl a já mám cara saun.</p>
<p>А меня... ещё скоро повесить обещали. Ну, осенью я на всю область буду работать.</p>	<p>-A mě slíbili na podzim povýšit. Budu dělat pro celý kraj.</p>
<p>...к нам замгубернатора приезжал. С этой... губастая такая. Как её?</p>	<p>-Byl tady náměstek gubernátora s... měla takovou velkou pusou. Jak ona se...?</p>
<p>Да, да, да...</p>	<p>-Jo, jo.</p>
<p>Ну, поняла. Это я к чему всё?</p>	<p>-Ty víš. A proč to říkám?</p>
<p>Баньку-то я затопил. Щас поедим и сходим попаримся.</p>	<p>Zatopil jsem v sauně. Teď se najíme a půjdeme do sauny.</p>
<p>Я баню не очень.</p>	<p>-Já sauny moc nemusím.</p>

А, может быть, чаю?	-A nedáte si čaj?
А чё это не очень?	-Jak to, že nemusíš?
Там просто жарко.	-Je tam horko.
Ясен красен, жарко.	-Jasně, že je tam horko.
Ну, может быть, всё-таки чаю?	-Opravdu si nedáte?
У нас есть отличный осенний тигуанинь.	Máme výborný Tie Guan Yin.
Он не полнит, успокаивает, и кто-то очень хочет мне помочь.	Uklidňuje, je bez tuku a někdo mi s ním určitě pomůže.
Как у вас вообще тут это всё?	Jak se to... tady vlastně máte?
Помню, заехал к тебе на день рождения.	Jednou jsem přijel na tvý narozeniny.
А ты не вышла.	A ty jsi ani neotevřela.
Может, перепутала с кем.	-Asi jsem vás nepoznala.
Отца-то?	-Otce?
Ну да.	

<p>Зато у меня вот...</p>	<p>-Ale zas mám tohle...</p>
<p>Это ж та самая, да?</p>	<p>-Je to ona, že?</p>
<p>Ничего себе сохранилась!</p>	<p>Panečku, jaká zachovalá!</p>
<p>Круто. Спасибо.</p>	<p>Paráda, děkuju.</p>
<p>Помнишь, ты в ней танцевал со мной "Фристайло"?</p>	<p>-Pamatuješ, jak jsi v ní se mnou tančil Freestyler?</p>
<p>Я подумала, может, ты её наденешь и сейчас что-нибудь сбацаешь, я на телефон запишу.</p>	<p>Říkala jsem si, že bys v ní něco zatsal a já si to nahrála na mobil.</p>
<p>Ну просто чтобы знать, что ты всегда рядом. Вспоминать тебя.</p>	<p>Abych věděla, že tě mám. Na památku.</p>
<p>Анют, давай, я тебе лучше нож охотничий подарю. Или... ружьё.</p>	<p>-Aňo, dám ti radši lovecký nůž. Nebo flintu.</p>
<p>Нет.</p>	<p>Ne.</p>
<p>Что нет, Серёжа? Я же просила не говорить "нет", говори "да, но".</p>	<p>-Co ne, Serjožo. Místo ne říkej ano, ale.</p>
<p>Просто у нас с папой одна песня была</p>	<p>-Měli jsme s tátou písničku</p>

в детстве. Мы под неё дурачились.	a blbli jsme na ni.
Ты дурачился?!	-Ty jsi blbnul?
Нет.	-Ne.
Да, но...	-Ano, ale.
Да, но нет.	-Ano, ale ne.
Что за песня?	-Jakou písničku?
«Фристайло».	-Freestyler.
Танец, это ж почерк души, Серёжа.	-Tanec, to je rukopis duše.
Разок-то можно. Если чё, напеть могу	-Jen jednou, já kdyžtak můžu zazpívat.
Что вы из меня клоуна-то хотите сделать, а?	-Proč ze mě všichni chcete udělat šaška?
Спасибо, мать.	Děkuju mockrát.
Посидели душевно.	Pěkně jsme poseděli.
Анечка.	-Aničko, dej si saunu.
Ты в баню сходи.	A pak řekni:

<p>А потом скажи: это лучшая баня, где я была.</p> <p>Пар душистый. Дерево дышит. Камни живые». Он всё-таки змееносец. Надо учитывать.</p> <p>Да ты что, мне мстишь, что ли?!</p> <p>Я просто плеснула. А там это само.</p> <p>Само! Масло там. Думать надо головой.</p> <p>А вы чё на неё орёте?! У вас к себе претензий нет?! У вас вообще-то дочь чуть не сгорела!</p> <p>Не сгорела, да вон она стоит! Целая, здоровохинкая. Приехала, понимаешь, мясо ей жаренное-нежаренное, жирное- нежирное, танцуй-не танцуй.</p>	<p>To je nejlepší sauna, v jaké jsem byla.</p> <p>Voní, dřevo dýchá, kameny jsou jak živé.</p> <p>Je přeci jenom ve znamení hadonoše.</p> <p>-Ty vole, to se mi mstíš?</p> <p>-Já to tam jen chrstla. A ono samo.</p> <p>-Samo! Je tam olej! Musíš myslet hlavou.</p> <p>-Co na ni křičíte?! Sobě nic nevyčítáte? Vždyť vám málem uhořela dcera.</p> <p>Neshořela, vždyť tady stojí živá, zdravá.</p> <p>Přijede si a my kolem ní lítáme. Maso jí podstrojujeme můžeme se přetrhnout.</p>
--	---

<p>Она приехала пустоту в себе заполнить! Услышать, как ты её любишь, как ты ей гордишься.</p>	<p>-Přijela sem zaplnit prázdnotu, uslyšet, že ji máš rád a jsi na ni hrdý.</p>
<p>Щас баня догорит, сяду и буду гордиться!</p>	<p>-Jen co dohoří sauna, začnu se pyšnit.</p>
<p>Да у неё жизнь вся горит, скоро ни хрена не останется!</p>	<p>-Celý její život hoří, brzy z něj nezůstane vůbec nic.</p>
<p>Господи!</p>	<p>-Pane Bože!</p>
<p>Оленька, если у тебя варенье забродившее есть, давай, я бражку поставлю.</p>	<p>-Nemáš nějakou starou zavařeninu? Přidal bych ji ke kvasu.</p>
<p>Огурцы есть. Подойдут?</p>	<p>-Mám okurky. Můžou být?</p>
<p>Да я хоть из гаечных ключей нагоню.</p>	<p>-Já vypálím klidně i hasák/ všechno?</p>
<p>Твои?</p>	<p>-Tady?</p>
<p>Могу за твоими вещами метнуться. Втащу ему за тебя.</p>	<p>Můžu se stavit pro tvé věci, jednu mu za tebe vrazit.</p>
<p>Не надо.</p>	<p>-Nemusíš.</p>

Да ладно.	-Úplně v pohodě.
Главное, с отцом разобралась, страницу с своим мужиком перевернула и готова к новому. Который готов. Рисковать собой. Ради тебя...	Hlavní je, že jsi vyřešila otce. Obrátila jsi list se svým klukem a jsi připravená na nového, který je připraven riskovat kvůli tobě.
Подождёшь, я щас шмотки вынесу.	-Počkáš? Hned ti dám věci.
Да ладно, потом заберу. Будет повод завидаться.	-V pohodě, vezmu si je pak. Aspoň se uvidíme.
Чё?	Co?
Спасибо.	-Díky.
"Другой жизни не будет!"	<i>Žijeme jen jednou!</i>
Берите цветочки.	-Kupte si květiny.
А ты чё здесь делаешь?	-Co tady děláš?
Ольга Степановна, здрасте.	-Olgo Stěpanovno, zdravím!
Её нет дома.	-Není doma.

<p>Я тут ежжу, тебя ищу. А ты здесь!</p>	<p>-Hledal jsem tě a ty jsi tady.</p>
<p>Я цветы набрал полевые, но пахнут нормально.</p>	<p>Natrhал jsem ti luční kytky. Voní hezky.</p>
<p>Спасибо.</p>	<p>-Díky.</p>
<p>Чай есть?</p>	<p>-Můžu čaj?</p>
<p>Там в бассейне.. я...</p>	<p>Tam... v bazénu... jsem...</p>
<p>Короче, извини, что так получилось. Мне самому потом стрёмно было.</p>	<p>Promiň, že to tak vyšlo. Cítil jsem se pak blbě.</p>
<p>Я перешагнула, иду дальше.</p>	<p>-Přešla jsem to a jdu dál.</p>
<p>Видел твой инстаграм. Парень твой?</p>	<p>-Viděl jsem tvůj Instagram. To je tvůj kluk?</p>
<p>Какой?</p>	<p>-Kterej?</p>
<p>Ну, там похож... из "Волк с УоллСтрит".</p>	<p>-Vypadá jak ten z Vlka z Wallstreet.</p>

На Ди Каприо?	Jak DiCaprio?
Нет, второй, который толстый.	-Ne, ten druhej, tlustej.
А как твоя костлявая?	-A co ta tvoje kostra?
Ну, оказалась неидеал.	-Nebylo to ono.
<i>Ты пахнешь, как любовь.</i>	<i>Voniš jako láska.</i>
<i>Ты сумасшествие с первого взгляда.</i>	<i>Jsi šílenství, co ve mně praská.</i>
<i>Ты пахнешь шоколадом.</i>	<i>Voniš čokoládou.</i>
<i>Пахнешь, как цветы.</i>	<i>Voniš po kytkách.</i>
<i>Пахнешь, как мечты, воплощаемые с нуля.</i>	<i>Voniš jak splněný sny.</i>
<i>Пахнешь, как желание, чистое животное желание.</i>	<i>Voniš jak touha, máš vůni jako chtíč.</i>
<i>Но ты пахнешь на шестнадцать, ты, как первое свидание.</i>	<i>Dělej si se mnou, co chceš, klidně mě znič.</i>
<i>Ты можешь съесть меня, как старый</i>	<i>Voniš jak první pusa.</i>

<i>мерин.</i>	
<i>Воздух в моей атмосфере.</i>	<i>Jsi přesně podle mého gusta.</i>
<i>Пахнешь наготой, даже когда тепло одета.</i>	<i>I oblečená voníš jak nahota.</i>
<i>Пахнешь, как планета.</i>	<i>Voníš jak planeta.</i>
<i>Пахнешь, как космос.</i>	<i>Voníš jak kosmos.</i>
<i>Навсегда, навсегда...</i>	<i>Navždy...</i>
<i>Навсегда ли это?</i>	<i>A je to navždy?</i>
<i>Космос ты, космос я.</i>	<i>Kosmos jsem já, kosmos jsi ty.</i>
<i>Навсегда ли это?</i>	<i>Opravdu je to navždy?</i>
<i>Всё-таки классно, что мы на месяц расстались.</i>	<i>-Je super, že jsme se na měsíc rozešli.</i>
<i>Ну, по итогу то всё же лучше стало.</i>	<i>Ve finále se všechno zlepšilo, že jo?</i>
<i>Да.</i>	<i>-Jo.</i>

<p>А ты хоть представляешь, как мне эти полтора месяца было?</p> <p>Я три дня не могла встать с кровати, когда ты меня бросил.</p> <p>Ты за всё это время даже не позвонил ни разу, не захотел узнать, как у меня дела.</p> <p>Может, мне поддержка была нужна?</p> <p>Особенно когда я в этот фитнес попёрлась. На меня все, как на дуру, смотрели.</p> <p>А потому что я всё время думала о том, как снова тебе понравиться, чтобы ты меня любил.</p> <p>И вообще, знаешь, не такая уж я жирная была, когда ты меня бросил.</p> <p>Я, конечно,... идиот, что бросил тебя. Но в итоге-то смотивировал, правильно?</p>	<p>Máš vůbec ponětí, jak mi ten měsíc a půl bylo?</p> <p>-Nemohla jsem vstát z postele, když jsi mě opustil.</p> <p>Ani jednou jsi nezavolał, nezajímalo tě, jak se mám.</p> <p>Co když jsem potřebovala pomoc?</p> <p>Ve fitku jsem byla všem jen pro smích.</p> <p>Pořád jsem přemýšlela, co dělat, abys mě zase měl rád.</p> <p>Nebyla jsem zas tak tlustá, když jsi mě opustil.</p> <p>-Jasně, že jsem... idiot, když jsem tě opustil. Ale zato jsem tě namotivoval? Ne?</p>
--	--

<p>Да, если я забеременею и у меня чё- то с гормонами начнётся, опять мой чемодан выставишь?</p>	<p>-A jestli otěhotním a zblázní se mi hormony? Tak mi zase sbalíš kufr?</p>
<p>Может, я не хочу всю жизнь стресовать и думать, сколько надо весить, чтоб ты меня опять не бросил.</p>	<p>Co když se nechci stresovat, abys mě zase neopustil kvůli váze.</p>
<p>Так ты не стрессуй, поплавала, побегала и всё.</p>	<p>-Tak se nestresuj. Plavej, běhej. A je to.</p>
<p>Ага, иди. Побегай, поплавай.</p>	<p>-To víš, že jo. Jen si běž.</p>
<p>Я же уйду, Ань.</p>	<p>-Já odejdu.</p>
<p>Хорошо.</p>	<p>Dobře.</p>
<p>Как-то неправильно похудела. Непонятно, для кого, для чего?</p>	<p>Zvláště jsi zhubla. Netušíš, pro koho, na co.</p>
<p>Я ещё, как дурак, припёрся. Цветы собирал, как олень.</p>	<p>Ještě sem jak blbec jedu, kytky sbírám jak vůl.</p>
<p>Анечка.</p>	<p>-Jé, Anička.</p>

Давай, давай сюда.	Dej mi to.
Анют, мне Семён кольцо подарил. Смотри, на нём написано "Куин".	Aňo, Semjon mi dal prsten. Podívej, je na něm napsáno Queen.
Куин значит королева.	-To znamená královna.
Мам, можно с тобой поговорить?	-Můžu s tebou mluvit?
Чё, отцу звонила, да?	-Kvůli tátovi, že?
Да. Семён, может, вы там за огурчиками сходите?	-Semjone, co kdybyste zašel pro okurky?
Вжик-вжик.	-Cobydup.
Мам, что со мной не так?	-Co dělám špatně?
Аня, всё с тобой так. Всё. Потерпи, ну потерпи, и всё...	-Všechno bude dobré. Musíš vydržet. To přejde.
Один и тот же совет всегда! Сколько терпеть-то можно?	-Je to pořád dokola. Ale jak dlouho?

Аня, а ты как хочешь жить?	-A jak chceš žít?
А я не хочу как ты жить, мама!	-Nechci žít jako ty!
Смотри, радуешься, что тебе какой-то колдырь доску подарил!	Máš radost, že ti nějakej ochlasta dal kus dřeva.
Это же тот же отец, только... ни о чём!	Vždyť je jak táta... k ničemu.
Извините.	-Promiňte.
Привет.	-Čau.
Я... к Наташе.	-Jdu k Nataše.
Ребят, здесь есть Наташа?!	-Lidi, je tady někde Nataša?
Просто прикинь, у тебя выбор суперспособностей...	-Představ si, že máš na výběr nějakou superschopnost...
...наша последняя вечеринка в Нижнем!	-Naše poslední párty ve městě!
Братан!!!	Kámo!
Братан, меня люди в Москве месяц ждут.	-V Moskvě na mě už měsíc čekají.
Я деньги за квартиру взяла, люди завтра	Vzala jsem už peníze za byt,

заезжают.	zítra se sem stěhují.
Вообще, но как ты это себе представляешь?	Jak si to představuješ?
Блин, Натах, но только не сейчас. У меня так всё навалилось...	-Všechno se to nějak podělalo.
Ань, ну что ты хочешь?	-Co vlastně chceš?
Чтобы я позвонила в Москву и сказала: извините, ребята, идите вы со своей работой, у меня тут у подруги навалилось, так?	A bych tam zavolala a řekla: sorry, práci si strčte někam, kamarádce se všechno podělalo.
И потом мы будем тут сидеть с тобой, винчиком заливаться, реветь?	A pak tu budeme sedět, lít do sebe víno a bulet?
Нет.	-Ne.
Ну а как?	-A jak teda?
Просто...	-Prostě...
Менты! Менты! Спрячь!	-Policajti. Schovej to!

Не, не, не, не, не.	-Ne, ne!
Ну, и кто бросил эту дрянь на машину?	-Kdo vyhodil to svinstvo na auto?
Я извиняюсь, начальник.	-Omlouvám se,
Это не мы. Это соседи.	to jsme nebyli my,
	ale sousedi.
Пенсионеры сверху.	Důchodci nahoře.
Они вообще мутные ребята, я вам серьезно...	Jsou to fakt divný lidi.
Да ладно, давайте признаемся.	-Přiznáváme se,
Мы в скрабл играли.	hráli jsme Scrabble.
Поедем в отделение, в баночку пописаем.	-Pojedeme na stanici,
Посмотрим, чё за скрабл.	vezmeme vzorky a uvidíme.
Все на выход.	Všichni ven.
Стоп, щас, ребята, погодите.	-Stop, lidi, počkejte.
Извините. Можно с вами поговорить?	Promiňte. Můžu s vámi mluvit?
Договорились?	Takhle to bude v pohodě?

Это мы только с вами договорились.	-To jsme v pohodě jen s vámi.
Это деньги на Москву были.	-To byly peníze na Moskvu.
Да, ладно, Натах, чё ты?	-To bude v pohodě,
Значит так надо.	asi to tak mělo být.
Может, это судьба?	Asi osud.
Ага, злой рок, кара небесная, цыганский сглаз, порча!	-Jo, předurčení. Černá kočka, cikánská smůla.
Какие ещё варианты?	Co tam máš dál?
Дим, ты развиваться хочешь, нет?	Chceš se rozvíjet?
Ребята, может не будем...	-Nestojí to zato.
Чё ты лезешь?	-Co sem lezeš?
Чё щас лезешь?	Co sem teď lezeš?
Ты хочешь помочь?	Chceš pomoci?
Ты уже помогла, спасибо.	Už se stalo, díky.
Чё молчишь?	Co mlčíš?
Развиваться хочешь?	Chceš se rozvíjet?
В смысле, я чё?	-Jak jako?
Я уже развился!?	Už jsem se rozvinul.

<p>Я в этом городе лучший, Наташа, ты знаешь об этом.</p> <p>Мне тут по кайфу! Чё? Я вышел, тут река.</p> <p>А там чё в твоей Москве? По четыре раза в год плитку перекладывают, блин.</p> <p>То есть такой предел мечтаний у моего мужчины? Вышел, и река, да?</p> <p>А стать лучшим в стране - ты не хочешь?</p> <p>В стране, чё ты, Наташ? Вспомни Лёню Легенду.</p> <p>Чё ты мне ща про Лёню Легенду будешь рассказывать?</p> <p>Я те расскажу про Лёню Легенду. Я те расскажу...</p> <p>Реально чувак легенда. Его даже менты не обыскивали, блин.</p>	<p>Jsem v tomhle městě nejlepší a ty to víš.</p> <p>Mám se tu peckově. Vyjdu a hned jsem u řeky.</p> <p>Co je v tý tvý Moskvě? Lidi se tam točí jak fusekle.</p> <p>-Takže ideál mého chlapa je, že tu má řeku.</p> <p>A být nejlepším v zemi nechceš?</p> <p>-Ses zbláznila, ne? Pamatuješ Lea Legendu?</p> <p>-Teď o něm budeš mluvit?</p> <p>-Tak já ti o něm něco řeknu.</p> <p>Fakt to byl legenda. I policajti ho nechávali bejt.</p>
---	---

Тоже дёрнул в Москву. И пожалуйста. Где он сейчас? Пропал человек.	Taky odjel do Moskvy. A prosím, kde je teď?
На свадьбах Сердючку ставит.	Hraje vykopávky na svatbách.
Дим, и почему ты постоянно смотришь на тех людей, у которых не получается?	-Proč vidíš jen ty neúspěšný?
Окей. А у кого получилось?	-Ok. A komu se to povedlo?
А может быть, у нас с тобой получится.	-Třeba nám!
Не факт, Наташ.	-To není jistý.
Да, Дим, не факт!	-Jo, je to nejistý.
Не факт.	Tak to je.
Вся жизнь – это большой здоровый не факт.	Celej život je pořádnej kus nejistoty.
Ты до пятидесяти лет будешь играть и ставить музыку? С голым торосом, нет?	Budeš hrát a dělat DJ do padesáti let? S holým pupkem, ne?
Так может быть, ты мне скажешь, как мне играть? Как мне играть? Где мне жить?	-Tak mi řekni, jak mám hrát? Jak mám hrát? Kde mám žít?

<p>Может, мне тоже на балкон съехать, а Наташа?</p>	<p>Mám taky spát na balkoně?</p>
<p>Да, может быть, и скажу тебе на балкон съехать! Я же мужик в нашей семье, я же всё решаю, да?</p>	<p>-Možná jo. Já jsem chlap v naší rodině a o všem rozhoduju.</p>
<p>Давай, короче.</p>	<p>-Zatím.</p>
<p>Наташ, там реально многие растворяются.</p>	<p>-Tam fakt málokdo prorazí.</p>
<p>Чё ты лезешь? Чё ты лезешь?</p>	<p>-Co se do toho pleteš?</p>
<p>Ты меня вообще хоть раз поддержала, подруга?!</p>	<p>Alespoň jednou v životě jsi mě podpořila?</p>
<p>Ты, же, блин, сама сказала, что не поедешь, пока у меня всё в порядке не станет. А у меня всё только хуже станвится.</p>	<p>-Říkala jsi, že neodjedeš, dokud nebudu v pohodě.</p>
<p>Да ты достала меня!</p>	<p>Ty vole?!</p>
<p>Меня никто не любит, помогите мне, поддержите меня?</p>	<p>Nikdo mě nemá rád, všichni mi pomozte.</p>
<p>Меня кто-нибудь любит?</p>	<p>Má někdo rád mě?</p>
<p>Меня кто-нибудь поддерживает из вас?</p>	<p>Mě někdo z vás podporuje?</p>

У тебя проблемы, решай их сама.	Máš problémy, tak je řeš sama.
Ты взрослый человек, понимаешь?	Jsi dospělá!
Никто не должен с тобой возиться!	Nikdo se o tebe nebude starat.
Если у тебя есть такие люди, то поддерживай их!	Jestli takový lidi máš, tak je podporuj!
Повзрослей уже!	Dospěj konečně!
Капец ты негативная, Наташа.	-Ty jsi tak negativní.
А это ты ещё в Москву не уехала.	A to ještě nejsi v Moskvě!
Чё ты сказал?	-Cos to řekl?
Чё слышала.	-Slyšelas.
Ты чё творишь? Это ж Кендрик!	Co blbneš? To je Kendrick!
Наташа, положи, ты чё творишь?	Polož to. Co děláš?
Чё надо?	-Co chceš?
Мне некуда пойти.	-Nemám kam jít.
Так едь к парню своему.	-Tak jeď za svým klukem.

У меня нет парня.	-Nemám kluka.
Ну тогда к этому, с кем ты там.	-Tak k tomu, s kým jsi tam...
На столе у мамы...	na stole u mámy...
Это... Просто...	-To... Prostě...
Это ты.	-Tohle seš ty.
Вот такой ты себя показываешь.	Takhle chceš, aby tě lidé viděli,
А на самом деле думаешь,	ale ve skutečnosti si myslíš,
что ты выглядишь вот так.	že vypadáš takhle.
Но если ты себя не любишь,	Když sebe nemáš ráda,
то почему другие должны тебя любить?	proč by ostatní měli?
Держи.	Na.
Ищи себе новую жирную подружку.	Najdi si novou tlustou kámošku.
Эй, красуля, сюда иди.	-Hej, kočko, pojd' sem.
Позвольте представиться.	Dovolte, abych se představil.
Погнали с нами!	Pojed' s náma.
Прыгай ко мне в колясоньку.	Naskoč si ke mně.

Давай, чё ты? Нормально.	No tak? Pojed' s námi.
Куда ты рванула-то, э?	Kam běžíš?
Твою мать.	-Kurva!
Стой!	-Stůj!
Стой!	Stůj!
Чё мне свой самогон суёте?	-Co mně cpete samohonku?
У вас нормальной воды нету, что ли?	Normální vodu nemáte?
В радиаторе есть...	-Jen v chladiči.
Ну ладно, извините, если спас.	No nic. Promiňte, jestli jsem vás zachránil.
Ну, больше не увидимся.	Už se nevidíme.
Я ж для вас ни о чём.	Pro vás jsem přeci... nula.
Блин, а чё вы обижаетесь?	-Co se urážíte?
Вы себя со стороны реально хоть раз видели? Вы ж алкан натуральный.	Se na sebe podívejte. Vždyť jste alkoholik.
Самогон продаёте.	Prodáváte samohonku
Ещё и маму мою спаиваете.	a ještě to ležete do mámy.

Да я пить-то начал, когда гнать стал.	-Začal jsem pít až s pálením.
Да, а у меня жопа толстая, потому что с едой работаю.	-A já mám velkej zadek kvůli práci.
Да?	-Jo?
Нет, извините.	Teda ne.
А не гнать, на что жить?	Z čeho budu živej bez pálení?
На этом-то не заработаешь.	Na tomhle se vydělat nedá.
А доски ваши? Я же видела.	-A ty vaše prkýnka?
У вас руки реально из правильного места растут. Голову включайте.	Vždyť jste šikovnej. Používejte hlavu.
Могли бы стартап какой-нибудь досочный замутить...	Můžete rozjet start up se dřevem.
А стартап-то, это чё?	Co to je ten startup?
Семён! Гаврилыч!	-Semjone! Gavrilyči!
Вы Ольгу Степановну любите?	-Máte rád Olgu Stěpanovnu?
Ну чё, Семён?	-Tak co?

Люблю.	-Mám.
Вот и решайте, с кем вы хотите стареть: с ней или с группой "Квин".	-Tak se rozhodněte, s kým chcete stárnout. S ní? Nebo se skupinou Queen?
Семён, что ли?	-Semjone?
Натаха, открывай, я знаю, что ты дома.	-Natašo, otevři, vím, že jsi doma.
Ты как?	-Jak jsi na tom?
Лучше всех.	-Nejlíp ze všech.
Чё пришла?	Proč jsi přišla?
Проводить.	-Rozloučit se.
А я не еду.	-Nikam nejedu.
Почему?	-Proč?
Нет денег и нет желания.	-Nemám prachy ani chuť.
Наташ, прости меня.	-Natašo, promiň mi to.

<p>Я реально очень хреновая подруга.</p> <p>Ты правильно сказала: мне повзрслеть надо.</p> <p>Я, правда, только о себе и думаю.</p> <p>Просто ты обо мне столько заботилась, и я тебя так сильно люблю.</p> <p>Мне будет очень больно, когда ты уедешь, но если ты не поедешь из-за меня, будет ещё больнее.</p> <p>Смотри.</p> <p>Я буду очень сильно по тебе скучать...</p> <p>Я тоже.</p> <p>Прям блокбастер.</p> <p>Может отметим?</p> <p>Вот меня менты с пластинками-то взяли.</p> <p>Я им говорю: я не фарцую, я фанат Квин.</p>	<p>Jsem fakt hrozná kamarádka.</p> <p>Měla jsi pravdu, musím dospět.</p> <p>A já myslím jen na sebe.</p> <p>Ty ses o mě tak starala a mám tě strašně ráda.</p> <p>Bude to bolet, až odjedeš.</p> <p>Ale jestli kvůli mně nepojedeš, bude to ještě horší.</p> <p>-Dívej.</p> <p>-Budeš mi chybět.</p> <p>-Ty mně taky.</p> <p>-Bomba!</p> <p>Co to zapít?</p> <p>Když mě policajti sebrali s deskama, říkám jim: nekšeftuju s tím.</p> <p>Jsem fanoušek Queen.</p>
---	---

<p>Ну и спел им «Квин Зе Бест Оф Голден Коллекшн». Они чуть не расплакались.</p> <p>Иди, говорят. А то ушам больно.</p>	<p>Zaspíval jsem jim Queen The Best of.</p> <p>Málem se rozbrečeli.</p> <p>Řekli: běž, bolí z toho uši.</p>
<p>Ну чё ты, мам? Давай, не стесняйся.</p>	<p>-Tak co, mami? Pojd' k nám.</p>
<p>Родные мои.</p>	<p>-Zlatíčka moje.</p>
<p>Ну чё? Опять мне палец покажешь?!</p>	<p>-Tak co? Zase mi ukážeš prst?</p>
<p>Серёжа</p>	<p>-Serjožo.</p>
<p>Привет</p>	<p>-Ahoj.</p>
<p>Привет</p>	<p>-Nazdar.</p>
<p>Электроника, конечно, не мой профиль, но вот... за это спасибо.</p>	<p>-Elektro sice není můj styl.</p> <p>Ale za tohle děkuju.</p>
<p>Гаврилыч.</p>	<p>Gavrilyč.</p>
<p>Пожалуйста.</p>	<p>-Prosím.</p>
<p>Ну чё, дорогу теперь знаешь. Бери своего этого телохранителя, и приезжайте.</p>	<p>Tak teď už k nám trefíš.</p> <p>Vezmi toho svýho...</p>

Лютый парень.	bodyguarda a přijed'te.
Да блин, я там так накосячила, что поздняк уже.	Drsnej chlapík. -Podělala jsem to, už je po všem. Šlus.
Поздняк - это польская фамилия. Я вон здесь тоже накосячил, однако ж ничего, танцую.	-To je německý jméno. Taky jsem se to tady kdysi podělal. Ale teď tancuju.
Подкинешь меня кое-куда?	-Hodíš mě na jedno místo?
Куда?	-Kam?
В окошко.	Oknem.
Не обдерись.	Nepřetrhi se.
Анжел	-Anželo.
Привет	Ahoj.
А где Коля?	-Kde je Kolja?
А колина команда вон там на поле готовится.	-Koljův tým se připravuje tamhle.

Щас уже побегут.	-Už poběží.
А ты это, чё не приходишь-то?	-Jak to, že už k nám nechodíš?
Ребят, привет, а где Коля?	-Ahoj, kde je Kolja?
Рыхлый, который?	-Ten Buřt?
Он норматив не прошел.	-Neprošel kvalifikací.
Вы его не взяли?	-Vy jste ho nevzali?
Подожди. Он на стоянку пошёл.	-Počkej. Šel ke stánkům.
Спасибо.	-Díky.
Ваше здоровье.	-Děkuju.
Соберись, тряпка!	-Seber se, slabochu.
У тебя срыв!	Vybouchl jsi.
Выдыхай, меня отшили.	-Uklidni se, vyhodili mě.
Так. Вот ты как эта банка!	-Ty seš jak tahle plechovka
И ты берёшь себя и вот так вот себя!	a sám se takhle...

<p>И чё?</p> <p>Блин, Коль, ну правда, ты не Брэд Питт. Тело у тебя не как у Вина Дизеля.</p> <p>Но я всегда охреневала от того, как ты сам себя любишь.</p> <p>Ты меня и научил, как надо себя любить.</p> <p>Ты - настоящий мужик. Блин, Коль, ты реально красавчик.</p> <p>Ты хочешь эту гонку бежать?</p> <p>Так зачем тебе тогда от каких-то чмошников разрешение?</p> <p>Другой жизни не будет!</p> <p>Погнали.</p> <p>Ань! Ты куда? Там команда нужна!</p>	<p>-No a?</p> <p>-Dobře, tak nejsi Brad Pitt. Nemáš tělo jako Vin Diesel.</p> <p>Ale já vždycky žasla nad tím, jak se máš rád.</p> <p>Naučil jsi mě mít se rád.</p> <p>Seš opravdovej chlap! A sakra dobrej!</p> <p>Chceš běžet ten závod?</p> <p>Tak proč čekáš na dovolení od těch ubožáků?</p> <p>Žijeme jen jednou.</p> <p>Poběž.</p> <p>-Aňo, kam jdeš? Tam musíš mít tým.</p>
---	---

<p>Погнали, погнали.</p>	<p>-Poběž.</p>
<p>Раньше я постоянно притворялась. Пыталась всем понравиться. Показать, что у меня в жизни всё зашибись.</p>	<p>Dříve jsem pořád něco předstírala, snažila se všem zalíbit, ukázat, že můj život je skvělejší.</p>
<p>А сейчас я в грязи, и мне хорошо.</p>	<p>Teď jsem v bahně a je mi dobře.</p>
<p>Теперь мне без разницы, что обо мне подумают. Потому что я кое-что поняла...</p>	<p>Je mi fuk, co si o mně kdo pomyslí. Protože jsem něco pochopila...</p>
<p>Некоторым нужна поддержка. Даже тем, кто всё время поддерживает сам.</p>	<p>Někdo potřebuje podpořit. I ten, který sám stále podporuje.</p>
<p>Некоторых нужно просто понять и принять.</p>	<p>Některé je třeba prostě pochopit a přijmout.</p>
<p>Если по-настоящему хочешь что-то сделать, сделай.</p>	<p>Jestli chceš něco udělat, udělej to.</p>
<p>Если боишься, бойся. Но всё равно пробуй.</p>	<p>Jestli se bojíš, boj se. Ale stejně to zkus.</p>
<p>Если будешь искать идеал, скорее всего умрёшь в одиночестве.</p>	<p>Jestli budeš hledat ideál, zůstaneš nejspíš sám.</p>

<p>Если хочешь что-то изменить, начни с себя. Остальные подтянутся.</p> <p>Если в жизни случается что-то плохое, не нужно по этому поводу есть, можно погулять, пробежаться, поорать на горы.</p> <p>Не нужно держать в себе обиды.</p> <p>Тот, кого ты любишь, делает тебя лучше.</p> <p>Но ты можешь стать лучше и сам.</p> <p>И если решила худеть, худей не к лету, а для себя.</p> <p>И перестань себя стесняться.</p>	<p>Jestli chceš něco změnit, začni u sebe, ostatní se přidají.</p> <p>Pokud se v životě nedaří, nemusíte hned jíst, můžete se projít, zaběhat si, zakřičet na hory.</p> <p>Nedržte v sobě zášť.</p> <p>Ten, koho máš rád, tě dělá lepším.</p> <p>Ale můžeš být lepší i sám.</p> <p>A jestli chceš hubnout, nehubni na léto, ale pro sebe.</p> <p>A přestaň se stydět.</p>
<hr/> <p>Александра Бортич</p> <p>Евгений Кулик</p> <p>Режиссёр Алексей Нужный</p>	<hr/> <p>Alexandra Bortič</p> <p>Jevgenij Kulik</p> <p>Režie Alexej Nužnyj</p>

В главных ролях:	V hlavních rolích:
Ирина Горбачёва	Irina Gorbačjova
Сергей Шнуров	Sergej Šnurov
Елена Валюшкина	Jelena Valjuškina
Михаил Орлов	Michail Orlov
Роман Курцын	Roman Kurcyn
Александр Пташенчук	Aleksandr Ptašenčuk
Сценарий Николай Куликов, Алексей Нужный	Scénář Nikolaj Kulikov, Aleksej Nužnyj
И, конечно, Костян Майер	a Konstantin Mayer
А ты чё снимаешь?	-Co to točíš?
Фильм о фильме?	-Film o filmu.
Фильм о фильме?	-Film o filmu?
Я буду снимать фильм о фильме о фильме.	Ja budu točit film o filmu o filmu.
Да, потому что все-такие как вы меня бесите. Вы же вообще не знаете, что такое жир. Худеют они, блин.	-Protože takový jak vy mě serou. Vůbec nevíte, co je to tuk. A prej hubnou. Kurva!
Там Женя с какой-то шлюхой танцует, какая-то сука, блять, худая трётся об него	Žeňa tam tancuje s nějakou courou. Nějaká vyzáblá zasraná šlapka

своими булками, а я жирная, поехали.	se tam o něj otírá svým zadkem. A já jsem tlustá! Jed' už!
Я хочу, чтоб каждый из вас этот фильм присвоил себе, это ваш фильм, это наш фильм и каждого из вас я люблю, уважаю за ваш труд, и за ваш талант.	-Chci, aby každý z vás přijal ten film za svůj. Je to naše společné dílo. Každého z vás mám rád a vážím si ho za vaši práci a talent.
Нас ждёт приключение.	Bude to sranda!

2.3 Komentář k překladu

V druhé polovině praktické části práce okomentuji vznik titulků, uvedu různé translátologické transformace s příklady, alternativní řešení a argumenty, které vedly k překladu.

Ten vznikl na základě doporučených postupů titulkářů z praxe, na základě konzultací s odborníky a snažil se odrážet současné tendence v této oblasti (například větší benevolence v případě psané podoby obecné a hovorové češtiny nebo častá maximální horní hranice počtu znaků na řádek). Vycházel jsem z tradičních obecných teoretických postupů J. Levého, doporučení a metod popsanych M. Poštou, přednášek doc. Zdeňky Vychodilové a její publikace *Введение в теорию перевода для русистов*, některých kapitol z knihy *Kvalita a hodnocení překladu: Modely a aplikace* a dalších článků či publikací, které jsou uvedeny u každé kapitoly.

Pro komentář k překladu byly zvoleny aspekty vystihující v titulcích místa, která byla pro film důležitá, byla něčím komplikovaná, zajímavá, nebo vyústila v neobvyklá řešení a mapují překladatelské snažení napříč prací. Jedná se o komentář k překladu vlastních jmen, písňového textu, frazeologizmů, reálií a ukázka způsobů krácení textu: pomocí vynechání

a pomocí kondenzace. Komentář je doprovázen ukázkou různých translatických transformací, které byly voleny za účelem minimalizace počtu znaků v titulku a pracuje s příklady výhradně použitými v překladu filmu *Hubnu*.

Překlad proprií

V této kapitole budou okomentovány a ukázány příklady překladů různých vlastních názvů, které byly rozděleny do skupin: antroponyma, toponyma a chrématonyma.

2.3.1 Překlad antroponym

Pro daný filmový žánr je charakteristické množství postav, které se mezi sebou přirozeně oslovují. Tím, že je většina vztahů neformálních, vzniká i množství různých neoficiálních, familiárních a jinak hovorových variant oslovení. Výčet některých z nich je uveden s překladem v tabulkách níže. Při práci s vlastními jmény byly nápomocné především tyto slovníkové publikace:

Словарь русских личных имен (Н. А. Петровский)

Článek *Miroslavy Knappové: K překládání osobních jmen*

weby www.grammota.ru a www.wikipedia.org

Anna Kuliková

Jméno ústřední hrdinky se ve filmu objeví mnohokrát a díky tvůrčímu přístupu některých postav k jazyku (zejména Dmitrije a jejího otce) dochází k jeho variování a tvoření novotvarů. Některé byly zamýšleny již ve scénáři, jiné vznikly kreativitou herců. Proto se dala část jmen převzít z originálního scénáře, jiné bylo nutné odposlouchat.

Ruština nabízí následující varianty jména *Анночка* (*Аннечка*); *Аннушка*; *Аннуша*; *Аннуся* (*Аннюся*); *Аннюня*; *Нюня*; *Аня* (*Ана*); *Анюра*; *Нюра*; *Нюрася*; *Нюраха*; *Нюраша*; *Анюша* (*Ануша*); *Нюша*; *Анюта*; *Нюта*; *Ануся* (*Анюся*); *Нуся* (*Нюса*); *Аннета*; *Нета*; *Ася*. V porovnání se stejným heslem v češtině zjistíme, že ruština je v tomto ohledu bohatší a nabízí kreativnější varianty. *Аничка*, *Аña*, *Анча*, *Андулка*, *Анка*, *Анči*, *Нанунка*, *Ану*, *Аниса*, *Аника*

Je také vidět, že mnohé varianty použité ve filmu ani ve výčtu ruských možností na webu nefigurují. Snažil jsem se tedy najít vhodné české ekvivalenty, které divák zná (*Anička*) a kreativitu tvůrců se snažil kompenzovat na jiném místě. Ovšem ne vždy to bylo namístě, a proto došlo k mnoha převodům i pomocí transliterace (*Anžela, Ančela, Ančus, Aňa, Aňka*)

Ve výsledku jsem pro 8 ruských variant jména hlavní hrdinky zvolil následujících 6 českých podob.

Анечка	Anička
Анжела	Anžela
Анчела	Ančela
Анчусь	Ančus
Ань	Aňa
Анька Куликова	Aňka Kuliková
Анют	Anička
Аня	Aňa

Nikolaj Barabanov

Druhá hlavní role už má mnohem méně variant a její překlad byl jednodušší. Ve všech případech došlo k použití české varianty *Kolja*. Došlo sice ke ztrátě hovorovosti v případě ruského *Коль*, ale hovorovost jsem se snažil kompenzovat jinými prostředky. Alternativní možnost překladu představovaly varianty Nikolaj a Nikola, ale jednak se skládají z více znaků a jednak jsou foneticky příliš vzdálené a v divákovi by mohly vzbuzovat pochybnost správně přeloženého originálu. Pošta v souvislosti s touto všudypřítomnou divákovou pochybností zmiňuje jeho podvědomý „kontrolní mechanismus“ (2012. s. 75) V případě překladu příjmení byla použita transliterace. Zde připadala v úvahu ještě možnost počestěné varianty Bubeníček, ale neshledal jsem ji jako vhodnou ze stejného důvodu jako v případě křestního jména.

Коль	Kolja
------	-------

Коля	Kolja
Коля Барабанов	Kolja Barabanov

Dmitrij

Tato postava je ve filmu zmiňována či oslokována pouze neformálními variantami. V jednom případě došlo k vynechání oslovení *Дим* z důvodů specifik překladu titulků a nedostatku času. Zbylé dvě varianty byly přeloženy s pomocí transliterace. V prvním případě byla zachována i původní sufix, který má v ruštině i češtině u vlastních jmen za obdobnou funkci hovorovosti a neformálnosti (*Martin – Marťas, Vojta – Vojťas*). V posledním případě došlo k transliteraci jiné ruské varianty tohoto jména (*Дима*) a ztrátě deminutivního sufixu *-ка*).

Дим	-
Димас	Dimas
Димка	Díma

Jevgenij

Obdobná situace jako u jména Nikolaj nastala i v případě překladu tohoto mužského jména. Došlo ve všech případech k použití českému publiku známější neformální varianty *Žeňa* vzniklé transliterací posledního uvedeného a v Rusku běžného familiárního *Женья*. Alternativní variantou mohlo být jméno Evžen, které je českému divákovi známé z překladů *Evžena Oněgina*, nicméně jsem se rozhodl pro transliterovanou variantu, která zachovává kulturní příznak východoevropské národnosti a je co do počtu znaků kratší. U prvních dvou familiárních variant navíc došlo ke ztrátě tohoto stylistického příznaku a jméno bylo neutralizováno, nebylo by ani žádoucí snažit se zachovat deminutivní koncovky, které v obou jazycích plní rozdílné funkce kvůli expresivní asymetrii.

Жень	Žeňo
Женька	Žeňa

2.3.2 Překlad chrématonym

Do této podkapitoly jsem zařadil především názvy, které vymýšlely přítomné dámy v *Клубе анонимных обжор* (*Klubu anonymních žroutů; KAŽ*). Jednalo se o jejich spontánní kreativní nápady, které by v překladu měly zachovat původní humor a ironii, s kterou vznikly. K názvu schůzek KAŽ jsem došel doslovným překladem. Navíc se tento název pro obdobná setkání používá i v ČR.

Poté následuje výčet názvů, kterými chtěly dámy KAŽ nahradit. Ve filmu zaznělo více příkladů, ale byly pronášeny současně a pro překlad titulků se nehodily, proto byly některé z nich vynechány (*Дюймовочки, Артемиды, Венеры*).

K překladům jsem často dospěl pomocí doslovného překladu *Пыльные гантели* (*Zaprášené činky*), *Пушинки* (*Pírka*), *Тело и душа* (*Tělo a duše*) pouze v případech, kde nebyl přímý ekvivalent v češtině, bylo zapotřebí kreativity a vznikly tak názvy jako *Макарононинки* (*Špagetky*) nebo *Фея похудея* (*vila Štíhlounka*), které se snažily o nejvyšší míru ekvivalentnosti a adekvátnosti. Anglické názvy byly adaptovány do tradiční české podoby. Z ruských fonetických přepisů, které byly převzaty ze scénáře, tak došlo k přepisu na původní anglické originály *Волк с УоллСтрит* (*Vlk z Wallstreet*), *Фристайло* (*Freestyler*), *кроссфит* (*CrossFit*).

Z důvodu omezeného prostoru a času specifického pro překlad titulků bylo nutné v některých případech zvolit cestu funkční kondenzace *Квин Зе Бест Оф Голден Коллекшн* (*Queen The Best of*) nebo generalizace významu: *Гонка героев* (*závod*), *На свадьбах Сердючку ставят*. (*Hraje vykorávku na svatbách.*) V druhém zmiňovaném případě byla zmínka o ukrajinském komikovi a zpěvákovi s pseudonymem *Сердючка*, který je českému divákovi neznámý, a proto byl nahrazen obecnějším výrazem označujícím obdobnou komunikační funkci výrazu.

2.3.3 Překlad toponym

Jednu z hlavních rolí ve filmu hraje Nižnij Novgorod, milionové město v Evropské části Ruska asi 350 km na východ od Moskvy. Název města zazní ve filmu pouze jednou v ruské

hovorové variantě *Нижний*. Do češtiny jsem se rozhodl tento výraz přeložit pouze jako *město*. Důvodů pro tuto generalizaci je několik.

Průměrný český divák město nepozná a tato neurčitost prostoru nebude mít žádný vliv na jeho zážitek. Ani rodilý Rus ne vždy dokáže rozpoznat scenérii tohoto města, a proto si myslím, že není důležité ho uvádět. Navíc docílit zkrácené hovorové varianty lze v češtině pouze za použití podstatného jména z víceslovného názvu (*Hradec Králové – Hradec*, opačně proces neprobíhá). V ruštině je situace opačná, kde ve filmu zazní přídatné jméno *Нижний*, které by se samo o sobě přeložit dalo, ale nedávalo by smysl. Varianta s podstatným jménem (*Novgorod*) by ale byla chybná, protože v Rusku se tímto zkráceným názvem označuje úplně jiné město.

Ostatní názvy velkých měst byly převedeny do češtiny tvary, které běžně užíváme (*Moskva, Petrohrad, Kazaň...*). Složitější situace nastala v případě malých a neznámých obcí, které nemají v češtině ekvivalenty. Ve filmu jsou uvedeny jako diegetické texty – dopravní ukazatele, které mají humorný název a asociují u diváka další významy.

Proto byly zvoleny české varianty co nejvíce odpovídající významům na dopravních cedulích a zároveň pózám, se kterými se hlavní hrdinové s těmito názvy fotili.

Cílem bylo u českého diváka vyvolat obdobný efekt, proto byl název obce *Качки* při zařatých svalech přeložen jako *Korby*, nebo obec *Пухляя* jako *Baculatá*. Stejným principem vznikl i název řeky *Bobková*.

2.3.4 Překlad písňového textu

Překlad úryvku písně představoval jednu z nejkomplicovanějších pasáží filmu, zvláště proto, že jsem neměl zkušenosti s překládáním poezie a byl jsem limitován časem, prostorem a zvukovou stránkou titulků. Zachovat přitom formální, sémantické i stylistické znaky při potřebném krácení a maximální stručnosti bylo více než složité.

Východiskem pro mne byla kapitola J. Levého *Verš původní a verš přeložený* (2012, s. 203-216) v jeho publikaci *Umění překladu*. Snažil jsem se tedy respektovat základní stavební kameny poezie, tedy spíše dílčí motivy, upřednostnit vnitřní formu té vnější a spíše než metrum překládat rytmus a tempo.

Píseň *Kosmos* (*Космос*) napsal a nazpíval ruský raper *Skriptonit* (*Скриптонит*) v roce 2015. Pro účely filmu došlo k její úpravě, při které se autoři rozhodli zařadit jen úvodní část písně, navíc s vynechanou jednou slokou.

Ve filmu zazní úryvek šestnácti „veršů“, který se skládá ze sloky a opakujícího se refrénu. V rámci tohoto torza písně se nachází 5 rýmů, které jsou založeny na ženských nepřízvučných zakončeních (výjimku tvoří jen refrénový mužský rým *навсегда – космос я*). Rým je v 80% sdružený, jen v jednom případě je střídavý.

Jedná se o rýmy: *взгляда – шоколадом, желание – свидание, мерин – атмосфере, одета – планета, навсегда – космос я*.

Rýmové pozice jsou ve 2. a 3. verši, 6. a 7., 8. a 9, 10. a 11., 13. a 15. Pokusil jsem se zachovat většinu z nich. K posunu rýmové pozice došlo na 1. a 2 verši., následující tři (6. a 7., 8. a 9., 10. a 11.) se podařilo zachovat a poslední rým byl vynechán. Nejdůležitějším z hlediska synchronizace bylo zachování rýmu 6. a 7. verše, který je pronášen obzvlášť výrazně a divák by tak zaregistroval nesoulad.

Jedná se o rapovou píseň, stylizovaný duet, ve kterém začíná zpívat muž, vyznává lásku a následně mu v refrénu odpovídá žena, která jeho vyznání zpochybňuje, a klade si otázku spojenou s trváním jeho citů.

Úryvek významově koresponduje s vizuální stránkou filmu. Jedná se tedy o diegetickou píseň, kterou Žeňa přehrává na svém telefonu.

Tím, že se jedná o rap, žánru je podřízena i stylizace a lexikum. Jde o silácké vyznání lásky a o ženské pragmatické zpochybnění. Příznačné je zejména slovo *мерин*, které by se dalo přeložit jako expresivní *med'our*.

Z tradičních prvků použil raper anafory v podobě oslovení *Ты*, slovesa *пахнешь*, které používal elipticky bez podmětu, a v refrénu se opakující fráze *навсегда*. Důležitým a výrazným prvkem byla v 6. verši variace se slovem *желание*. Detailnější versologický rozbor nepokládám za nezbytný, protože se nejedná o překlad poezie jako takové, ale překlad písňového textu pro titulky, a proto jsem se v překladu z formálních znaků snažil respektovat jen členění na počet veršů a rýmů a zachování anafor. Tedy prvky, které je

divák schopen při sledování rozpoznat. Kromě toho jsem se snažil zachovat významové sdělení, motivy a stylizaci.

V případě titulků docházelo k nevyhnutelné kondenzaci, např. *Пахнешь, как мечты, воплощаемые с нуля.* (Ty voníš jak splněný sny.) *Пахнешь наготой, даже когда тепло одета.* (I oblečená voníš jak nahota.), kde v prvním případě byl vynechán význam příslovečného určení *с нуля* a v druhém příkladu významu *тепло*. Výrazným zásahem byl posunu 7. a 8. verše: *Но ты пахнешь на шестнадцать, ты, как первое свидание.* (Dělej si se mnou, co chceš, klidně mě znič.) a *Ты можешь сжечь меня, как старый мерин.* (Ty voníš jak první pusa.) při které došlo k jejich záměně.

Neobvyklou translátologickou transformací, zvláště v případě titulků, je významové obohacení v 9. verši, který je inovativní a nepůvodní, jenž ovšem vznikl s ohledem na význam celé písně. Jedná se o pokračování ve vyznání: *Seš přesně podle mého gusta.* Které bylo zvoleno především kvůli naplnění rýmové pozice a zároveň díky tomu, že tento 9. ruský verš sám významově nekoresponduje se zbytkem písně. Je to proto, že autoři filmu se rozhodli 6 veršů předcházejícím tomu 9. (*Воздух в моей атмосфере*) vynechat.

Dále došlo k významovému posunu a generalizaci v 7. verši (použití obecnějšího výrazu *znič*, namísto původního významu *spal*), kompenzací fráze *první pusa* namísto *první rande*, které ale má na recipienta podobný výsledný efekt.

Některé významy byly vynechány úplně: *шестнадцать, старый мерин, Воздух в моей атмосфере.*

Další použitou překladatelskou transformací byla změna slovosledu v 10. verši.

Důležitým prvkem, který jsem v modifikované podobě zachoval, byla variace z 6. verše (*Пахнешь, как желание, чистое животное желание желание.*) s využitím multiverbizace (*voníš; máš vůni*) a především rýmovou pozici *chtíč a znič*, které nahradilo ruské *желание, свидание.*

S tímto veršem je spojena i transformace věty na souvětí (platí i pro verš č.2).

Zachování rapové stylizace jsem se snažil docílit hovorovostí projevu (*seš, kytkách, splněný, mého gusta*).

Text k písni jsem překládal několik týdnů a opakovaně jsem se k němu musel vracet. Moje původní verze byla lyričtější a jemnější, došlo ke ztrátě raperské silácké pózy, a proto jsem dal na slova Jiřího Turka a svůj text přepracoval.

Pro lepší srovnání přikládám přepis originálu a překlad.

<p><i>Ты пахнешь, как любовь.</i></p> <p><i>Ты сумасшествие с первого взгляда.</i></p> <p><i>Ты пахнешь шоколадом.</i></p> <p><i>Пахнешь, как цветы.</i></p> <p><i>Пахнешь, как мечты, воплощаемые с нуля.</i></p> <p><i>Пахнешь, как желание, чистое животное желание желание.</i></p> <p><i>Но ты пахнешь на шестнадцать, ты, как первое свидание.</i></p> <p><i>Ты можешь сжечь меня, как старый мерин.</i></p> <p><i>Воздух в моей атмосфере.</i></p> <p><i>Пахнешь наготой, даже когда тепло одета.</i></p>	<p><i>Ty voníš jako láska.</i></p> <p><i>Seš šílenství, co ve mně praská.</i></p> <p><i>Ty voníš čokoládou.</i></p> <p><i>Voniš po kytkách.</i></p> <p><i>Ty voníš jak splněný sny.</i></p> <p><i>Voniš jak touha, máš vůni jako chtíč.</i></p> <p><i>Dělej si se mnou, co chceš, klidně mě znič.</i></p> <p><i>Ty voníš jak první pusa.</i></p> <p><i>Seš přesně podle mého gusta.</i></p> <p><i>I oblečená voníš jak nahota.</i></p>
--	--

<i>Пахнешь, как планета.</i>	<i>Voníš jak planeta.</i>
<i>Пахнешь, как космос.</i>	<i>Voníš jak kosmos.</i>
<i>Навсегда, навсегда...</i>	<i>Navždy...</i>
<i>Навсегда ли это?</i>	<i>A je to navždy?</i>
<i>Космос ты, космос я.</i>	<i>Kosmos jsem já, kosmos jsi ty.</i>
<i>Навсегда ли это?</i>	<i>Opravdu je to navždy?</i>

2.3.5 Překlad frazeologizmů

Specifickou problematikou při překladu jsou ustálená spojení. Obvykle představuje tento druh lexika pro překladatele výzvu, protože ne vždy lze nalézt vhodný ekvivalent v cílovém jazyce. Nejinak tomu bylo i v případě tohoto filmu. Některé výrazy patří k těm známějším a nebyl problém je přeložit, ovšem byla řada těch, která bylo nutno konzultovat s rodilými mluvčími nebo vyhledávat v odborné literatuře. Zde posloužily především ruské slovníkové publikace:

Толковый словарь Ожегова. С.И.

Новые слова и значения. Словарь-справочник по материалам прессы и литературы

Большой толковый словарь русского языка.

Большой словарь русских поговорок.

Фразеологический словарь русского литературного языка.

Při snaze zachovat maximálně shodný význam fráze a její funkce nebyly frazeologismy často přeloženy ideálním způsobem, tedy frazeologismem s využitím transformace celkového přehodnocení, jak doporučuje Z. Vychodilová (2013, s.45), ale bylo nutné zvolit jiný způsob. Kvůli tomu docházelo ke ztrátám na různých úrovních, které bylo nutno kompenzovat.

U většiny frází docházelo k převedení frazeologizmu českým hovorovým výrazem:

Выпускали пар после пробежки. (Flákali jsme se po běhání.)

Они и начинают за обе щёки. (Začínají se cpát.)

To s sebou neslo potřebu zasáhnout do struktury věty a měnit tak například větné členy: *У вас руки реально из правильного места растут. (Vždyť jste šikovnej.)*

V některých případech se podařilo ztráty částečně kompenzovat: *Да, я месяц ни хрена не ела, похудела на 15 килограмм, у меня даже сиски уменьшились. (Jo! Měsíc jsem nic nežrala, zhubla jsem o 15 kg i prsa mám menší.)* Kdy místo vulgárního frazeologizmu *ни хрена* bylo použito neutrální sloveso *nic*, ale vulgarita byla přenesena na sloveso *nežrat*.

U některých výrazů došlo k neutralizaci, kdy například expresivní okazionalismus: *Ясен жарко* byl přeložen jako stylisticky neutrální *Jasně, že je tam horko*.

Byly ale i případy, kdy se podařilo nalézt vhodný český ekvivalent, a tak fráze: *Трубы горят!* byla přeložena českým ustáleným spojením: *Мáme sucho в krku*, nebo: *А может по-семейному давайте. (А co takhle... do jedné nohy.)*

V případě obratu: *По четыре раза в год плитку перекалывают. (Lidi se tam točí jak fusekle.)*, který sice nefiguruje mezi frazeologizmy, se v jeho překladu podařilo kompenzovat některé jiné ztráty z dalších vět pomocí expresivního přirovnání.

Podobná situace nastala i v případě výrazů *Я по быренькому. (Co by dup!)* a *Вжиквжик!* (*V cuku letu!*).

2.3.6 Překlad reálií

Díky příběhu odehrávajícímu se v kulisách současného ruského provinčního města a venkova ve filmu zazní i několik reálií, které bylo nutné přeložit. Přístupů, jak

v takovýchto případech postupovat, je více. Nápomocným v této fázi práce byl článek M. Hrdličky *K překladu tzv. bezekvivalentní slovní zásoby* a diplomová práce *Problematika překladu reálií v dramatu Antona Pavloviče Čechova Tři sestry*.

Například u sladkého pokrmu *запеканка*, který v české kuchyni nemá přímý ekvivalent, došlo k záměně za český pokrm *nákyр* na základě vizuální podobnosti a došlo tak k naturalizaci. Stejná transformace proběhla i u slova *банька*, tedy hovorového označení pro tradiční ruskou saunu, které bylo přeloženo jako českému divákovi známá *sauna*.

Zajímavým místem byl překlad religiózního lexika *харам*. V muslimském náboženství se tímto slovem označuje hřích. V titulcích jsem ale frází *Это харам* nepřeložil doslovně *To je hřích*, ale zvolil jsem výraz: *Alláh to vidí*. Chtěl jsem tím zachovat prvek odkazující na islám a využít paralelu s českou frází *Bůh to vidí*.

U fráze *Есть Царь Пушка, а у меня Царь Баня*, ve které je zmíněno ruské dělo *Car-puška* tradičně do češtiny překládané pomocí transliterace. Bylo možné použít tuto českou variantu a reálii zachovat. Nabízela se ještě rozšířená varianta, která by českému divákovi napověděla, že se jedná o vojenský pomník v Moskvě: *V Kremle je Car-puška a já mám cara saun*. Ovšem ta by z důvodu omezeného času a prostoru titulku přesáhla stanovené limity a divák by nemusel stihnout přečíst celý titulek. Při překladu připadala v úvahu i naturalizovaná varianta *Jako je král děl, tak já mám krále saun*. Ale v takovém případě by došlo ke ztrátě kulturně specifického prvku. Proto byl zvolen kompromis v podobě zobecňujícího *Je car děl a já mám cara saun*.

Další možnost postupu při překladu reálií, kterou jsem v případě titulků volil, byla vynechání významu. To se projevilo například u ruské sociální sítě *Vkontakte*, což je podobně populární síť, jakou je v České republice Facebook. Nabízela se varianta toho využít a na základě stejné funkce tyto reálie zaměnit. Ale divák by i bez znalosti ruštiny slyšel, že nic takového ve filmu nezaznělo, proto byla při překladu věty *Написала коммент под его фотку в контакте* zvolena univerbizovaná podoba *Okomentovala jsem jeho fotku* s absencí neshodného přívlastku.

2.3.7 Zjednodušování: vynechávání

V průběhu překladu bylo nutné vyřešit několik komplikací různého charakteru. Nejběžnějším problémem každého titulkaře je časový a prostorový limit titulku. Překlad proto musel být přizpůsoben, zkrácen či jinak upraven, aby byly po celou dobu filmu

dodrženy stanovené technické podmínky (čtecí rychlost 15 znaků za sekundu, minimální zobrazená doba titulku 1 sekunda a maximální počet znaků v řádku 40). Pošta (2011, s. 68) v souvislosti s omezenými možnostmi překladu titulků zmiňuje dva základní způsoby, jak minimalizovat počet znaků v titulku. Vypouštění a kondenzaci.

Důvodů pro vynechání části originálního textu bylo několik a zde přikládám příklady některých z nich.

Vynechání přišlo na řadu v případě citoslovcí, které nebyly sémanticky nasycené a svou zvukovou stránkou připomínaly české výrazy. Např. onomatopoeie *туктук*, které by se do češtiny dalo přeložit jako *tuk tuk*, jsem se rozhodl do titulků vůbec nezařazovat. Jednak je ze záběru zřejmé, že dotyčná vchází do místnosti, a zároveň jsou si oba výrazy natolik podobné, že divák pochopí i bez opory titulků smysl výrazu. Do překladu nebyly zařazeny ani významy slov: *Угу. Э!, Ну...* Výjimkou byl výraz: *Кукку*, který byl přeložen jako *Kuk*.

V této souvislosti by někdo mohl namítat a zmínit opačný názor: překládat právě i takovéto citoslovce s ohledem na neslyšící diváky. (Pošta 2012, s. 75) ale v takovém případě vzniká rozpor mezi teorií volající po maximální stručnosti a praxí.

Další z možností, jak kondenzovat text titulku, je vynechání oslovení. Divák má oproti běžnému textu, chcete-li scénáři, navíc ještě oporu ve vizuální stránce. Vidí tedy, ke komu se mluvčí obrací, a věta bez oslovení plní stejnou komunikační funkci. Snaha o minimalizaci nadbytečné informace se projevila i v mém překladu: *Братан, забудь о нём, всё!* (*Zapomeň na něj.*); *Димас, ты ты ты чё нормальный?* (*Co blbneš?*)

K vynechávání docházelo i u kontaktních slov, jež mají podobnou funkci jako oslovení a která Pošta označuje za „výplňkovou vatu“ (2012, s. 70) *Слушай, я наверно к маме всё таки.* (*Já stejně asi pojedou k mámě.*); *Ну вот, вы уже и общий язык нашли.* (*Už jste našli i společnou řeč!*); *Если вот увидишь, что я ночью к тебе прихожу продукты покупать, ты мне не продавай.* (*Jestli sem v noci přijdu, nic mi neprodávej, hubnu.*)

Redundantní informaci nesou i konstrukce s opakovanými slovy příznačné pro hovorový, spontánní projev. Proto bylo namístě takovéto výrazy komprimovat: *Да, да, да, я в курсе.* (*Jo, já vím.*)

Další možností, jak snížit počet znaků v titulku, je využití vlastnosti české věty, která se v tomto syntaktickém hledisku liší od ruské, a použití eliptické konstrukce s nevyjádřeným podmětem *Она тебя слышит.* (*Slyší tě!*).

To všechno jsou prostředky, jak divákovi zpříjemnit zážitek z filmu a dát mu možnost nejen „číst“, ale také se dívat, aniž by došlo ke ztrátě významu. V průběhu překladu ale nastalo mnoho případů, kdy z důvodů limitovaného prostoru a času musela být určitá informace vynechána úplně.

Cílem titulků není přeložit všechna slova, která byla řečena, důležité je předat jejich obsah a zachovat jejich funkci. Jak uvádí Pošta (2012, s. 68) rozhodování o tom, co vynechat, není snadné a vždy je potřeba obětovat tu část informace, která není nezbytně nutná.

Может не хочу всю жизнь стресовать и думать, сколько надо весить, чтоб ты меня опять не бросил. (Co když se nechci stresovat, abys mě zase neopustil kvůli váze.)

Jiným příkladem může být: *Мы когда только, вот, встретились, ты такая, ты вообще другая была. Ты такая, врум, заводила меня, как ключик. (Když jsme se potkali, byla jsi úplně jiná. Vzrušovala jsi mě.)*

Vynechávání nastávalo obzvláště v místech, která byla obsahově nasycená, kde zároveň promlouvalo několik postav (nejkomplikovanějším místem v tomto ohledu byla scéna v KAŽ, kde byly překotně navrhovány alternativní návrhy názvů), kde byla rychlá sekvence střídání mluvčích (problematické byly především emotivní hádky; ať už se jednalo o konflikt mezi Natašou a Dmitrijem, či Natašou a Annou; paradoxně docházelo k navýšení rychlosti promluv v některých monolozích hlavní hrdinky na pozadí filmu) nebo kde porozumění bránil zvukový šum (k vynechání došlo při scéně rozlučkového večírku, kde recepci komplikovala hlasitá hudba a špatná artikulace opilých postav diskutujících o nadpřirozených schopnostech).

2.3.8 Zjednodušování: kondenzace

Pokud to časoprostorové možnosti filmu dovolují, alternativou k vynechávkám, o kterých byla předchozí kapitola, je kondenzace. Ta může probíhat na různých úrovních a vede k co největší stručnosti vyjádření. Repertoár translatologických transformací vedoucím k informační hutnosti je široký, v této části zmíním alespoň některé příklady použitých postupů s ukázkami z vlastního překladu. Některé patří mezi univerzální nástroje každého překladatele, jiné jsou vázané přímo na práci s audiovizuálním materiálem. Základním pramenem zde byl již zmíněný text Z. Vychodilové.

Nevyhnutelnou a častou transformací, obzvlášť jde-li o překlad titulků, je generalizace, tedy zobecnění: *Я от своего банка в "Гонке героев" участвую. (Moje banka pořádá závody.), Анют, ты бобрясинку накладывай. (Aničko, vezmi si maso.)*. Každý překlad je do určité míry ztrátový, ale je na překladateli určit míru ztrát. V případě tohoto výrazu pro populární ruské běžecké závody, při kterých sportovci zdolávají různé překážky, se nabízely i další postupy:

Záměna obdobným ekvivalentem známým českému divákovi (např. *Spartan race*), která je ale příliš konkretizující a také ho nemusí znát všichni diváci. Navíc se jedná o sérii závodů se specificky určenými překážkami a ty by nemusely technicky odpovídat *Гонке героев*.

Vlastní invenční přístup s novým názvem závodů (*Klání hrdinů, Souboj titánů*, nebo v českých podmínkách poněkud paradoxní, ale marketingově jistě úspěšnou anglickou variantou *Heroes race*)

Doslovný překlad (*Závod hrdinů*), který je ale příliš nicneříkající a mohl by působit pateticky.

O transliteraci či transkripci jsem v tomto případě ani neuvažoval. Nemyslím si, že by to byla dobře zvolená strategie. Tvary jako *Gonka geroev, Gonka gerojev* by diváka spíše zmátly a vyděsily, než mu dokázaly předat původní význam.

Proto byla nakonec zvolena generalizace i za účelem zjednodušení si cesty při překladu ochranné značky.

Opačným jevem, který je daleko méně častější, je konkretizace. Ta se ale v titulcích objevuje jen zřídka, příkladem může být: *Давай почиту. (Dej mi číslo.)*, které přímo vycházelo z vizuální stránky filmu, případně: *Ян се од дѣтství небавиме. (Мы просто с детства не контактим.)*, kdy byl specifikován druh kontaktu.

Bezespору ideálním nástrojem každého titulkáře je univerbizace. Bohužel je její použití omezeno možnostmi cílového jazyka, a proto ne vždy existuje takový výraz, který by čítal méně slov než originální varianta. Tento postup se podařilo použít například u frází: *Написала комент под его фотки в контакте. (Okomentovala jsem jeho fotku.); И потом приснилось, как мы с Колей грабим банк мяса. (Pak se mi zdálo, že vykrádáte masnu.)* V prvním případě se jednalo o univerbizaci slovesa s obligatorním objektem, v druhém o převod neobvyklého slovního spojení *банк мяса* na český obchod s masem,

tedy *masnu*. Jiným příkladem je univerbizace, při které došlo k stylistickému posunu a navýšení expresivity: *торговый центр (obchodák)*.

Podobně efektivním způsobem překladu je užívání kratších synonym: *Натах, поехали быстрее, а. (Natašo, mákni.); Давай, смотри, у Димыки день рождения после завтра. (Díma má pozítří narožky.)* a zástupných zájmen. Ta jsou většinou mnohem kratší než předmět či osoba sama a pro titulkáře představují vítanou strategií. *А мама сказала, что хлеб нельзя выбрасывать. Опять поругались. (Vysvětlovala jsem mámě, že není nutné dojídat, ta ale byla proti.); Ты же у нас самая секси чика на районе, а? (Vždyť jsi tady ta nejvíc sexy kočka.); Короче, если она щас не встанет, подашь мне, ладно? (Jestli ted' nevstane, podáš mi to, jo?)*

Za účelem co nejmenšího počtu znaků docházelo často k různým modulacím významu. Tento postup Pošta (2012, s. 73) řadí k těm nejnáročnějším a zároveň nejelegantnějším. Tak například ve větě: *К стати, на нас если сверху посмотреть, мы будем похоже на чупачупс* došlo ke změně slovesa a sémanticky bylo vyjádřeno pouze logické vyústění: *Tak a shora ted' vypadáte jak lízátko*. Jinak zvolená formulace plnicí stejnou komunikační funkcí je: *Натах, не грузи, а? (Dej mi pokoj.)*, případně: *Короче, я не могу тебя тут в таком состоянии бросить. В смысле бросить? (Nemůžu tě tady takhle nechat. Co tím chceš říct?)*

Samostatnou translátologickou transformací je i kompenzace ztrát. K nim docházelo často, a bylo tak nutné hledat způsoby náhrady na úplně jiných místech ve filmu, která by to umožňovala.

O frazeologizmech již byla řeč, ovšem jednalo se o ty použité v originálu. Jednou z variant kompenzací byla ale jejich náhrada v českém překladu: *Хорош на мой счёт самоутверждаться. (Nebudeš si nade mnou honit triko.)* Podařilo se přeložit tuto frázi ustáleným výrazem, navíc hovorovým a zachovat tak ráz originálu. Totožná náhrada se povedla i v případě: *Я больничный взяла. (Hodila jsem se marod.)*

Za příklad kompenzace v rámci jednoho souvětí poslouží: *Ну и чё, я больше в этот магазин не ходила. Потому что зачем мне магазин, где не могу еды купить даже. (No a víc jsem tam nikdy nešla, protože k čemu je krám, kde nemůžu koupit jídlo).* Kdy byla původní hovorovost (чё) zprostředkovaným českým výrazem *krám*.

Další obvyklé používané transformace byly změna větných členů. *Свежевыжатый или из пакета? (Čerstvý nebo krabicový?)*, kdy čeština umožňuje vyjádřit stejnou informaci

pomocí univerbizovaného výrazu a zároveň tak z neshodného přívlastku udělat shodný, který je pro diváka přirozenější, a tzv. antonymický překlad.

Při překladu pomocí opozit je vždy nutné dbát na zachování komunikační funkce věty. Otázka: *Ты чё, больной?* byla v titulcích vyjádřena jako: *Seš normální?* a byla tedy zachován pochybovačný význam. Jiným příkladem je replika: *Намаш, там реально многие растворяются*, ve které byl význam „velkých ztrát“ převeden do češtiny pomocí opačného významu „malého úspěchu“: *Tam fakt málokdo prorazí*. Stejným principem bylo přeloženo i motto prolínající se celým filmem: *Другой жизни не будет! (Žijete jen jednou.)*

V praxi se překladatel setká i s transformacemi, které nepatří k těm frekventovaným. Mezi ně se určitě řadí diferenciaci významu, tedy odlišení významu v cílovém jazyce, který disponuje ve srovnání s výchozím širší významovou paletou. Ve filmu byla zmíněna *общага*, tedy studentská ubytovna, která má ale v češtině samostatné pojmenování pro zařízení pro středoškoláky (*internát*) a odlišné pojmenování pro vysokoškoláky (*studentská kolej*). Z kontextu lze vyvodit, že hlavní hrdinka nestudovala vysokou školu, ale střední odborné učiliště, pracuje totiž jako cukrářka. Proto bylo nutné použít hovorovou variantu pro *internát* místo podvědomě a automaticky se nabízející *koleje*.

Dalším příkladem byla fráze *Бегать с поясом*, kterou lze do češtiny přeložit buď jako běhat na tretražeru, nebo běhat s připnutým pásem. Na základě vizuální stránky byla zvolena druhá varianta, ale v případě, kdy překlad vzniká pouze na základě dialogové listiny, může právě v takovýchto případech docházet k chybám.

Okrajovými způsoby jak krátit a kondenzovat text bylo použití číslovek místo slov. Došlo k tomu pouze ve dvou případech (telefonní číslo a hmotnost), je to ale transformace, kterou je dobré konzultovat se zadavatelem.

Pokud to prostor a čas titulku dovozovaly, volil jsem ale spíše přepis slovem: *С тебя теперь три сотки вообще то. (Dlužíš mi tři stovky.)*

Velkou překladatelskou výzvou byla v tomto filmu vysoká míra hovorovosti lexika. Já jsem se snažil o adekvátnost překladu, a tedy i o zachování mluveného charakteru. V praxi to znamenalo to, že jsem se nebál v některých případech použít hovorové koncovky přídavných jmen *Красавицук (Šikovnej)*, nebo prvky obecné češtiny jako jsou například některé tvary slovesa být *Ты что ли в Казани? (Ty seš v Kazani?)*. Pokud to čeština

dovolovala, snažil jsem se vždy nalézt vhodný ekvivalent, který by sémanticky i stylisticky odpovídal originálu:

А вот потом в пядесат лет сидеть на кухне со смурфиком залипать.

(A pak budu v padesáti trčet v kuchyni s nějakým šmoulou.)

Братан, вот это вот стрёмно. А у тебя секси хат.

(Káto, tohle je špatný a ty jsi sexy buchta.)

Я до дому метнусь и назад. (Já se otočím doma a hned jsem zpět.)

Я по быренькому. (Co by dup!)

И потом мы будем тут сидеть с тобой, винчиком заливаться, реветь?

(A pak tu budeme sedět, lít do sebe víno a bulet?)

V překladech z ruštiny do češtiny se často objevují interferenční jevy, a proto je dobré dbát vyšší pozornosti při kontrole a nepoddávat se ruským konstrukcím a vazbám. Jedním z nejzmiňovanějších aspektů je rozdílné aktuální větné členění. Tato odlišnost měla za následek častou změnu slovosledu. Ruština na rozdíl od češtiny může jádro (réma) výpovědi umístit na předposlední místo ve větě. V češtině leží tradičně na poslední pozici, a proto bylo nutné některé věty přeformulovat a změnit pořadí slov:

Вы вообще с женщинами умеете разговаривать? (Umíte vůbec mluvit se ženami?),

Мне просто партнёр нужен. (Já potřebuju parťáka.)

3 Závěr

Hlavním cílem této magisterské diplomové práce bylo vytvoření adekvátního překladu ve formě titulků respektujících současná pravidla, doporučení a standardy k ruské celovečerní komedii *Hubnu* z roku 2018 a zpřístupnit tak českému divákovi současnou ruskou filmovou produkci. Film dosud nebyl do češtiny přeložen, byl promítán pouze v originále v pražském kině Světozor.

Výstupem tohoto snažení je textový soubor s více jak jedenácti sty titulky na disku přiloženém k fyzické podobě této diplomové práce. Sám proces překladu a tvorby titulků se skládal z následujících kroků: přepsání a úprava dialogové listiny tak, aby odpovídala audiovizuálnímu souboru, její překlad z ruštiny do češtiny, zkrácení a úprava již českého textu do specifické podoby titulků. Následovala práce s titulkářským programem Subtitle Editor a tzv. nasazení titulků. To v sobě zahrnovalo časově náročně vytvoření šablon pro

každý titulek a další úpravu textu tak, aby odpovídal současným požadavkům titulků pro česká kina, a vepsání textu do těchto šablon. Výsledkem je textový soubor obsahující veškeré náležitosti s titulky respektujícími pravidla současného titulkování ve formátu srt, který je přiložený na disku společně s videem v originálním znění. V textové části práce je uveden v zrcadlové podobě originál dialogů a přepis upravených replik bez časových údajů a číslování.

Kromě tohoto primárního úkolu bylo v praktické části práce nutné vytvořit k titulkům translatologický komentář a představit tak má překladová řešení, argumenty pro zvolené varianty a jejich případné alternativy.

Okomentovány byly následující jevy: překlad antroponym, toponym a chrématonym, rozbor a překlad písňového textu, reálií, frazeologizmů, a ukázka způsobů krácení textu: pomocí vynechání a kondenzace. V komentáři bylo hlavním cílem na příkladech z přeložených titulků ukázat translatologické transformace a odůvodnit jejich výběr, který byl díky tomuto specifickému druhu překladu vždy podmíněn minimalizací počtu znaků.

Praktické části práce předcházela teoretická, ve které bylo stanoveno za hlavní cíl popsání procesu vzniku titulků. Zde byly porovnávány různé přístupy a kroky při překládání, z kterých lze vyvodit, že v průběhu práce na vzniku titulků může v České republice a v Rusku docházet k různým postupům či změně pořadí jednotlivých dílčích kroků, ale nejedná se o zásadní strukturální zásahy, které by postupy tuzemských a ruských titulkářů v podstatné míře odlišovaly. Tyto odlišnosti jsou ovlivněny velikostí společnosti, která titulky k filmu vytváří, a počtem zaměstnanců. U velkých firem dochází k rozdělení činností mezi více specialistů, v menších podnicích vykonává jeden člověk více kroků (např. provádí překlad a časování titulků, nebo časování a kontrolu), nicméně nikdy na jednom pracovníkovi neleží zodpovědnost za všechny dílčí kroky. Komplexnost a univerzálnost v tomto směru představují pouze amatérští titulkáři, jejichž fenomén je v České republice velmi rozšířen, o něco méně populárním je pak v Rusku.

Amatérští titulkáři si zajišťují ve většině případů všechny kroky samy (výjimku může tvořit korektura a kontrola jazykové stránky). Z jejich řad bývají často vybíráni titulkáři, kterým je nabídnuta spolupráce s oficiálními distributory a agenturami, nicméně ani v takovém případě pak nezajišťují veškeré kroky spojené se vznikem titulků sami a práce je rozdělena.

Titulkář, který je zaměstnán v překladatelské společnosti, nebo v tomto odvětví podniká, tak většinou pracuje pouze s dialogovou listinou, videem a jeho úkolem je text pouze

přeložit. Na jiných pracovnících je pak text zkrátit a vytvořit v titulkovacím programu výsledné titulky.

Kromě fázi vzniku bylo v teoretické části detailněji popsáno zajištění kvality titulků a jejich hodnocení. Byla popsána specifčnost hodnocení tohoto druhu překladu a bylo zjištěno, že doposud v tomto odvětví chybí oficiální kritika. Tato situace je v Rusku i u nás shodná podobně jako absence oficiálních titulkářských organizací a nedostatek odborné literatury i vzdělávacích institucí, které by se tomuto tématu věnovaly. Rozdílné v tomto případě byly přístupy jednotlivých národů, kdy si čeští titulkáři vytvořili alternativní platformu pro sdílení názorů, nabídek či řešení překladatelských problémů v podobě různých více či méně formálních skupin na sociální síti Facebook či plodných diskuzích na různých internetových fórech. Oproti tomu v Rusku jsou takové skupiny ryze interní a sdružují pouze zaměstnance dané společnosti.

Tím, že cílem práce nebyl pouze překlad, ale i samotné otitulkování filmu, bylo nutné seznámit se blíže s tématem audiovizuálního překladu, se současnými požadavky, které jsou na titulky (jazyková a technická stránka) či osobnost titulkáře kladeny, programy, které se pro tuto práci nabízejí, a v neposlední řadě finanční a časovou náročností. Všechny tyto informace byly s důrazem na praktický význam uvedeny i v teoretické části a tvoří tak komplexnější východisko pro samotný překlad i pro orientaci v dané problematice.

Kromě již zmíněného jsem pokládal za vhodné uvést v práci základní údaje o filmu. V úvodních kapitolách se nachází informace týkající se historie vzniku filmu, jeho úspěchu u diváků a kritiků, stručný děj a biografie autorů.

Práce byla koncipována tak, aby kladla důraz na praktickou stránku procesu vzniku titulků a čerpala tak především ze současných názorů titulkářů z praxe. Bohužel se nepodařilo kvůli mimořádné situaci spojené s koronavirovou pandemií získat plánovaný počet slíbených odpovědí respondentů, jejichž původní přislíbený počet by byl cenným materiálem a obohatil by tak teoretickou část této práce.

4 Резюме

Настоящая дипломная работа направлена главным образом на создание чешских субтитров для российской современной комедии «Я худею», описание процесса возникновения перевода субтитров, изучение разных подходов к работе и разницу между чешскими и русскими переводчиками.

Для достижения главной цели, работа разделена на теоретическую часть и практическую, включающую в себя перевод и комментарии на базе приобретенных ранее теоретических знаний.

Во введении первого раздела работы представлено само произведение, благодаря чему кратко раскрыты все необходимые данные, такие как тема, сюжет, история возникновения фильма, персонажи и их языковая характеристика, которую необходимо сохранить и в переводе.

Вышедший на экран 8 марта 2018 года данный кинофильм сразу после премьеры стал одним из самых популярных и посещаемых в российских кинотеатрах, в течение следующих месяцев состоялись его первые зарубежные премьеры. Таким образом, фильм был представлен к просмотру в странах СНГ, Польше, Канаде, Германии, а 15 апреля показан в кинотеатре «Светозор» в Праге. Достоинства этого произведения оценила и официальная критика, цитаты которой также входят в теоретическую часть.

В первую часть работы включена биография авторской команды режисёра Алексея Николаевича Нужного и сценариста Николая Георгиевича Куликова, которые часто сотрудничают. Следовательно, можно непосредственно ознакомиться с их кинематографическими успехами, темами, которых касаются авторы в своем творчестве, а также с мотивацией снять фильм «Я худею».

После представления базовых данных, касающихся самого произведения, определяется место перевода субтитров в рамках аудиовизуального перевода и характеризуется его специфичность, неопределённость и, своего рода, гибридность.

Так как зритель одновременно должен успевать следить за происходящим на экране действием, слушать диалоги, песни и другие звуки, чтение субтитров, как неоригинального элемента, не должно ему мешать. Каждому переводчику субтитров необходимо знать и учитывать особенности данного вида перевода. В связи с этим представлен ряд подразделов, в которых детально описаны требования к субтитрам и их характеристики для чешского зрителя. В работе

рассмотрено отношение между разговорным, народно-бытовым и литературным стилем чешской речи, приведены правила, которые необходимо соблюдать переводчикам.

В связи с возникновением множества вопросов, касающихся единых правил адаптированного перевода на разговорный чешский язык, появляются «объединения» с собственными внутренними правилами, а также сохраняется индивидуальный подход у каждого переводчика.

Основным литературным источником для дипломной работы стало пособие Мирослава Пошты «Как создать субтитры на профессиональном уровне» (Pošta, M.: Titulkujeme profesionálně, 2012), обогатившее информацию об актуальных взглядах и мнениях переводчиков, занимающихся переводом субтитров.

Следующий подраздел описывает технические характеристики субтитров. Параметры для чешских и русских зрителей во многом отличаются. Важную роль играет использование знаков (в кириллице используется меньше знаков, чем в латинице) и характер самого языка.

В связи с распространением аудиовизуальных технологий и увеличением экранов, субтитры развивались, что вызвало необходимость определения современных параметров. Исходя из научной литературы (Pošta, Karmitoglou, Ivarsson a Carroll), здесь представлены главные технические аспекты перевода терминологии на английский и русский языки. Касается это тайминга, укладки (spotting), точки входа (in-cue), точки выхода (out-cue), времени для одного субтитра, паузы (pause), скорости чтения (Reading speed). С переводом и уточнением помогли педагоги Московской Школы аудиовизуального перевода.

Далее объясняется, какие существуют возможности расположения субтитров на экране, на каких местах и в каком виде они обычно показываются. Большинство писателей субтитров выбирают размещение субтитров в центре в нижней части экрана (за исключением, когда текст мешает картине, в таком случае перемещается к верхней части экрана).

Помимо того показано, как на протяжении двадцать первого века увеличилась так называемая скорость чтения и как современный зритель привык успевать читать строки имеющие 40 знаков в секунду, что на 25% больше (среди фэнсаберов это число даже ещё выше) по сравнению с параметрами с начала двухтысячных. Скорость чтения выражается в прочитанных знаках в секунду (анг. characters per second - cps). Еще десять лет назад рекомендуемой скоростью было

чтение около 12 знаков в секунду, но в настоящее время, по данным разных источников, как в России, так и в Чешской Республике рекомендуемой скоростью является 15-17 знаков в секунду. В некоторых случаях скорость определяют сами компании, занимающиеся переводом и имеющие свои собственные требования к оформлению субтитров, но иногда её назначает заказчик.

Далее описывается количество строк в субтитрах (чаще 2, за исключением документальных фильмов, опер или субтитров на фестивалях) и количество персонажей (максимум выступают 4 персонажа). Субтитр должен быть, по мнению теоретиков, показан как минимум 1 секунду, чтобы зритель успел прочитать весь текст и ещё уделял внимание действию на экране. Существует 3 способа появления субтитров на экране. Либо субтитр может предшествовать звуку, либо он появляется синхронно с ним, либо с небольшим промежутком после. У каждого есть свои преимущества и недостатки, однако самыми распространёнными считаются последние два способа. Обычно заказчик заранее оглашает свои требования к параметрам субтитра, но, так как в случае данной дипломной работы заказчик отсутствовал, был принят второй вариант, учитывая синхронность как важный и естественный способ, использующийся в субтитрах.

Следующей технической особенностью является пауза между двумя субтитрами. Чтобы зритель заметил новый текст на экране, авторы рекомендуют отделять два соседних субтитра промежутком минимум 0,08 секунды или 0,16. В случае субтитров к фильму «Я худею» принято решение выбрать первый способ.

Применение параметров и требований к субтитрам представлены тремя основными способами, которые описаны в работе на основе информации чешских авторов (М.Пошта, В.Вазлерова) и цитируемого процесса, опубликованного на русском сайте www.translatessubtitles.com.

Целью теоретической части работы являлся анализ подходов, их сравнение, анализ опроса, проведенного среди российских и чешских писателей субтитров, результаты которого могли бы подтвердить или актуализировать процессы, описанные несколько лет назад. Было обнаружено, что самый сложный процесс описал в своем пособии М.Пошта, который выделил 8 шагов для написания субтитров.

Несмотря на то, что перевод субтитров является одной из самых динамически развивающихся отраслей перевода и технические параметры подверглись большим изменениям, часто переводчики остаются более

консервативными, пользуясь методами и способами, описанными почти десять лет назад.

Следующей темой теоретической части стал анализ контроля субтитров. Исходя из статьи В.Вазлеровой «Обеспечение качества киносубтитров» (Vázlerová, V.: Zajištění kvality filmových titulků, 2015) описан процесс контроля и отдельные, следующие друг за другом шаги. Обнаружены некоторые различия в процессах, описанных автором и компаниями, к которым я обратился. Однако нельзя сказать, что это принципиальные различия. Способ работы отличается в последовательности, по количеству шагов и количеству проверяющих работников. На это оказывают влияние персональный состав компании и численный состав сотрудников.

Данная дипломная работа также касается проблемы критики перевода субтитров. У других видов перевода (проза, поэзия, драматические тексты и т.д.) официальная критика существует достаточно долго, у которой есть свои стандарты, призы и которая в целом пользуется большим вниманием. Напротив, у субтитров такой официальной критики не хватает. К сожалению, стоит отметить, это касается России и Чешской Республики. Ситуация кажется относительно абсурдной, учитывая то, что чешские писатели субтитров считаются одними из самых активных, и наша страна принадлежит к державам в этой области.

Решением предыдущей проблемы могло бы стать создание официальной организации, объединяющей авторов субтитров, но ни в Чехии, ни в России её пока нет. Это имеет серьезные последствия, такие, как, к примеру, отсутствие возможности определить минимальную сумму за перевод субтитра, отсутствие правил, по которым заказчик был бы обязан предоставлять к каждому заказу необходимые материалы в хорошем качестве, не усложняя таким образом работу писателям, или отсутствие хороших трудовых контрактных условий. Вопросов, которые такая организация могла решить, много.

Одного вопроса все же коснулись – как оплачивать работу писателю субтитров. Был проведен опрос некоторых чешских и российских компаний, в результате которого

обнаружены большие различия. Некоторые компании определяют цену по количеству знаков, другие по количеству субтитров, минут или, например, страниц сценария. В этом конкретном вопросе было бы справедливее существование официальной организации, которая бы определила минимальные цены и защищала права субтитровщиков. М.Пошта поделился информацией, что

уже был принят ряд мер и создана группа, занимающаяся этим вопросом. В течение 2020 года будет представлен кодекс субтитров, о котором можно будет детальнее узнать осенью на ежегодном мероприятии Дни Йеронома (Jeronýmovy dny).

В работе сравниваются цены некоторых компаний за субтитры, где выяснилось, что в Чехии перевод субтитров с монтажом почти в два раза дороже, чем в России.

Следующей темой работы стала личность переводчика. Описаны требования к работе, обязанности и права, ответственность субтитровщика. Существует большая разница между профессиональными переводчиками и теми, кто занимается переводом на любительском уровне, так называемыми фэнсаберами. В больших агентствах, переводящих для дистрибьюторских компаний, работа разделена между несколькими людьми. Их количество индивидуально, но в большинстве случаев субтитровщик занимается в основном переводом и конденсацией текста. Таймингом и корректурой обычно занимаются его коллеги. По мнению разных специалистов лучше, когда писатель субтитров имеет опыт и с таймингом тоже, знает его особенности и работает над переводом субтитров, учитывая их.

В случае фэнсаберов, работающих над созданием субтитров часто бесплатно, делается вся комплексная работа одним человеком, отчего их способности более широкие, чем у профессионалов. Они владеют многими программами, сотрудничают между собой, делятся опытом, а перевод способны сделать, по сравнению с большими компаниями, за кратчайший срок.

Но часто возникает ряд проблем: не всегда есть гарантия правильного перевода, могут не соблюдаться принятые нормы, связанные с ограничениями в виде времени, количества знаков и места.

Существует множество отличных фэнсаберов, делающих свою работу качественно, к которым обращаются и предлагают работу даже большие компании, однако есть и много тех, кто не владеет языком в совершенстве, отчего возникают ошибки, недопонимание из-за отсутствия корректора и отпечатки.

С данной проблемой связана следующая тема, которой касается работа. В Чешской Республике и в России есть возможность записаться на курсы аудиовизуального перевода, но в этом направлении образованию не уделяется должного внимания. Поэтому в работе приведены организации, предлагающие

платные курсы, и список чешских высших учебных заведений, в которых кафедры предоставляют студентам предметы, связанные с данным видом перевода. Чешские данные обогащены информацией о Школе аудиовизуального перевода в Москве.

Между теоретической и практической частями дипломной работы включено описание процесса работы над субтитрами. Здесь определены параметры субтитров, исходя из вышеприведённых данных. Таким способом была определена, например, скорость чтения, паузы или минимальное время для показа каждого субтитра.

До начала перевода надо было переписать диалоги. В интернете получилось найти сценарий на русском языке, который оказался значительным вспомогательным материалом. Он содержал не только большинство реплик персонажей, описание обстановки, но и заметки сценариста. Благодаря сценарию, более детально понят замысел авторов и легче переписаны диалоги. К сожалению, сценарий не точно совпадал с фильмом, следовательно, многие фразы пришлось адаптировать, некоторые отрывки убрать, а другие добавить. Работа со сценарием и субтитрами заняла значительное время, из-за перевода диалога с устной в письменную форму, правильной графической адаптации разговорного характера языка, разделения на самостоятельные реплики.

В течение каждого просмотра обращалось внимание на те места, где могли бы возникать проблемы, на песни, диететические тексты, делал себе замечания. Работая с обычным текстовым редактором, переведены диалоги, найдено несколько вариантов перевода одного и того же предложения на чешском языке.

На этом обычно работа переводчика заканчивается, но целью данной работы было создать не только перевод, а настоящие субтитры.

Таким образом, последовала работа с обработкой текста, модификация с целью максимальной экономии знаков и тайминг в специальной программе. Это была одна из основных частей работы, по времени одна из самых трудоёмких. Пришлось считать каждый знак, думать о каждом предложении, как можно его сократить, ничего не теряя. Были применены разные переводческие стратегии с целью

максимально сократить текст, при сохранении содержания и эмоционально-стилистической окраски.

В практической части находится переписанный оригинал диалогов, слова прозвучавшей песни и все диететические тексты. Составлен параллельно

максимально адекватный перевод субтитров на чешский язык. Обязательные указатели точек входа и выхода субтитров, их порядковые номера и другие детальные данные можно найти в документе SRT в приложенном диске вместе с фильмом.

Для получения файла с настоящими субтитрами необходимо было освоить работу в специально созданной программе Subtitle Edit, где создаются шаблоны для каждого субтитра, настраиваются скорость чтения, шрифт, количество знаков в строке и другие параметры. С помощью визуально-звуковой дорожки появилась возможность удобно создать необходимые субтитры. Работа с программой Subtitle Edit являлась одной из самых трудоёмких в течение всей дипломной работы.

Составлена таблица данных с переписанными оригинальными диалогами и параллельными чешскими субтитрами, после которой последовала вторая половина практической части дипломной работы – комментарии к переводу. Заранее выделены аспекты, которым необходимо дать объяснение, показать альтернативные варианты и указать выбранный способ, благодаря которому достигнут финальный перевод. Наиболее важно было выбрать нужные для фильма аспекты и моменты, которые представляли complication или приводили к интересным решениям.

Таким образом, была описана проблематика перевода имён собственных, обозначающих людей (антропонимы), географические места (топонимы) и наименования различных материальных предметов (хремотонимы).

Коротко комментируются разные варианты имён главных героев, учитывая их фамильярность и разговорный характер, и городов, упоминающихся в фильме, где, помимо Москвы, Казани и других нейтральных наименований в чешском языке, вызвал сложности перевод шуточных названий небольших посёлков, остановок и рек. Последним разрядом имён собственных стали названия предметов материальной и духовной культуры, прежде всего множество спонтанно придуманных иронических названий Клуба анонимных обжор.

Также сложность представлял перевод песни Скриптонита «Космос». Несмотря на то, что в фильме прозвучал лишь краткий отрывок, работа над переводом песни была сложной. После анализа 16 стихов определено, какие из элементов песни необходимо сохранить. Возникло несколько вариантов перевода после консультации с более опытным профессионалом Йиржим Туркем, которые непосредственно находятся в параллельной строке с субтитрами в практической части работы. Перевод песни был специфичнее и сложнее, так как ее жанр - рэп, где нужно сохранить рифму, содержание, эффект на слушателя, при этом всем стараться максимально сократить текст.

Далее описана проблематика перевода устойчивых выражений. Приведены различные примеры того, как можно переводить лексику, какие существуют возможности компенсации, указаны альтернативные варианты.

Даются комментарии к переводу реалий. Предметы или явления материальной культуры часто отображаются в фильме, поэтому следует применить разные способы их перевода, сохраняя так культурную специфичность. Здесь приведено несколько примеров того, каким способом переводчик может работать с такой лексикой, а также какие переводческие приёмы выбраны в работе.

После пояснения переводов отдельных лингвистических аспектов, следуют разные примеры сокращения текста, применяемые в настоящих субтитрах. Большое внимание уделено способам конденсации текста и возможности правильного, аккуратного упущения информации как двум самым распространённым и эффективным способам при переводе субтитров. Детально и разнообразно показаны моменты применения данных двух стратегий.

Комплексный результат перевода можно оценить, смотря фильм с субтитрами, который находится в приложенном диске.

5 Bibliografie

Knižní zdroje:

DÍAZ CINTAS, Jorge. 2001. „Striving for Quality in Subtitling: The Role of a Good Dialogue List“. In *(Multi)media Translation: Concepts, Practices, and Research*, editovali Yves Gambier a Henrik Gottlieb, 199–211. Amsterdam: John Benjamins.

GUMMERUS, Eivor, a Catrine Paro. 2001. „Translation Quality: An Organizational Viewpoint“. In *(Multi)media Translation: Concepts, Practices, and Research*, editovali Yves Gambier a Henrik Gottlieb, 133–42. Amsterdam: John Benjamins.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7.

MUELLER, Felicity. 2001. „Quality Down Under“. In *(Multi)media Translation: Concepts, Practices, and Research*, editovali Yves Gambier a Henrik Gottlieb, 143–50. Amsterdam: John Benjamins.

POŠTA, Miroslav. *Titulkujeme: audiovizuální překlad v otázkách a odpovědích*. Praha: Apostrof, 2019. ISBN 978-80-87561-38-6.

POŠTA, Miroslav. *Titulkujeme profesionálně*. 2., opr. a dopl. vyd. Praha: Apostrof, 2012. ISBN 978-808-7561-164.

VÁZLEROVÁ, Veronika. Kapitola desátá: Zajištění kvality filmových titulků. In: *Kvalita a hodnocení překladu: modely a aplikace*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2015, s. 273-300. Olomouc modern language monographs. ISBN 978-80-244-4792-6.

VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Введение в теорию перевода для русистов*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, ISBN 978-80-244-3417-9.

БАРАНОВ, Харлампович Карпович. *Арабско-русский словарь*. 2. Валерий Костин, 2005. ISBN 5-901278-05-4.

КУЗНЕЦОВ, Сергей Александрович. *Большой толковый словарь русского языка*. Санкт-Петербург: Норинт, 2000. ISBN 5-7711-0015-3.

МОКИЕНКО, Валерий Михайлович а Татьяна Геннадьевна НИКИТИНА. *Большой словарь русских поговорок*. Олма Медиа Групп, 2007. ISBN 978-5-373-01386-4.

ПЕТРОВСКИЙ, Никандр Александрович. *Словарь русских личных имен: около 3000 имен*. Русские словари, 1996.

ФЁДОРОВ, Александр Ильич. *Фразеологический словарь русского литературного языка*. Санкт-Петербург: Астрель, 2008.

ЧУЖАКИН, А. П. *Мир перевода-7: Общая теория устного перевода и переводческой скорописи*. Москва: Р. Валент, 2002, стр. 49-51

Internetové zdroje:

24сми: Алексей Нужный [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://24smi.org/celebrity/28152-aleksei-nuzhnyi.html>

Alba Multimedia: Субтитрование [online]. [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <http://www.alba-multimedia.ru/ru/ru/services/subtitling.html>

ERA: Особенности перевода кинофильмов [online]. [cit. 2020-04-17]. Dostupné z: <http://era24.ru/o-kompanii/nashi-stati/osobennosti-perevoda-kinofilmov/>

Festagent: цены и сроки [online]. [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: <https://festagent.com/ru/services/subtitles#rec62733748>

FUKA, František. *FFFilm: Konec titulků v Čechách?* [online]. 2011 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.fffilm.name/2011/05/konec-titulku-v-cechach.html>

HOLIŠOVÁ, Šárka. Titulkování informace [elektronická pošta]. Message to: JIRKA-VOJTECH@seznam.cz. 20. 4. 2020, 21:02 [cit. 2020-04-16]. Osobní komunikace.

JÍCHA, Otakar. *Khanova škola: Titulkování videí pro Khanovu školu* [online]. 2019 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://forum.khanovaskola.cz/t/titulkovani-videi-pro-khanovu-skolu/483>

Kinopoisk [online]. 2018: Yandex, 2018 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://www.kinopoisk.ru/film/842037/dates/>

KNAPPOVÁ, Miloslava. *Naše řeč: K překládání osobních jmen* [online]. [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6399>

Movie start: Встречи с топ-режиссерами. Алексей НУЖНЫЙ. “От короткометражки к прокатным хитам” [online]. 2019 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://moviestart.ru/2019/11/27/vstrechi-s-top-rezhisserami-aleksej-nuzhnyj-ot-korotkometrazhki-k-prokatnym-hitam/>

Naučte se: Procvičte si cizí jazyky při překládání titulků TED a TEDx Talks [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.naucmese.cz/kurz/procvicte-si-cizi-jazyky-pri-prekladani-titulku-ted-a-tedx-talks>

O titulkování [online]. [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://www.titulkovani.cz/o-titulkovani/index.php?t=o-titulkovani-cz>

O.titulkování.cz [online]. [cit. 2020-05-11]. Dostupné z: <https://www.titulkovani.cz/o-titulkovani/>

Opensubtitles [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.opensubtitles.org/cs/statistics>

PELCOVÁ, Martina a Martin MELICHAR. *Radio Wave: Titulkáři na hraně profesionality a amatérismu* [online]. 2013 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/titulkaři-na-hrane-profesionality-a-amaterismu-5241966>

POŠTA, Miroslav. [A aby těch novinek nebylo málo...]. In: *Facebook* [online]. 18. října 2019 09:07 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: https://www.facebook.com/groups/524378324436714/search/?query=Titulkujeme%3A%20audiovizu%C3%A1ln%C3%AD%20p%C5%99eklad%20v%20ot%C3%A1zk%C3%A1ch%20a%20odpov%C4%9Bd%C3%ADch&epa=SEARCH_BOX

POŠTA, Miroslav. Titulky se po delší době dostaly do titulků. *Translatoblog* [online]. 11. dubna 2017 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.translatoblog.cz/titulky-a-dabing/>

POŠTA, Miroslav. Titulkování informace [elektronická pošta]. Message to: JIRKA-VOJTECH@seznam.cz. 18. 6. 2020, 18:32 [cit. 2020-06-18]. Osobní komunikace.

POŠTA, Miroslav.: *Jak vypadají profesionální titulky* [online]. 2019 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/109180140-Jak-vypadaji-profesionalni-titulky-jazykomanie-miroslav-posta.html>

RYCHLÍK, Martin. ČESKÁ POZICE. *Byli by Češi bez dabingu zdatnější v cizích jazycích?* [online]. 2013 [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: https://ceskapozice.lidovky.cz/tema/byli-by-cesi-bez-dabingu-zdatnejsi-v-cizich-jazycich.A130928_220539_pozice_136253

Sdělení Komise. In: KOM(2008) 566. Brusel, 2008. [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0566:FIN:CS:PDF>

SITÁR, Jakub. Spolupráce s titulkáři [elektronická pošta]. Message to: JIRKA-VOJTECH@seznam.cz. 11. 6. 2020, 16:12 [cit. 2020-06-11]. Osobní komunikace.

SPONHOLZ, Christine. *Teaching Audiovisual Translation* [online]. Mainz, 2003. 74s. Diploma thesis. Johannes Gutenberg-Universität Mainz. [cit. 2020-04-15]. Dostupné z WWW: isg.urv.es/library/papers/thesis_Christine_Sponholz.doc

STAŇKOVÁ, Nicol. *Respekt: HRA O PŘEKLADATELSKÉ TRŮNY* [online]. Economia, 2016 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/delnici-kultury/hra-o-prekladatelske-truny>

SYBALOVÁ, Veronika. Titulkování informace [elektronická pošta]. Message to: JIRKA-VOJTECH@seznam.cz. 24. 2. 2020, 19:56 [cit. 2020-02-28]. Osobní komunikace.

Titulkování [online]. [cit. 2020-05-22]. Dostupné z: <https://www.titulkovani.cz/>

Titulkování: ceny [online]. [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: <https://www.titulkovani.cz/index.php?t=ceny>

Titulky [online]. [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://www.titulky.com/>

БУЦЕВА, Таисия Николаевна, Евгений Александрович ЛЕВАШОВ а Юрий Александрович ДЕНИСЕНКО. *Новые слова и значения. Словарь-справочник по материалам прессы и литературы 90-х годов XX век* [online]. Санкт-Петербург, 2009 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://iling.spb.ru/vocabula/neology/pdf/1990/volume1.pdf>

Вокруг.тв: Николай Куликов [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: https://www.vokrug.tv/person/show/nikolai_kulikov/

Вокруг кино: Алексей Нужный [online]. [cit. 2020-03-6]. Dostupné z: https://www.vokrug.tv/person/show/aleksei_nuzhnyi/

Вокруг кино: Алексей Нужный [online]. [cit. 2020-03-6]. Dostupné z: https://www.vokrug.tv/person/show/aleksei_nuzhnyi/

Все субтитры [online]. [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://vse-subtitri.ru/>

ДОЛИН, Антон. *Meduza: Я хUDEЮ с Александрой Бортич: новые нормальные* [online]. 2018 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://meduza.io/feature/2018/03/14/ya-hudeyu-s-aleksandroy-bortich-novye-normalnye>

Кинопрокат России. Итоги 2018 года. *Fond kino* [online]. 2019, [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <http://www.fond-kino.ru/news/kinoprokat-rossii-itogi-2018-goda/>

КОЗУЛЯЕВ Алексей: *секреты аудиовизуального перевода, как стать аудиовизуальным переводчиком, кто и как переводит фильмы* [online]. 2019 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <https://www.toptr.ru/intervyu/aleksej-kozulyaev-sekretyi-audiovizualnogo-perevoda,-kak-stat-audiovizualnyim-perevodchikom,-kto-i-kak-perevodit-filmyi.html>

КОЗУЛЯЕВ, Алексей. *TopTR: Алексей Козуляев: секреты аудиовизуального перевода, как стать аудиовизуальным переводчиком, кто и как переводит фильмы* [online]. 2019 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.toptr.ru/intervyu/aleksej-kozulyaev-sekretyi-audiovizualnogo-perevoda,-kak-stat-audiovizualnyim-perevodchikom,-kto-i-kak-perevodit-filmyi.html?fbclid=IwAR1wLbHE0uQayY23G5vQfOQT1UMJgQ8J9qg6aPG49wE0vXLxqs1xrMLQ-IU>

НУЖНЫЙ, АЛЕКСЕЙ а НИКОЛАЙ КУЛИКОВ. *Я худею* [online]. 2017 [cit. 2020-05-25]. Dostupné z: https://vk.com/doc33570478_462037246?hash=156805e2d21066c769&dl=fb60d0be6106ab57ac

ОЖЕГОВ, Сергей Иванович а Наталия Юльевна ШВЕДОВА. *Толковый словарь Ожегова* [online]. [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://www.ozhegov.org/>

Перевод субтитров [online]. [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: www.translatessubtitles.com/shema.htm

Русские субтитры [online]. [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: www.subtitry.ru

6 Anotace

Příjmení a jméno autora: Vojtěch Jirka

Název katedry a fakulty: Katedra rusistiky, Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Komentovaný překlad filmových titulků k ruskému filmu Hubnu

Jméno vedoucího diplomové práce: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

Klíčová slova: čeština, ruština, titulek, titulkování, film, filmové titulky, translatologie

Tato diplomová práce se zabývá teoretickým a praktickým hlediskem titulkování jako specifického odvětví audiovizuálního překladu. V teoretické části bude rozebrána teorie titulkování, procesu titulkování, kritiky a porovnání podmínek titulkáře v ČR a Rusku. V praktické části práce byly k ruskému filmu Hubnu režiséra Alexeje Nužného vytvořeny v programu Subtitle Edit české titulky, které jsou následně rozebírány v rámci kapitol překladatelské analýzy.

This thesis deals with the theoretical and practical aspects of subtitling as a specific sector of audiovisual translation. In the theoretical part we will deal with the subtitling theory, process of subtitling, criticism and comparison of conditions of subtitler in Czech Republic and Russia. In the practical part of this work we created Czech subtitles for Russian movie *Ya khudeyu (I Am Losing Weight)* of director Aleksey Nuzhnyy. The subtitles are explored in the chapters of translation analysis.